

ÅRSREDOVISNING 2014

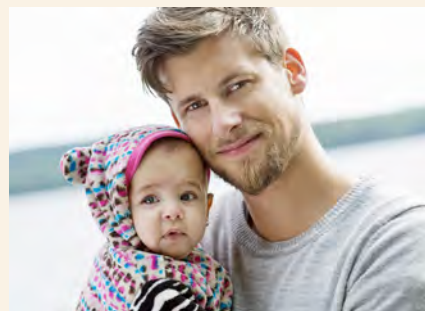
Längst bak hittar
du "Dina pengar"
- en kortversion
av årsredovisningen.

Västsveriges bästa företagsklimat – igen!

I Svenskt Näringslivs ranking av kommunernas företagsklimat placerar sig Härryda kommun på en fin nionde plats. Det innebär att vi har Västsveriges bästa företagsklimat – för andra året i rad!

Vi växer så det hörs

Under första halvåret växer Härryda procentuellt mest av regionens tretton kommuner. Under sista halvåret kommer Lilla Edet i fatt (+1,56 %) och vi slutar på en andraplats (+1,55 %). Av våra egna orter, så ökar Hindås mest, följt av Landvetter och Rävlanda.

Förbo inviger i Mönlycke och Landvetter

Förbo skapar 65 hyresrätter genom nybyggnation på Råda torg i Mönlycke och på Anna-Lisas gård i Landvetter. Hos Anna-Lisa erbjuds dessutom både odlingslotter och växthus.

Tillgängligt och belyst i Rävlanda

Ett 2,5 kilometer elljusspår är numera verkligen tack vare stöd från EU, lokala sponsorer, Härryda kommun – och inte minst alla engagerade Rävlandabor. Längs spåret, som följer Storån en bit, finns både grillplatser och motionsredskap.

Kulturskolan fyller 50 år

Det började med ett provår 1964, sedan dess har tusentals elever lärt sig spela, sjunga, dansa, agera och skapa. Några av dem medverkar i jubileumskalendern i december och många av dagens 1 400 elever kommer att synas och höras under 2015, för firandet fortsätter!

Resultat: 123 miljoner kronor

2014 års resultat är 85 miljoner kronor bättre än budgeterat och motsvarar fem procent av kommunens omsättning som är 2,2 miljarder kronor.

I resultatet ingår slutredovisning av exploateringsprojekt i Mönlycke och en reavinst för försäljningen av kommunens fibernät till sammanlagt

38 miljoner kronor. Lägre upplåningsvolym och lägre finansiella kostnader för pensionsskulden redovisar ett plus på 15 miljoner. Soliditeten stärks med sex procentenheter till 25 procent. Det goda resultatet stärker kommunens ekonomi inför framtiden.

Vi är 36 291 invånare

Antalet invånare vid årsskiftet är 36 291 personer. Under året ökar vi med drygt 1,5 procent, vilket är något mer än förra året. Invånarnas medelålder är 38 år, att jämföra med rikets 41 år.

Arbetslösheten i kommunen är relativt låg: 3,5 procent, jämfört med 6,4 procent i riket.

► Läs mer på sidan 16 och 17

► Läs mer på sidan 6

Rullstenen är årets nya förskola

Reggio Emilia-filosofin inspirerar verksamheten på vår nyaste förskola. Här får barnen utveckla sina olika uttrycksformer som t ex dans och målning – därav den spännande inomhusmiljön! Rullstenen har sex avdelningar och ligger i Djupedalsäng i Mölnlycke.

Medborgardialoger ska vi ha!

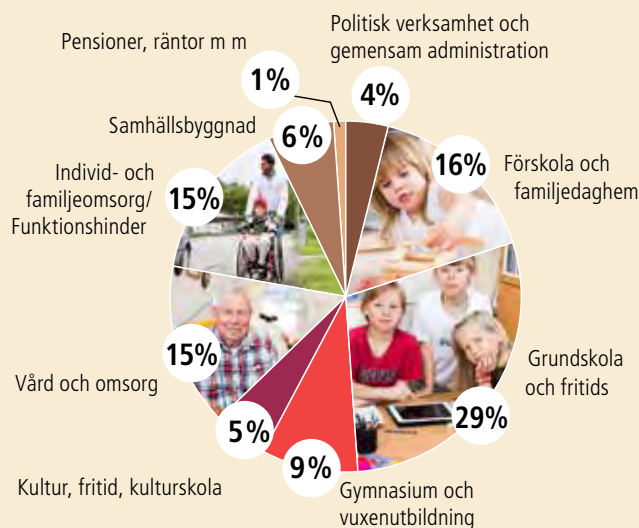
Var ska Rävlanda växa med nya bostäder? Vad bör vi tänka på när vi bygger boenden för personer med funktionsnedsättning och vad ska vi använda Hindås station till framöver? Medborgarnas svar gav värdefull information och politikerna bestämde sig för att dialoger ska vi ha.

Större kommunhus samlar resurserna

Wallenstams byggplaner vid Mölnlycke fabriker gör att socialtjänsten måste lämna sina lokaler. Eftersom det är billigare på sikt att äga än att hyra, byggs kommunhuset till utmed Allén – och resurserna samlas på ett ställe.

Så här fördelas 2,2 miljarder kronor

Bra kan alltid bli bättre

Cirka 70 procent av Härrydaborna kan starkt rekommendera vänner och bekanta att flytta hit enligt den medborgarundersökning som genomfördes hösten 2014. Härryda kommun får överlag bra resultat, vi får till och med lite bättre betyg på samtliga faktorer än för två år sedan då undersökningen genomfördes senast. Några exempel: Möjligheten till inflytande bedöms som högst och särskilt roligt är det att våra ungdomar skattar detta högst av alla åldersgrupper. Bemötandet och tillgängligheten hos kommunens personal får också bra betyg. Vi ska vara lätta att nå via telefon, mejl och e-tjänster och självklart ska man känna sig korrekt och bra bemött när man träffar oss.

Det goda resultatet är glädjande, men det går alltid att göra saker bättre. Därför tar vi resultaten i enkäten som utgångspunkt i vårt förbättringsarbete och hoppas på ännu nöjdare Härrydabor nästa gång vi genomför undersökningen.

Karina Djurner, kommundirektör

Vi har 2 603 anställda

Antalet tillsvidareanställda vid årsskiftet är 2 603 personer, varav 83 procent är kvinnor. 53 procent arbetar inom sektorn för utbildning och kultur och 30 procent inom socialtjänsten. Personalkostnaderna utgör 60 procent av kommunens kostnader.

► Läs mer på sidan 26

Vi tar ansvar

God ekonomisk hushållning är viktigt för oss. Med det menar kommunfullmäktige att vi ska medverka till att varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal verksamhet och efterlämnar miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet. Fem av de sex målen uppfylls.

► Läs mer på sidan 10

Vi investerar

Under året investerar vi 288 miljoner kronor, framför allt i förskolor, skolor, äldreboende, energieffektivisering och infrastruktur.

► Läs mer på sidan 16 och 62

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige för verksamhetsåret 2014. Den vänder sig också till externa intressenter i form av kommuninvånare, kreditgivare, leverantörer och andra offentliga myndigheter. Den produceras av sektorn för administrativt stöd och behandlas av kommunstyrelsen för att godkännas av kommunfullmäktige.

INLEDNING

Kommunstyrelsens ordförande Per Vorberg om 2014.....	3
Fem år i sammandrag	4
Kommunkoncernens organisation	5

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelsen är en sammanfattning med fokus på väsentliga delar av kommunens ekonomi och verksamhet.

KOMMUNEN

Omvärlden och Härryda kommun.....	6
Kvalitetsredovisning	8
Målstyrning	10
– Mål för god ekonomisk hushållning	10
– Verksamhetsmål	13
Ekonomi i korta drag	16
Finansiell analys	17
Jämförelser inom regionen och riket	23
Kommunen som arbetsgivare	26
SAMMANSTÄLLD REDOVISNING – ÖVERSIKT.....	29

VERKSAMHETSREDOVISNING

Verksamhetsredovisningen omfattar förvaltningens sektorer. Inom varje sektor beskrivs årets viktigaste händelser, målpuppfyllelse samt ekonomi. Här finns även dotterbolagen.

Politisk organisation	32
Utbildning och kultur	34
Socialtjänst	38
Samhällsbyggnad – skattefinansierad verksamhet	41
Samhällsbyggnad – affärsdrivande verksamhet avfall.....	43
Samhällsbyggnad – affärsdrivande verksamhet vatten	44
Samhällsbyggnad – exploatering av mark och bostäder	45
Teknik och förvaltningsstöd	46
Administrativt stöd	48
Härryda Energi AB	50
Förbo AB.....	51

RÄKENSKAPER

Upplysning om redovisningsprinciper	52
Resultaträkning och kassaflödesrapport	54
Balansräkning	55
Noter.....	56
Större investeringsprojekt	62
Exploatering	64
Va-verksamhetens resultaträkning, balansräkning och noter	66

ÖVRIGT

Folkhälsa	67
Miljö	68
Revisionsberättelser	70

På sista uppslaget finns Dina pengar – en kortversion av årsredovisningen – som också skickas ut till alla hushåll och företag i Härryda kommun.

Kommunstyrelsens ordförande Per Vorberg om 2014

Ett ekonomiskt starkt år som hjälper till att ta sats inför kommande utmaningar.

2014 blev vårt ekonomiska resultat bättre än någonsin, dels på grund av ränteläget, slutredovisning av försäljning av mark och försäljning av vårt fibernät. Men också genom alla arbetsinsatser i förvaltningen. Vi når de finansiella målen, som är grunden till att vi kan fortsätta utveckla Härryda och ta ansvar för vår del av regionens utveckling. Investeringsvolymen är fortsatt hög, men under året har vi kunnat amortera 75 miljoner kronor på banklånen.

Vi har i grunden mycket goda resultat i skolan i Härryda och skall vara stolta över det och de arbetsinsatser som varje dag görs för våra barn av pedagoger och övrig personal inom skolan. Under året har Skolinspektionen utfört tillsyn av samtliga skolor och bekräftat de goda resultaten och de förbättringsområden som vi identifierat tidigare och har börjat åtgärda. Det är ett viktigt kvitto på att vi inte kan luta oss tillbaka, utan att vi ständigt måste arbeta med förbättringar i arbetssätt, styrning, ledning och resursnyttjande inom skolområdet för att ge en bra grund för våra barn inför framtiden.

Kommunens befolkningsstruktur är i huvudsak ung och det är positivt även om det också innebär utmaningar. Trots att vi ständigt arbetar med att bygga nya förskolor och skolor är det svårt att leva upp till allas önskemål om plats och just nu är det trångt i Landvetters skolor.

Ny skola i Backa ligger i plan och budget och vi hoppas få den på plats så fort det går.

Vi satsar mycket på fritidsaktiviteter och kultur för alla, som vi tycker är en viktig del i ett modernt samhälle.

Våra framtida utmaningar ligger i att fortsätta utveckla Härryda i positiv riktning, satsa på skolan, fritidsaktiviteter för alla, bygga attraktiva bostadsområden i en hanterlig takt, ta vara på möjligheterna med Götalandsbanan och utvecklingen kring Landvetter flygplats, få väl fungerande kollektivtrafik, minska arbetslösheten ännu mer och minimera behovet av försörjningsstöd. Allt detta samtidigt som vi skall ha fortsatt positiv näringslivsutveckling och ordning och reda på ekonomin som är grundstenar för vår välfärd.

Vår förvaltning har många duktiga medarbetare. Det är viktigt att vi som arbetsgivare ser värdet av att ha duktig personal som ser att kommunens förvaltning är en serviceorganisation till medborgarna.

Per Vorberg (M)
kommunstyrelsens ordförande

Fem år i sammandrag

För att få en bild av kommunens och koncernens ekonomiska ställning, redovisas över en femårsperiod mått från resultaträkning, kassaflödesanalys samt balansräkning.

Mkr, där inget annat anges	2014	2013	2012	2011	2010
KOMMUNEN					
Folkmängd	36 291	35 732	35 223	34 854	34 463
Skattesats till kommun (%)	20,62	20,62	20,62	21,05	21,05
Skatteintäkter, utjämnin g m	1 769,2	1 728,5	1 640,1	1 605,6	1 542,2
MÅTT FRÅN RESULTATRÄKNINGEN					
Årets resultat	122,7	50,0	36,1	-16,2	94,8
Verksamhetens nettokostnader	-1 631,4	-1 578,0	-1 555,3	-1 537,7	-1 432,2
varav avskrivningar	-95,7	-91,9	-87,6	-80,6	-73,4
Nettokostnadsandel inkl finansnetto	93 %	97 %	98 %	101 %	94 %
<i>Nettokostn inkl finansnetto/skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnin g</i>					
MÅTT FRÅN KASSAFLÖDESANALYSEN					
Självfinansieringsgrad	76 %	71 %	65 %	31 %	80 %
<i>Resultat efter finansnetto exkl avskrivningar/nettoinvesteringar</i>					
MÅTT FRÅN BALANSRÄKNINGEN					
Kassalikviditet <i>Likvida medel + kortfristiga fordringar/ kortfristiga skulder</i>	33 %	72 %	50 %	59 %	55 %
Balanslikviditet <i>Omsättningstillgångar/(kortfristiga skulder + avsättningar)</i>	13 %	24 %	20 %	22 %	23 %
Totala tillgångar	2 073,9	1 989,3	1 912,7	1 748,7	1 648,7
Soliditet. <i>Eget kapital/totala tillgångar</i>					
– inkl pensionsförpliktelser före 1998	25 %	19 %	17 %	16 %	18 %
– exkl pensionsförpliktelser före 1998	58 %	54 %	52 %	53 %	55 %
Totala skuldsättningsgrad <i>(Totala skulder + avsättningar/totala tillgångar)</i>	75 %	81 %	83 %	84 %	82 %
Tillgångar per invånare, kr	57 146	55 672	54 301	50 171	47 840
Skulder per invånare					
– inkl pensionsförpliktelser före 1998	43 056	45 294	45 192	42 003	39 107
– exkl pensionsförpliktelser före 1998	24 232	25 483	26 330	23 009	21 685
Eget kapital per invånare, kr	14 090	10 378	9 109	8 169	8 733
Borgensåtagande per invånare, kr	2 984	2 776	2 116	2 278	2 182
KONCERNEN					
Årets resultat	157,6	75,1	78,7	3,3	111,0
Verksamhetens nettokostnader	-1 507,1	-1 526,6	-1 507,1	-1 489,1	-1 388,6
Totala tillgångar	3 231	3 101,7	2 947,4	2 771,0	2 654,1
Totala skulder	1 477,3	1 503,9	1 483,6	1 407,5	1 365,3
Nettoinvesteringar	355,8	315,0	283,0	253,0	290,0
Soliditet	28 %	24 %	23 %	21 %	22 %
Summa eget kapital	909,4	736,4	664,8	587,8	587,8

EKONOMISKA BEGREPP

Finansnetto Skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader, huvudsakligen räntor.

Självfinansieringsgrad Anger hur mycket av årets investeringar som finansieras av egna medel.

Likviditet Beskriver betalningsberedskapen på kort sikt, exempelvis kassa och bankmedel.

Soliditet Eget kapital i relation till de totala tillgångarna. Avspeglar kommunens finansiella styrka på lång sikt.

Kommunkoncernens organisation

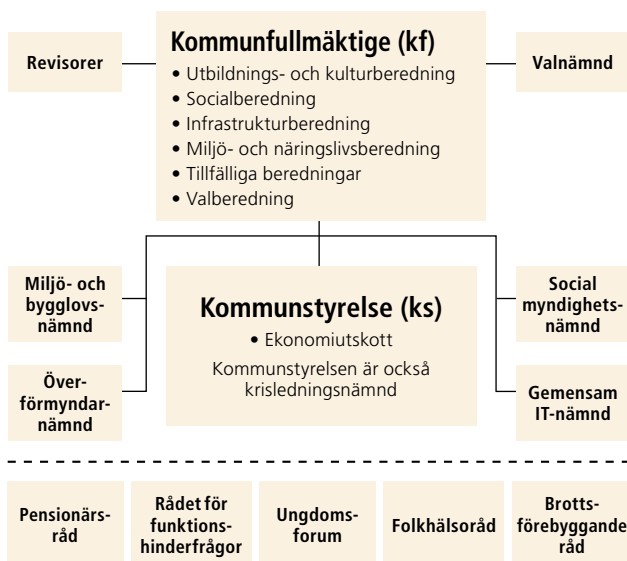
Politisk organisation

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen. Ledamöterna, som representerar olika partier, utses genom allmänna val för en period på fyra år. Kommunfullmäktiges fasta beredningar arbetar inom var sitt område med att formulera och följa upp politiska inriktningsmål. Härryda kommun har en politisk organisation där kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för all verksamhet.

Ovanstående val av politisk organisation syftar till att:

- utveckla demokratin
- lyfta fram och göra rollen som politiker tydligare
- aktivera, förnya och förstärka fullmäktige
- ge en helhetssyn på de politiska frågorna.

Politisk organisation

Mandatfördelning kommunfullmäktige

	2011–2014	2007–2010
Centern	3	3
Folkpartiet liberalerna	6	6
Kommunpartiet	3	3
Kristdemokraterna	2	3
Miljöpartiet de gröna	4	3
Moderaterna	16	13
Socialdemokraterna	11	15
Sportpartiet	1	–
Sverigedemokraterna	3	1
Vänsterpartiet	2	2
Totalt	51	49

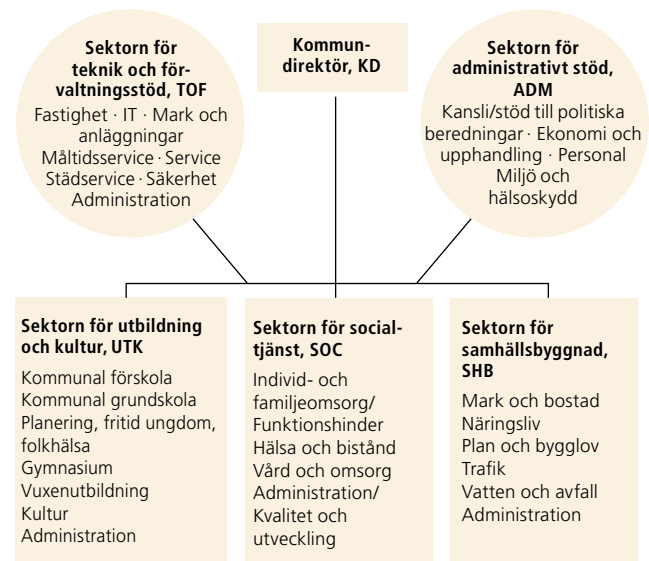
Förvaltningsorganisation

Härryda kommun har en gemensam förvaltning med fem sektorer. Tre verksamhetssektorer och två sektorer som stöder verksamhetssektorerna och kommunledningen. Kommundirektören är förvaltningschef och kommunens högsta tjänsteman. Varje sektor leds av en sektorschef.

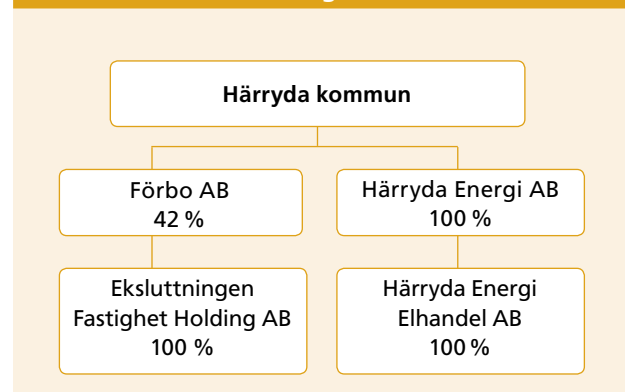
Kommunalägda bolag

- Förbo AB, 42 procent, allmännyttigt bostadsföretag.
- Ekslutningen Fastighet Holding AB, helägt dotterbolag till Förbo.
- Härryda Energi AB, HEAB, 100 procent, nätbolag.
- Härryda Energi Elhandel AB, helägt dotterbolag till HEAB.

Förvaltningsorganisation

Koncernorganisation

Omvärlden och Härryda kommun

Härryda kommun är, precis som andra kommuner, beroende av omvärlden för sin verksamhet. Det som händer i omvärlden påverkar både förväntningar, behov och möjligheter för den kommunala verksamheten.

Världen, Europa och Sverige

Oro, framförallt i Afrika och Mellanöstern, har bidragit till den flyktingström som söker sig till Europa och Sverige. Dessa händelser kommer att sätta avtryck även i Härryda kommun. Under 2014 har drygt 80 000 människor sökt sin tillflykt till Sverige. Det ställer krav på, inte minst på våra kommuner, att mottagningssystemet fungerar och därmed integrationen för att ta tillvara de nyanländas resurser på ett bra sätt.

Den akuta finanskrisen förefaller vara över även om det fortfarande kvarstår flera orosmoment. USA:s och Storbritanniens ekonomier växer, medan tillväxten i euroområdet är fortsatt låg. De sociala konsekvenser och motsättningar som syns i delar av området och som är en följd av krisen och en arbetslöshet som fastnat på en hög nivå, är dock oroande. Dels dras nationer isär av motsättningar, dels minskar möjligheterna i Europa till ett bra mottagande av de grupper som flyr från oroligheter i andra delar av världen. Den långsamma tillväxten i världsekonomin påverkar Sverige i hög grad och tillväxten har inte tagit fart som tidigare prognoser indikerat. Även i vårt land är arbetslösheten hög, trots fler arbetade timmar, vilket beror på en ökande arbetskraft. Härryda kommun är i ett internationellt och nationellt perspektiv lyckligt lottat med väsentligt lägre arbetslöshet och med fortsatta företagsetableringar under det senaste året.

Näringsliv och arbetsmarknad

I december 2014 fanns det 3 479 företag i Härryda kommun, en ökning med 100 företag. De största branscherna är konsulter inom juridik, ekonomi och teknik, därefter kommer handel och byggverksamhet.

Utvecklingen av näringslivet var fortsatt god och under året registrerades 259 nya företag. Den största arbetsgivaren är Härryda kommun och den största arbetsplatsen

är Göteborg Landvetter Airport. I kommunen finns det flera privata företag med fler än 200 medarbetare, till exempel Atlet, Elanders och SAS. Efterfrågan på industrimark är fortsatt stor och ett par större etableringar har skett under året. Härryda kommun har det bästa företagsklimatet i Göteborgsregionen. Det framgår av Svenskt Näringslivs nya rankning av företagsklimatet i landets kommuner där Härryda kommun hamnade på en nionde plats för andra året i rad.

Av rikets 809 branscher, finns 434 representerade i Härryda kommun, vilket ger en branschbredd på 54 procent. Det är cirka 12 150 personer som pendlar ut från kommunen och ungefär 8 250 personer som pendlar till Härryda kommun. Arbetslösheten bland kommunens invånare är jämförelsevis låg, 3,5 procent, varav två procent är öppet arbetslösa.

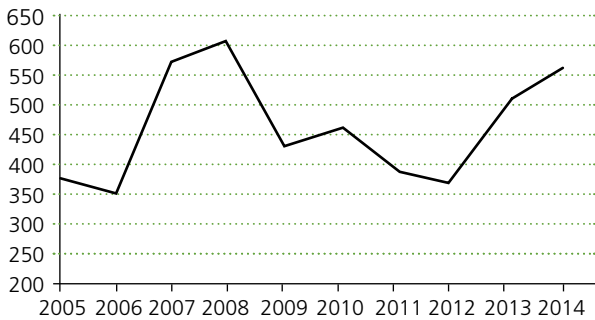
Befolkning och boende

Härryda kommuns befolkning uppgick till 36 291 vid årsskiftet 2014/2015. Under 2014 ökade befolkningen med 559 personer. Befolkningstillväxten har under den senaste femårsperioden legat på en årlig ökning med cirka 1,3 procent. 2014 var befolkningsökningen också 1,5 procent, vilket är aningen högre än föregående år. Ökningen är cirka 50 procent högre än i riket och även högre än i regionen. Årets befolkningsökning fördelas mellan flyttnings- och födelsenetto, 376 respektive 183 invånare.

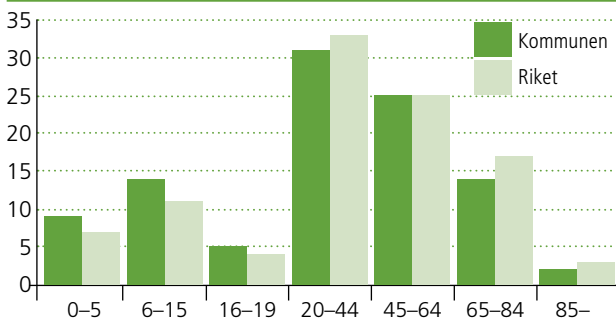
Härryda kommun är en förortskommun med relativt ung befolkning. Andelen invånare i åldersgrupperna 0–19 år är sex procentenheter högre än rikssnittet, samtidigt som andelen över 65 år är cirka fyra procentenheter lägre. Invånarnas medelålder är 38 år, jämfört med 41 år i riket. Skillnaderna i åldersstruktur gör bland annat att kommunen har högre kostnader per invånare för förskola och utbildning men lägre kostnader för hemtjänst och äldreboende än genomsnittet. Skillnaden jämfört med riket har minskat något det senaste året.

Under femårsperioden 2010–2014 har det byggts 705 bostäder som omfattar cirka 310 småhus och 395 i flerbostadshus. Under året färdigställdes 190 bostäder fördelade på kommunens samtliga tätorter. Enligt bostads-

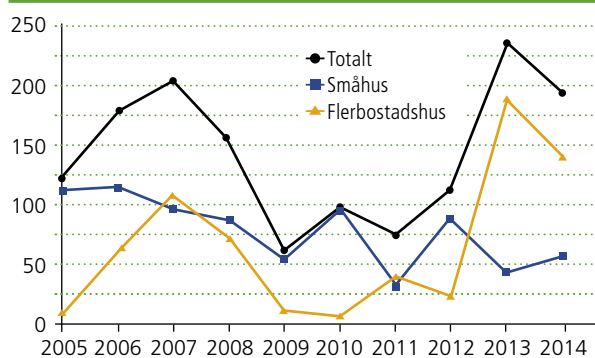
Årlig ökning av invånarna 2005–2014

Ålderstruktur i procent, 2014

Antalet färdigställda bostäder 2005–2014

försörjningsprogrammet kommer det under kommande femårsperiod 2015–2019 att byggas cirka 1 450 bostäder, varav 63 procent i flerbostadshus.

Kommunens invånare är välutbildade. 89 procent av befolkningen mellan 20 och 64 år har gymnasial utbildning. Hälften av dessa har dessutom en eftergymnasial utbildning, medan rikssnittet ligger på 38 procent. Medborgarnas inkomster är också cirka 10 procent högre än genomsnittet för resten av landet och högst i Västra Götalandsregionen.

Omvärldsanalys – tendenser

Härryda kommun är en attraktiv kommun och många barnfamiljer väljer att flytta till kommunen, vilket ställer stora krav på kommunal service och tillgänglighet. Detta innebär fortsatt stora investeringar för kommunen. En måttlig och jämn ökning av invånarantalet har bedömts som önskvärd både ur ett regionalt och ur ett kommunalt perspektiv.

Omvärldsanalysen är en del i kommunens långtidsplanering och utgör ett av underlagen till kommunfullmäktiges allmänpolitiska debatt när det har varit valår. Förvaltningen ser nedanstående tendenser som mest tydliga för Härryda kommun under de kommande fem till sju åren.

Det pågår en förtätning mot allt färre centrum där Göteborgsregionens befolkningstillväxt delvis sker på bekostnad av att landsbygden avfolkas. Göteborg som arbetsmarknadsregion kommer att bli större och mer inriktad på yrken som kräver eftergymnasial utbildning. Invånarna i Härryda kommun har goda förutsättningar för att kunna dra fördel av detta.

Teknikutvecklingen och digitaliseringen bidrar till förenkling och rationalisering, men också till ökad komplexitet. Detta märks inte minst i de äldres situation, men även i omsorgsycket och i undervisningen i skolan. Användningen av sociala medier leder till ökat samarbete och samutnyttjande av varor och tjänster. Kontaktytorna blir fler mellan unga och vuxna. Det finns dock risk för nätmobbning, ett exponerat privatliv och stress av att vara ständigt uppkopplad.

I förhållandet mellan medborgare och kommun finns tendenser att invånare i allt större utsträckning ser sig som kunder och att det är naturligt att kunna välja mellan flera alternativ. Förväntningarna på en meningsfull tillvaro vad gäller boende och fritid förmodas öka hos personer med funktionsnedsättning. Den nya pensionärs-generationen antas ha högre krav på tjänster än dagens.

Medvetenheten om ekologisk hållbarhet och hälsosamma levnadsvanor fördjupas och når ut till fler i befolkningen. Det kommer att leda till ökat kollektivt resande och lägre ohälsotal. Antalet äldre ökar. Det innebär sannolikt att även antalet äldre sjuka ökar. Bland utsatta grupper, främst unga utan arbete, finns en risk för ökad psykisk ohälsa.

Kommuninvånarna fortsatt nöjda med verksamheterna

Under 2014 har Härryda kommun fortsatt arbetet med att höja den kvalitet som våra verksamheter uppvisar och glädjande är att vår strävan ger resultat. Kommunen använder ett antal metoder och verktyg som tillsammans ger en bild av kommunens kvalitet och ska ligga som underlag vid verksamhetsförbättringar.

Kommunens Kvalitet i Korthet

Under hösten deltog Härryda kommun för femte året i rad i Kommunens Kvalitet i Korthet. I undersökningen ingår 225 andra kommuner och syftet är att genom jämförelser mellan kommunerna ge invånarna

en samlad bild av kommunens kvalitet samt ge underlag för utveckling och förbättring. Resultaten för 2014, som presenteras i kategorierna Tillgänglighet, Trygghet, Delaktighet, Effektivitet och Samhällsutveckling, visar att Härryda kommun till 85 procent ligger över snittet för samtliga kommuner men att det finns områden för förbättringar.

Härrydans resultat i relation till snittet av landets kommuner

Härryda är i den högsta gruppen
Härryda är i den nästa högsta gruppen
Härryda är i den näst lägsta gruppen
Härryda är i den lägsta gruppen

TILLGÄNGLIGHET	KOMMENTAR
Svar på e- post inom två arbetsdagar	<ul style="list-style-type: none"> Härryda kommun uppvisar en högre tillgänglighet än snittet för övriga kommuner inom samtliga delfrågor. En särskild förbättring har gjorts avseende tillgängligheten per telefon och e-post vilket var ett av de förbättringsområden som identifierades inför 2014. Kommunen erbjuder barnomsorg och äldreboende relativt snabbt och helt inom lagstadgad tid.
Svar på en enkel fråga per telefon	
Upplevelse av gott bemötande vid telefonkontakt	
Huvudbibliotekets samt återvinningscentralens öppethållande	
Plats på förskola på önskat datum	
Väntetiden för dem som inte fått plats på förskola på önskat datum	
Väntetiden för att få plats på ett äldreboende	
Handläggningstiden för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök	
TRYGGHET	
Hur trygga känner sig medborgarna i kommunen	<ul style="list-style-type: none"> Invånarna i Härryda kommun upplever en allt högre grad av trygghet. Antal vårdare som besöker en äldre med hemtjänst är ett prioriterat förbättringsområde inom sektorn för socialtjänst.
Antal vårdare som besöker en äldre person under 14 dagar	
Barn per personal i kommunens förskolor	
DELAKTIGHET	
Kommunens webbinformation till medborgarna	<ul style="list-style-type: none"> Kommunens webbplats bedöms vara informativ och tydlig. Kommunen erbjuder ett flertal insatser för att ge medborgarna möjlighet till delaktighet och invånarna upplever även en relativt hög grad av inflytande.
Möjlighet för medborgarna att delta i kommunens utveckling	
Medborgarnas upplevelse av inflytande	

EFFEKTIVITET	KOMMENTAR
Kostnaden för inskrivet barn i förskolan per år	<ul style="list-style-type: none"> Härryda kommuns skolor visar goda resultat inom samtliga områden och går emot den nationella trenden av sjunkande resultat. Samtidigt har verksamheten relativt låga kostnader. Ett utvecklingsområde för grundskolan är dock att elevernas egen syn på skolan och undervisningen ska förbättras. Kostnaderna för förskolan speglar den personaltäthet kommunen har valt vilket ger högre kostnader. Brukarnöjdheten inom särskilda boende i kommunen har ökat under de senaste åren och är nu i paritet med rikets höga värden. De relativt höga kostnaderna för hemtjänsten ska analyseras djupare men kan delvis förklaras av att Härryda kommun har färre brukare med få och små insatser vilket ger en högre kostnad per brukare.
Resultat för elever i åk 6 i kommunen i de nationella proven	
Resultat för elever i åk 3 i kommunen i de nationella proven	
Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet	
Elevers syn på skolan och undervisningen i åk 8	
Kostnad per betygspoäng	
Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildningen i kommunen	
Kostnad för de elever som inte fullföljer ett gymnasieprogram	
Kostnad för en plats i kommunens särskilda boende	
Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sitt särskilda boende	
Kostnad per vårdtagare inom kommunens hemtjänst	
Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sin hemtjänst	
Kvalitetsaspekter inom särskilt boende	
Omsorgs- och serviceutbud inom hemtjänsten	
Kvalitetsaspekter inom LSS grupp- och serviceboende	
Andelen ungdomar som inte kommit tillbaka inom ett år efter avslutad insats/utredning	
SAMHÄLLSBYGGANDE	
Andelen förvärvsarbetare i kommunen	<ul style="list-style-type: none"> Härryda kommun har en engagerad och aktiv befolkning med en stor andel som arbetar och röstar. Trenden i riket med högre andel sjukskrivna syns dock även här, även om andelen fortfarande är relativt låg. Kommunens hantering av hushållsavfall har i relation till riket varit låg men den ökade insamlingen av matavfall ska höja värdet. Kommunen köper relativt lite ekologisk mat men under 2015 ska andelen höjas genom inköp av ekologisk mjölk.
Andel av befolkningen som får försörjningsstöd	
Nya företag per 1000 invånare	
Sjukpenningtalet bland kommuninvånare	
Kommunens hantering och återvinning av hushållsavfall	
Andelen inköpta ekologiska livsmedel	
Andel som röstade i kommunvalet	
Andel miljöbilar i kommunorganisationen	
Nöjd-region-index	

Medborgarundersökningen

Med hjälp av Statistiska centralbyrån, SCB, genomför kommunen en medborgarundersökning vartannat år. Tolvhundra kommuninvånare får svara på frågor om hur det är att leva och bo i kommunen, vad man anser om de olika verksamheterna och om sina upplevda möjligheter att påverka. Resultaten från undersökningen som gjordes under hösten 2014 visar att medborgarna i Härryda kommun är mer nöjda med sin kommun än snittet i riket samt att de även är mer nöjda än 2012, när undersökningen sist genomfördes. Även våra verksamheter får höga betyg och mest nöjda är kommuninvånarna med gymnasieskolan, förskolan samt vatten och avlopp. Informationen från kommunen anses lättillgänglig och tydlig.

Framtiden

En stor utmaning för kommunen är att bibehålla, och höja, den kvalitet som våra verksamheter har samt att förvalta det förtroende och den uppskattning vi får från våra medborgare. För att mer systematiskt kunna följa och vid behov förbättra våra verksamheters resultat har förvaltningen i januari 2015 sjuksatt ett förvaltningsgemensamt kvalitetsledningssystem. Systemet syftar bland annat till att de resultat som uppnås bearbetas enligt en fastställd metod vilket ska ge förutsättningar för högre kvalitet till våra invånare.

Målstyrning

Målstyrning är ett av flera sätt som kommunfullmäktige använder sig av för att styra den kommunala verksamheten. Modellen är anpassad till lagstiftningen om god ekonomisk hushållning.

Styrning sker dels genom att följa kommunallagens krav om att anta mål för god ekonomisk hushållning och dels genom en modell för politisk målstyrning som fastställts för Härryda kommun. Systemet bygger på kedjan politiska inriktningsmål – politiska verksamhetsmål – indikatorer.

Politiska inriktningsmål fastställs av kommunfullmäktige. Dessa mål är av övergripande karaktär och anger ett önskvärt framtida tillstånd. Kommunstyrelsen upprättar politiska verksamhetsmål utifrån de antagna politiska inriktningsmålen. Till varje verksamhetsmål finns ett antal indikatorer. De ska visa om verksamheterna är på rätt väg för att uppnå målen och visa hur långt de kommit. Indikatorerna ger dock inte alltid en heltäck-

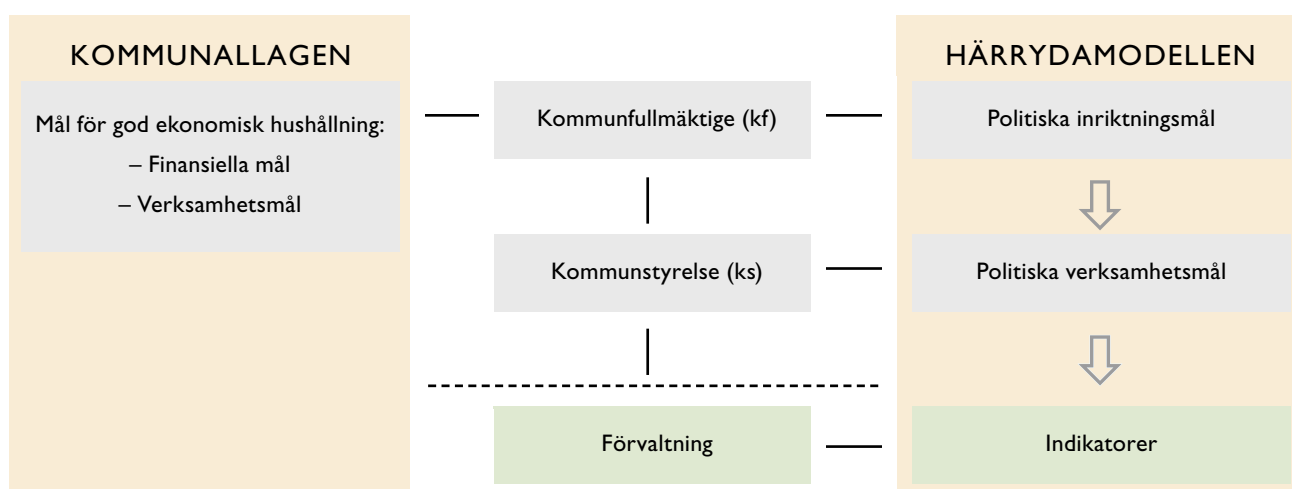
ande bild av måluppfyllelsen, utan kompletteras därför med andra beskrivningar av resultat och i analyser. Fastställd budget är överordnad målen. Målen följs upp tre gånger per år.

Mål för god ekonomisk hushållning

Målen för god ekonomisk hushållning i Härryda kommun ska medverka till att varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal verksamhet och efterlämnar miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet.

I kommunallagen anges att det för verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har fastställt tre finansiella mål och fyra verksamhetsmål. Samtliga finansiella mål uppnås. Av fyra verksamhetsmål uppnås tre helt och ett delvis.

Målstyrning i Härryda kommun

Mål för god ekonomisk hushållning ● Uppfyllt ▲ Delvis uppfyllt ■ Ej uppfyllt

Finansiella mål		Bokslut 2014	Bokslut 2013	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Soliditeten ökar med en procentenhet per år.	●	6	2	1	-2
Resultatet är 2,5 procent av verksamhetens nettokostnader.	●	7,5	3,2	2,3	-1,0

I samband med antagande av budget för 2014 fastställde kommunfullmäktige nya finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Målen syftar till att klara av framtida pensionsutbetalningar utan att urholka kommunens likviditet. Måluppfyllelsen mäts och analyseras i rullande fyraårsperioder. Behovet av att öka soliditeten beror på att utbetalningarna av pensioner annars kan komma att påverka likviditeten och behovet av upplåning. Kostnaden enligt fullfondering 2014 blev 25 mkr lägre än kostnaden enligt blandmodellen.

Kommunfullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning uppnås med god marginal. Härryda kommun redovisar ett överskott på 122,7 mkr för år 2014, vilket innebär en positiv budgetavvikelse med 84,8 mkr. Resultatet motsvarar 7,5 procent av verksamhetens nettokostnad.

För 2014 uppgår soliditeten till 25 procent, vilket är en förbättring med 6 procentenheter jämfört med föregående år. Förbättringen beror framförallt på ett positivt resultat och minskning av de långfristiga skulderna. Ökningen påverkas även av en uppskrivning av värdet på kommunens bostadsrätter med cirka 18 mkr.

Låneskulden vid årsskiftet var 329 mkr varav 250 mkr avser banklån och resterande 79 mkr avser huvudsakligen en bokförd skuld till va-kollektivet för anläggningsavgifter för vatten och avlopp. Den långfristiga låneskulden är 62 mkr lägre än föregående år. Under året amorterades 75 mkr av banklånen.

Soliditeten har de senaste 4 åren ökat med 7 procentenheter, vilket måste anses som tillfredsställande. Även resultaten mätta under en fyraårsperiod uppnår de nya finansiella målen.

Verksamhetsmål**Bostadsbyggandet utformas så att en befolkningsökning på cirka 1,5 procent kan mötas med bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer.** ●

Den genomsnittliga befolkningstillväxten har sedan 1990 varit 1,5 procent per år. Befolkningstillväxten har i snitt under de senaste fem åren varit cirka 1,3 procent, med en tillväxt på 1,1 till 1,5 procent per år. I budget 2014 prognostiserades en befolkningstillväxt på 1,4 procent jämfört med utfallet på 1,5 procent.

Kommunens befolkning uppgick till 36 291 personer vid årsskiftet 2014/2015. Befolkningsökningen på 1,5 procent under 2014 motsvarar 559 personer, varav 2 282 personer flyttade in, 1 906 flyttade ut, 424 barn föddes och 241 personer avled. Årets befolkningsökning fördelas mellan flyttnings- och födelsenetto, 376 respektive 183 personer.

Under 2014 färdigställdes 190 stycken lägenheter, varav 55 småhus och 135 flerbostadshus, fördelade på 75 hyresrätter, 60 bostadsrätter och 55 äganderätter.

Antal påbörjade bostäder var 104 stycken, vilket är 169 stycken färre än planerat. Avvikelsen grundar sig i ett antal större projekt som försenats, bland annat 40 småhus i Säteriet samt småhus och flerbostadshus i Enebacken i Mölnlycke, kvarteret 2 i Landvetter centrum, 12 lägenheter i Hällingsjö samt Roskullen i Hindås. Samtliga projekt utom Roskullen beräknas påbörjas under 2015.

Det totala antalet bostäder i kommunen, 13 447 stycken, var 31/12 2013 fördelade på 21 procent hyresrätt, 10 procent bostadsrätt och 69 procent äganderätt.

Full behovstäckning inom förskoleverksamheten och föräldrar kan välja verksamhetsform. ●

Målet att klara full behovstäckning och att alla föräldrar får sitt förstahandsval beträffande verksamhetsform är uppnått. Föräldrarna har kunnat välja verksamhetsform mellan förskola och familjedaghem. Även vårdnadsbidrag erbjuds.

forts. >

forts. Mål för god ekonomisk hushållning ● Uppfyllt ▲ Delvis uppfyllt ■ Ej uppfyllt

forts. Verksamhetsmål

Alla elever har efter slutförd grundskola eller gymnasieutbildning tillräcklig kompetens för arbete eller fortsatta studier. Grundskolan och gymnasiet ses som en sammanhållen enhet. ▲

Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan efter genomgången grundskola ligger på en fortsatt hög nivå i relation till riket och har ökat jämfört med förra året.

Andelen elever i gymnasieskolan som har slutbetyg efter fyra år är 80,7 procent vilket är något under föregående års värden men fortfarande över rikets genomsnitt om 78,3 procent.

Så länge andelen elever med slutbetyg inte når hundra procent eller så länge de ungdomar som avbryter sina gymnasiestudier inte har tillräcklig kompetens för fortsatta studier eller inte får tillträde till arbetsmarknaden bedöms målet endast som delvis uppfyllt.

Det finns bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldres och funktionsnedsattas bedömda behov. ●

Under 2014 har alla med beslut om särskilt boende för äldre erbjudits en lägenhet inom 3 månader. För samtliga beslut om bostad för funktionsnedsatta har erbjudande om en bostad inom 3 månader skett, men inte alltid enligt individens önskemål. Behovet överstiger antalet tillgängliga lägenheter, vilket har täcks upp av köpta platser. För barn/ungdomar med särskilda behov som inte kan tillgodoses i kommunens egna boenden köps plats hos andra vårdgivare

Härrydamodellen

Politiska inriktningsmål

De politiska inriktningsmålen antas av kommunfullmäktige efter förslag från respektive beredning. Det är också beredningarna som med hjälp av bland annat utfallet av de politiska verksamhetsmålen utvärderar måluppfyllelsen.

Politiska verksamhetsmål

I samband med årsbokslutet bedöms måluppfyllelsen för kommunstyrelsens verksamhetsmål. Härryda kommun publicerar verksamhetsberättelse för samtliga verksamhetsmål. Måluppfyllelsen är god då 92 procent av kommunstyrelsens 163 verksamhetsmål uppfylls eller

är delvis uppfyllda. Motsvarande siffra för 2013 var 89 procent. Av verksamhetsmålen är 109 uppfyllda, 42 är delvis uppfyllda, elva är ej uppfyllda och ett har inte kunnat bedömas.

Till höger redovisas en sammanställning för kärnverksamheternas måluppfyllelse. Av de följande 99 sammanställda mål har 73 procent uppfyllts, 26 procent delvis uppfyllts och 1 procent har ej uppfyllts.

I avsnittet verksamhetsredovisning på sidorna 32–51 kommenteras måluppfyllelsen övergripande.

Verksamhetsmål

● Uppfyllt ▲ Delvis uppfyllt ■ Ej uppfyllt

Förskola	Verksamheten har fungerande strukturer och system för samverkan med vårdnadshavare.	●
	Den pedagogiska verksamheten stimulerar och utmanar barnens utveckling och lärande.	●
	Den pedagogiska dokumentationen utgör underlag för analys av verksamheten och det enskilda barnets utveckling och lärandeprocesser.	▲
	Förskoleteamet samverkar med alla förskolechefer för att öka enheternas kompetens om barns utveckling och behov.	▲
	Den pedagogiska lärmiljön är interkulturell och säkerställer alla barns språkutveckling.	▲
	Alla enheter har ett tydligt systematiskt kvalitetsarbete.	●
Grundskola	Undervisningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.	▲
	Stimulans och stöd utformas inom ordinarie verksamhet i allt högre grad.	▲
	Genom ämnesövergripande undervisning utmanas och stimuleras eleven inom hållbar utveckling.	▲
	Alla elever deltar och är medskapande av kultur i skolan.	●
	Alla enheter har ett tydligt systematiskt kvalitetsarbete.	●
Gymnasium	Antal elever som lämnar Hulebäcksgymnasiet utan fullständiga betyg minimeras.	●
	Undervisningens utformning och innehåll på Hulebäcksgymnasiet anpassas efter elevens förutsättningar och behov.	●
	Tillgången till IKT och den digitala kompetensen är hög på Hulebäcksgymnasiet.	●
	Elevens inflytande både övergripande och direkt i utbildningen genomsyrar verksamheten.	▲
	En god fysisk och psykosocial arbetsmiljö finns för eleverna på Hulebäcksgymnasiet.	●
	Det finns metoder för att utvärdera skolgången för kommunens elever både på Hulebäcksgymnasiet och i andra gymnasieskolor.	●
Vuxen- utbildning	Vuxenutbildningen skall erbjuda utbildning till kommuninvånarna och övriga behöriga sökande inom skilda utbildningsområden och utbildningsnivåer.	●
	Vuxenutbildningen skall erbjuda utbildning som har betydelse för individens framtid.	●
	Yrkehögskolan (YH) ansöker om och genomför Yrkehögskoleutbildningar.	●
	Yrkehögskolan samverkar med arbetsmarknaden för att erbjuda uppdragsutbildning.	●
Kultur	Aktiviteter, program och utställningar ska vara av god kvalitet och motsvara det efterfrågade, men också erbjuda det oväntade.	●
	Biblioteken bidrar till läsglädje och kunskapsutveckling, samt är det lilla samhällets mötesplats.	●
	Ny teknik används för att utveckla våra kulturarv.	●
	Kulturskolan kännetecknas av kreativitet och lustfyllt lärande samt fortsätter förnya pedagogiken så att alla barn som vill får plats.	●
Fritid	Ungdomar har tillgång till trygga, drogfria mötesplatser.	●
	Fritid samverkar med föreningslivet så att alla ungdomsföreningar har en policy avseende hälsa och livsstil.	■
	Tidfördelningen av lokaler och anläggningar till föreningslivet fördelas proportionellt avseende utövarnas kön.	●
	Breddidrott/var dagsverksamhet prioriteras vid tidfördelning i lokaler och anläggningar.	●
	Hänsyn tas till elitverksamhetens behov och förutsättningar.	●
	Kommunens lokaler och anläggningar för idrott svarar mot önskemål och behov från idrotts- och föreningslivet.	●

forts. >

forts. Verksamhetsmål

● Uppfyllt ▲ Delvis uppfyllt ■ Ej uppfyllt

Individ- och familjeomsorg samt funktionshinder	Att ge barn och unga som Individ- och familjeomsorgen har kontakt med tillgång till vuxna som de kan förlita sig på.	▲
	Stöd i boende för personer med missbruk och psykisk ohälsa för att klara sin vardag och öka möjligheten att ingå i en social gemenskap.	●
	Samverkansavtal upprättas med den psykiatriska sluten-vården och öppenvården som garanterar den enskilde ett samlat stöd för behandling och socialt stöd.	▲
	Med förebyggande insatser undviks att den enskilde hamnar i ekonomisk utsatthet och en skuldsatt situation.	●
	Färe ungdomar och vuxna blir långtidsberoende av försörjningsstöd.	▲
	Personer med behov av försörjningsstöd och en komplex problematik ges möjlighet till samordnade insatser för en återgång till egen försörjning.	▲
	Det totala antalet bidragsmånader/ hushåll ska inte överstiga 6 månader.	●
	Via avtal med arbetsförmedlingen används olika former av skyddade anställningar/arbetsträning för att öka den enskildes möjlighet till arbete.	●
	Verksamheterna beskriver och utvärderar varje år de samverkansformer som används.	●
	11 grupper genomförs för barn och unga i utsatta hemmiljöer.	●
	Metoder för tidig upptäckt av normbrytande beteende används i kommunens samtliga förskolor.	●
	Gemensamma seminarier med UTK i modellen.	▲
	Föräldrautbildning och föräldrastöd erbjuds utsatta barn och ungas föräldrar via socialtjänstens Individ- och familjeomsorg.	●
	Personal inom skola och socialtjänst genomför gemensamma utbildningsinsatser.	▲
	Stöd ges i boendet för personer med missbruk och psykisk ohälsa för att klara sin vardag och öka möjligheten att ingå i en social gemenskap.	●
	Verksamheten ska verkställa biståndsbeslut på sådant sätt att brukarna upplever att de fått sina behov tillgodosedda.	▲
Målet är att den enskilde får möjligheter att leva som andra.	●	
Att daglig verksamhet utformas på sådant sätt att den tillgodoser behovet av daglig sysselsättning och stimulans för personer med funktionsnedsättning inom kommunen. Verksamhetens inriktning ska syfta till att förbereda för förvävsarbete.	●	
Inom ram för budgeterade medel ska verksamhetens utformning och innehåll tillförsäkra medborgarna med funktionsnedsättning goda levnadsvillkor.	●	
Genom riktade informationsinsatser bidrar kommunen till att anställda, förtroendevalda och allmänhet får ökad kunskap om olika typer av funktionsnedsättningar och uppkomsten av funktionshinder.	▲	
Vård och omsorg	Brukare i ordinärt boende och i särskilt boende känner till sin kontaktman och dess uppdrag.	▲
	Äldre har god kunskap om informationsteknologi, IT, och kan tillämpa den i sin vardag.	●
	Kommunen samarbetar aktivt med ideella sektorn.	●
	Brukare upplever att insatserna utförs lika oavsett vem som utför dem.	▲
	Medarbetare är tillmötesgående, omtänksamma och stödjande i sitt bemötande av brukare och anhöriga.	●
	Brukares egna förmågor och intressen tas tillvara vid genomförandet av insatserna.	▲
All berörd personal har 2017 kompetens inom gerontologi, geriatrik, palliativ vård samt etik.	●	
Hälsa och bistånd	LSS-handläggningens utformning och innehåll ska försäkra medborgare med funktionsnedsättning goda levnadsvillkor.	●
	Berörda professioner samordnar och planerar brukares vård- och omsorgsinsatser.	●
	Den palliativa vården och omsorgen tillgodoser behoven utifrån en helhetssyn på brukares totala situation.	●
	Anhöriga får ett respektfullt bemötande och ett gott stöd vid närståendes bortgång.	●
	Verksamheten ska eftersträva att beviljat LSS-beslut verkställs inom kommunen.	▲
Information om beslut, insatser och stöd skall kunna kommuniceras såväl skriftligt som muntligt och skall vara lätt att förstå. Kommunen skall se till att brukaren har tillgodogjort sig informationen.	▲	

forts. Verksamhetsmål

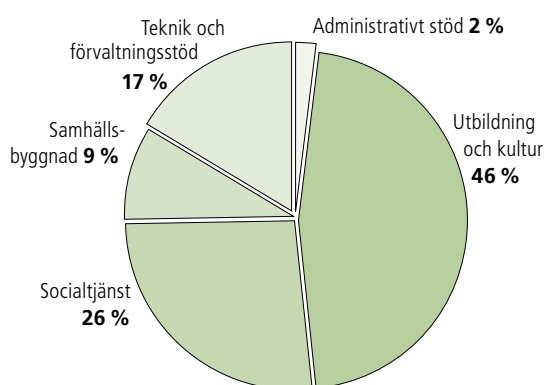
● Uppfyllt ▲ Delvis uppfyllt ■ Ej uppfyllt

Näringsliv	Härryda kommun ska vara bland de 10 främsta kommunerna i landet avseende mätning av lokalt företagsklimat.	●
	Härryda kommun ska aktivt arbeta tillsammans med Business Region Göteborg för att utveckla identifierade affärsområden.	●
	Härryda kommun ska kontinuerligt tillhandhålla relevant information till företagen.	●
	Härryda kommun ska ha ett nära samarbete med de lokala företagarnätverken.	●
	Härryda kommun ska varje år genomföra en näringslivsdag.	●
	Härryda kommun har en aktiv roll i samarbetet med skolan och regionala organisationer som arbetar med näringslivsfrågor.	●
	Härryda kommun jobbar aktivt med omvärldsbevakning.	●
Mark och bostad	Mark för framtida verksamhetsetableringar finns tillgänglig i kommunens fem största orter.	●
	Merparten av producerade bostäder sker på av kommunen ägd mark.	●
	Tomtstorlekarna i pågående exploateringsområden varierar i storlek.	●
	Merparten av kommunens markförsäljningar säljs genom kommunens tomt- och bostadskö eller till byggbranschen genom utlysta markanvisningstävlingar med förfrågningsunderlag publicerade på bland annat kommunens hemsida.	●
	Byggnationen av bostäder anpassas till en befolkningsökning på cirka 1,5 % per år.	▲
	I större utbyggnadsområden erbjuds olika upplåtelseformer.	●
	I större utbyggnadsområden erbjuds bostäder i olika storlekar.	●
	I upprättade exploateringsavtal ställs krav på låg energiförbrukning utöver ställda krav i BBR (Boverkets byggregler).	●
Plan och bygglov	Verksamheten ska ha en snabb och korrekt handläggning.	▲
	Verksamheten ska ha god beredskap för att ta fram erforderliga planer.	▲
Gator och park	Cykeltrafiken ska öka.	●
	Inga lägenheter ska utsättas för buller från kommunala vägar som överstiger Naturvårdsverkets riktlinjer för trafikbuller.	▲
	Medborgare ska känna att kommunen arbetar aktivt för trygga och säkra trafik- och parkmiljöer som ska upplevas tillgängliga, inbjudande och väl skötta.	●
	95 % av alla lägenheter eller arbetsplatser ska ha en "huvudgata" inom 300 m.	●
Kollektivtrafik	80 % av nyproducerade bostäder ska ha tillgång till ett befintligt eller blivande kollektiv-trafikstråk med fler än 40 avgångar per vardagsmedeldygn inom 600 meter fågelvägen.	●
	År 2025 ska 90 % av kollektivtrafikresenärerna ha tillgång till en på- eller avstigningshållplats som är anpassad för personer med funktionsnedsättningar.	●
	Antalet pendelparkeringar för motorfordon och cyklar i anslutning till kollektivtrafikhållplatser ska öka.	●
	Enligt lag om färdtjänst har kommunen ansvar för att anordna färdtjänst med god kvalitet.	●
Vatten	Att minska läckage och spolvatten från ledningsnätet.	■
	Mängden ovidkommande vatten till spillvattenledningarna ska minska.	●
Avfall	Hushållsavfallsmängden per person som uppstår i regionen ska år 2020 vara lägre än 2008. 2008 var mängden kärlavfall 199 kg person.	●
	Andelen material som samlas in för materialåtervinning ska öka och resultera i en materialkvalitet som kan ersätta jungfruliga material.	●
Måltidsservice	Maten är god, vällagad och anpassad efter varje åldersgrupps speciella behov.	●
	Boende på kommunens särskilda boenden kan välja mellan två maträtter till middag.	▲
	Måltidspersonalen har god kunskap i näringslära för de olika målgrupperna.	●
	Barn och elever har tillräcklig tid att äta.	●
	Pedagoger medverkar vid skolmåltiderna.	●
Säkerhet	Medborgarna upplever kommunen som trygg och säker.	●

Ekonomi i korta drag

Resultat på 122,7 mkr redovisas, vilket är en positiv budgetavvikelse på 84,8 mkr. Slutredovisning av exploateringsprojekt och reavinst för försäljningen av kommunens fibernät redovisar sammanlagt ett överskott på 38,3 mkr. För att möta kommunens tillväxt är investeringsnivån hög. 2014 investerades till 287,7 mkr.

Bruttokostnader för sektorerna 2014

Budgetavvikelser drift 2014, mkr

Utbildning och kultur	+11,3
Lägre efterfrågan av platser inom förskolan än planerat.	+7,9
Högre kostnader för köpt plats inom gymnasiesärskolan.	-3,7
Högre statsbidrag och lägre kostnader för köpta platser inom yrkesvuxenutbildningen än budgeterat.	+2,7
Socialtjänst	+10,2
En avdelning avseende boende för äldre har inte behövt användas.	+6,1
Ej utnyttjad budget för behovsanpassad bemanning inom demensvården.	+4,6
Högre utbetalat försörjningsstöd än budgeterat.	-4,9
Kostnader för köpta platser för barn och unga samt personer med funktionsnedsättningar har blivit högre än budgeterat.	-8,8
Färre antal brukare med personlig assistans.	+4,4
Samhällsbyggnad	+20,2
Slutredovisning av exploateringsområde.	+25,0
Högre utredningskostnader för plan och bygglov samt ökade kostnader för barmarksunderhåll och renhållning.	-4,7
Högre kostnader för avfallsverksamheten.	-3,2
Färre utredningar inom kollektivtrafiken samt lägre kostnader för färdtjänst och fria resor.	+2,3
Teknik och förvaltningsstöd	+8,6
Reavinst i samband med försäljning av kommunens fibernät.	+13,3
Högre kostnader för fastighetskötsel.	-2,4
Uteblivet bidrag till förening för konstgräsplan på grund av utförande i egen regi.	+2,5
Finans	32,1
Lägre personalkostnader än budgeterat.	+21,0
Lägre räntekostnader till följd av minskad upplåning och lägre räntekostnader på pensionsskuld.	+15,0

Läs vidare på sidorna 32–49.

Drift per sektor, mkr	Bokslut 2014	Budget 2014	Avvikelse 2014	Bokslut 2013
Politisk organisation	9,6	9,7	0,1	8,7
Utbildning och kultur	980,3	991,6	11,3	980,7
Socialtjänst	511,3	521,4	10,2	509,2
Samhällsbyggnad	95,9	116,2	20,2	104,4
varav affärsdrivande verksamhet	2,3	-0,8	-3,1	3,7
Teknik och förvaltningsstöd	41,0	49,7	8,6	7,6
Administrativt stöd	51,9	54,1	2,3	54,0
Finansförvaltning (verksamhetskostnad)	-58,6	-36,8	21,8	-86,6
Verksamhetens nettokostnad	1 631,4	1 705,9	74,5	1 578,0
Skatter, utjämning m m	1 769,2	1 771,5	-2,3	1 728,5
Finansnetto	15,1	27,7	12,6	100,5
Resultat	122,7	37,9	84,8	50,0

Investering per sektor, mkr	Bokslut 2014	Budget 2014	Avvikelse 2014	Bokslut 2013
Utbildning och kultur	10,6	19,8	9,2	11,1
Socialtjänst	2,6	4,2	1,6	2,9
Samhällsbyggnad	99,8	109,0	9,1	81,2
varav affärsdrivande verksamhet	39,4	54,5	15,0	39,6
Teknik och förvaltningsstöd	174,7	218,6	43,9	105,9
Administrativt stöd	0,0	3,7	3,7	0,1
Summa nettoutgifter	287,7	355,3	67,5	201,2

Investeringar för 287,7 mkr

Nettoinvesteringar uppgår till 287,7 mkr, vilket är 68 mkr lägre än budget. Av dessa överförs 102,6 mkr till 2015. Orsaken är försenade bygg- och projektstarter.

Under året har ett markområde i Landvetter södra förvärvat till en investeringsutgift på 33 mkr, vilket inte var budgeterat.

Läs vidare på sidorna 62–63.

Finansiell analys, kommunen

Syftet med den finansiella analysen är att visa om kommunen upprätthåller en god ekonomisk hushållning, genom att redovisa kommunens finansiella utveckling och ställning över tiden. Kommunfullmäktige har för ändamålet antagit två finansiella mål för kommunen.

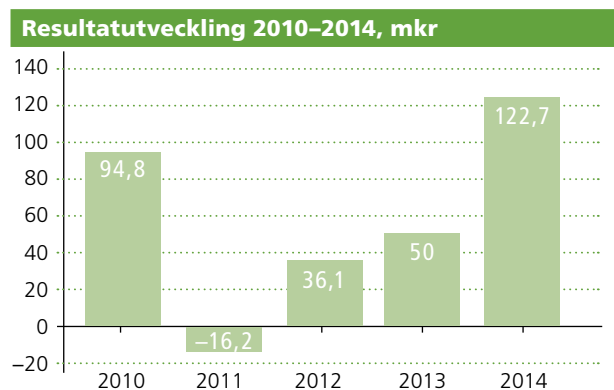
Den finansiella analysen utgår ifrån tre finansiella aspekter: det finansiella resultatet, riskförhållanden och kontroll över den finansiella utvecklingen.

Resultat

Positivt resultat 122,7 mkr – uppfyller mål för god ekonomisk hushållning

Härryda kommun redovisade ett positivt resultat på 122,7 mkr, vilket är 84,8 mkr bättre än budgeterat. Resultatet motsvarar 7,5 procent av verksamhetens nettokostnader, som är cirka 1,6 miljarder kronor. I resultatet ingår slutredovisning av exploateringsprojekt och reavinst för försäljningen av kommunens fibernät till sammanlagt 38,3 mkr. Lägre upplåningsvolym än budgeterat och lägre finansiella kostnader för pensionskulden uppgår sammantaget till 15 mkr. *Ytterligare budgetavvikelse finns att läsa om på sidan 16.*

Resultat för 2014 är 72,7 mkr bättre än föregående år. Årets resultat uppfyller kommunfullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning. *Målen analyseras på sidan 11.*

Inga jämförelsestörande poster 2014

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. I kommunens resultat förekommer inga jämförelsestörande poster.

Justering av jämförelsestörande poster, mkr			
	2014	2013	2012
Redovisat resultat	122,7	50,0	36,1
Återbetalning AFA premier	0,0	-27,9	-30,2
Sänkt diskonteringsränta	0,0	64,1	0,0
Resultat efter justering	122,7	86,2	5,9

Avstämning av balanskrav, mkr			
	2014	2013	2012
Redovisat resultat enligt fullfonderingsmodellen	122,7	50,0	36,1
Pensionsförpliktelser före 1998	-24,8	43,5	2,3
Redovisat resultat enligt blandmodellen	97,9	93,5	38,4
Realisationsvinster	-13,3	-2,1	-0,2
Balanskravsresultat	84,6	91,4	38,2

Härryda kommun tillämpar inte Resultatutjämningsreserv, RUR.

Balanskravet uppnås

Enligt kommunallagen har kommunerna ett balanskrav, det vill säga att intäkterna ska täcka kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet återställas under de närmast följande tre åren. Vid avstämning av balanskravet för Härryda kommun justeras det redovisade resultatet med två poster: realisationsvinster och kostnader som avser avsättningar för pensionsförpliktelser som är intjänade före 1998. Efter justeringar uppgår resultatet till 84,6 mkr. Kommunen klarar därmed lagens minimikrav på god ekonomisk hushållning.

Intäkter och kostnader

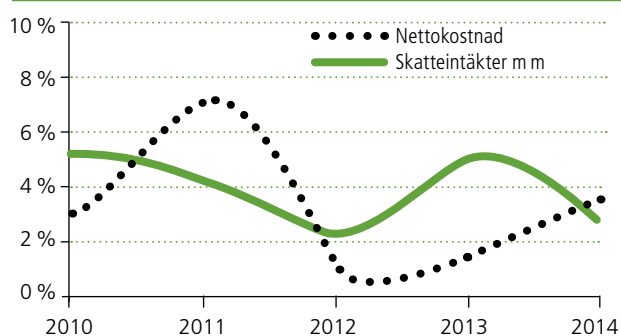
Verksamhetens intäkter är 458,7 mkr vilken är en ökning med 31,6 mkr jämfört med 2013. I bokslutet för 2014 ingår en vinst för exploatering på 25 mkr och en reavinst på 13 mkr. Bokslutsår 2013 innehåller en jämförelsestörande post för återbetalning av avgifter från AFA med 27,9 mkr och en vinst för exploatering på 9 mkr. Verksamhetens kostnader har ökat med 81,3 mkr och är 1 094,5 mkr. Det är en ökning med 4,3 procent. Personalkostnaderna har ökat med 3,7 procent och köp av verksamhet med 5,9 procent. Avskrivningar har ökat med 3,8 mkr till 95,7 mkr, vilket beror höga investeringsnivåer.

Verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter

Verksamhetens nettokostnader bör vara lägre än kommunens skatteintäkter samt utjämningsbidrag. Ett mått på detta är nettokostnadernas andel av skatteintäkter och utjämningsbidrag, som visar hur stor del av skatteintäkterna som går till den löpande verksamheten. Nettokostnadsandelen är 93 procent, vilket är fyra procentenheter lägre än föregående år. Verksamhetens nettokostnader uppgick till 1 631,4 mkr, och skatteintäkter och utjämningsbidrag uppgick till 1 769,2 mkr.

År 2014 översteg intäkten kostnaden med dryga fem procent. Nettokostnaden har ökat med 3,4 procentenheter, och skatteintäkter och utjämningsbidrag har ökat med 2,4 procentenheter. Förändringen bör ses över längre tid, och i genomsnitt har kommunen under den senaste fyraårsperioden en marginell skillnad i ökningstakt mellan nettokostnad respektive skatteintäkter och utjämningsbidrag. Nettokostnaderna har i genomsnitt stigit med 3,3 procentenheter, och skatteintäkter och utjämningsbidrag har stigit med 3,5 procentenheter under perioden.

Förändring av nettokostnader och skatteintäkter 2010–2014

Investeringar på 288 mkr och en självfinansieringsgrad på 76 procent

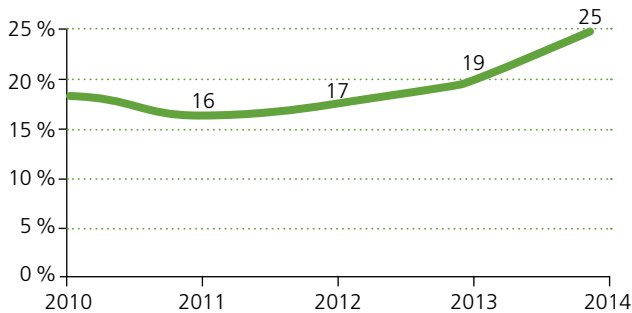
Kommunen strävar efter en investeringsverksamhet med god planering och framförhållning, och med jämn investeringsnivå över tiden. Årets investeringar uppgår till 287,7 mkr och årets investeringsbudget är 355,3 mkr, varav 95,4 mkr avser ombudgetering från bokslut 2013. Investeringsnivån är 67,5 mkr lägre än vad som är budgeterat. Orsaken är främst försenade bygg- och projektstarter. Investeringar har i huvudsak gjorts i skolor och förskolor, äldreboenden, gator, energieffektivisering samt vattenledningar. Under året har dessutom ett markområde i Landvetter södra förvärvat till en investeringsutgift på 33 mkr. *Läs vidare på sidorna 62–63.*

Nettoinvesteringar 2010–2014, mkr

Av årets nettoinvesteringar kunde 76 procent finansieras via årets resultat och avskrivningar, vilket är en förbättring med fem procentenheter jämfört med föregående år. Nettoinvesteringarna är 16 procent av skatteintäkter och utjämningsbidrag, vilket kan jämföras med 12 procent 2013. Kommunen hade under perioden 2011–2013 en total investeringsvolym som var högre jämfört med kommunerna i Västra Götaland och riket. Det förklaras av att befolkningstillväxten under den senaste fem åren i snitt legat på en ökning med cirka 1,3 procent, vilket medför behov av nya förskolor, skolor med mera. Investeringsnivån kommer att ligga kvar på en fortsatt hög nivå framöver. Som framgår av diagrammet ovan ligger investeringsnivån högre 2014 jämfört med de senaste åren. Investeringarna följer planen, och ombudgeteringarna ska huvudsakligen ses som resultat av förseningar.

Soliditetsutveckling 2010–2014, %

Soliditet 25 procent – ökning med sex procentenheter

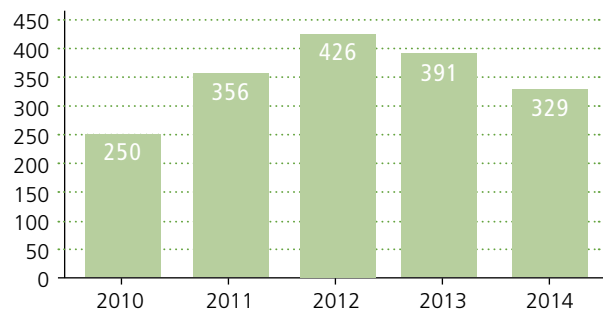
Soliditeten är ett mått för att beskriva kommunens ekonomiska styrka på lång sikt, och visar hur stor del av kommunens tillgångar som kommunen själv finansierat, det vill säga kommunens eget kapital i förhållande till det bokförda värdet på tillgångarna. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen samt tillgångarna och skuldernas förändring. När det görs en bedömning av den ekonomiska situationen är det soliditetens utveckling snarare än den absoluta nivån som är mest intressant. För 2014 uppgår soliditeten till 25 procent, vilket är en förbättring med sex procentenheter jämfört med föregående år. Förbättringen beror framförallt på ett positivt resultat och minskning av de långfristiga skulderna.

Tillgångarna är 2 074 mkr

De totala bokförda tillgångarna är 2 073,9 mkr, vilket är en ökning med 84,6 mkr jämfört med 2013. Av anläggningstillgångarna som uppgår till 1 909,4 mkr avser 1 870,3 mkr kommunens inventarier, anläggningar och byggnader och resterande finansiella anläggningstillgångar. Kommunens strategi är att huvudsakligen äga de lokaler man har för avsikt att använda långsiktigt, och av kommunens använda lokalyta på 196 770 m² äger kommunen 89 procent.

En uppskrivning har gjorts av värdet på kommunens bostadsrätter med 17,8 mkr. På grund av ett mycket lågt ingående bokfört värde, 0,1 mkr på kommunens bostadsrätter har en ny bedömning gjorts. Detta har skett genom inhämtning av försäljningsstatistik. Ur denna statistik har ett genomsnittligt pris per kvadratmeter räknats fram per bostadsrättsförening. Summan av det nya värdet har halverats vid uppskrivningen enligt försiktighetsprincipen. Uppskrivningen är gjord mot eget kapital.

Långfristiga skulders utveckling 2010–2014, mkr

Långfristiga skulder är 329 mkr

Låneskulden vid årsskiftet var 329,4 mkr varav 250 mkr avser banklån och 68,9 mkr avser en bokförd skuld till va-kollektivet för anläggningsavgifter för vatten och avlopp. Den långfristiga låneskulden är 61,7 mkr lägre än föregående år. Under året amorterades 75 mkr av banklån. Inga nya banklån har under året upptagits, medan skulden till va-kollektivet ökat med 4,3 mkr. Kommunen har budgeterat med en långfristig upplåning på 650 mkr vilket är 400 mkr mer än vad som behövts användas, exklusive anslutningsavgifter. Låneskulden per invånare 2014 var 9 066 kr och 2013 var den 10 945 kr, vilket motsvarar en sänkning med 17 procentenheter. Genomsnittet 2013 i riket var högre, 19 182 kr per invånare. Den totala skuldsättningsgraden, som även omfattar avsättningar, är 75 procent och är sex procentenheter lägre än 2013.

Kommunalskatt

Den totala kommunalskatten i Härryda kommun var under år 2014 i genomsnitt 31,92 kr per intjänad hundralapp för en person som inte var medlem i Svenska kyrkan, varav 20,62 kronor för kommunen. Kommunens skattesats är oförändrad 2015.

Risk

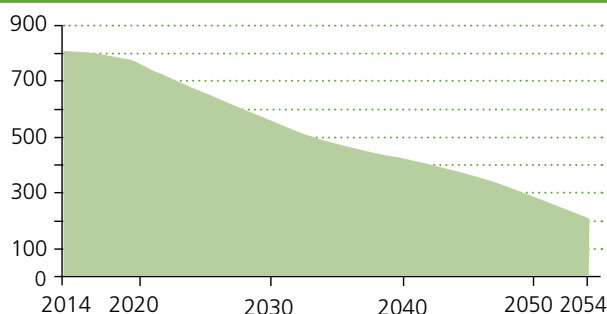
Likviditet på 0 mkr

Den kortfristiga likviditeten, det vill säga kassalikviditeten, uppgick till 0 mkr vilket är en minskning med 141 mkr. Kommunen har en likviditetsreserv i form av en kreditlimit på kommunens koncernkonto på 100 mkr, varav 19,2 mkr utnyttjades per den sista december. Posten redovisas som kortfristig skuld i balansräkningen. Av likviditetsreserven kan 20 mkr utnyttjas av Härryda Energi AB. Målsättningen är en likviditet runt 0. Orsakerna till den sjunkande likviditeten är främst en amortering på 75 mkr och ett markinköp på

32 mkr. Kassalikviditeten (likvida medel + kortfristiga fordringar/kortfristiga skulder) uppgick till 33 procent, vilket kan jämföras med 72 procent föregående år. Från att ha varit högre än önskvärt är nu kassalikviditeten lägre än vad som bör vara fallet på längre sikt. Orsaken är att en lägre skuldsättning prioriterats, men en stabilisering kommer sannolikt att ske under kommande år.

Pensionsförpliktelser, inkl särskild löneskatt, mkr			
	2014	2013	2012
Avsättningar, pensionsförpliktelser före 1998	683,1	707,9	664,4
Avsättningar pensionsförpliktelser intjänade efter 1998	130,9	124,8	105,4
Särskild avtalspension	1,5	2,5	3,2
Finansiella placeringar pensionsutbetalningar	0,0	0,0	0,0
Summa återlånade medel	815,5	835,1	773,0

Pensionsskuldens utveckling 2014–2054, mkr

Pensionsskuld på 816 mkr

Härryda kommuns långfristiga pensionsskuld redovisas som avsättning, och var 815,5 mkr år 2014, varav 84 procent avser pensioner intjänade före 1998. Skulden beräknas av kpa.

Pensionsutbetalningarna inklusive löneskatt uppgick till totalt 28 mkr, varav pensionsutbetalningar intjänade före 1998 uppgick till 24 mkr. Långtidsprognosen för pensionsskulden visar att utbetalningarna under 40 år kommer att bli cirka 400 mkr högre än kostnaden enligt fullfonderingsmodellen. Långtidsprognosen innebär i genomsnitt ett ökat likviditetsbehov på cirka 10 mkr årligen. För att möta detta fastställde kommunfullmäktige i november 2013 nya och högre finansiella mål.

Borgensåtaganden på 108,3 mkr

Kommunens borgensåtaganden för år 2014 uppgick vid årets slut till 108,3 mkr, vilket är en ökning med 9,1 mkr jämfört med föregående år. Ökningen avser utökad borgen för Härryda Energi AB med 10 mkr. Kommunens

borgensåtagande består till 91 procent av förpliktelser mot egna eller delägda bolag. Åtaganden för föreningar som verkar inom kommunen är 8 procent. Resterande del är borgensåtaganden som avser uppförande av eignahem före år 1992, så kallade förvärvslån, som fortsatt att minska. Utöver beskrivna borgensåtaganden, har kommunen ett åtagande för Kommuninvest AB:s förpliktelser. För närvarande bedöms inte kommunens borgensåtaganden utgöra någon väsentlig risk.

Kontroll

Resultat jämfört med budget

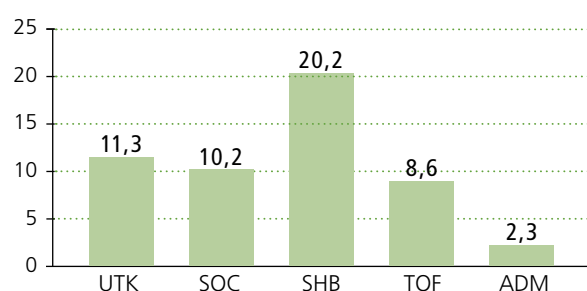
Den ekonomiska uppföljningen ingår som en del i kommunens planerings- och styrsystem. Hur budget och utfall stämmer överens, är ett mått på den kontroll som kommunens beslutsfattare har över den egna ekonomiska utvecklingen. Under året görs fem uppföljningar med prognoser inklusive delårsbokslut per den 31 augusti, samt ett årsbokslut.

Kommunens resultat är 85 mkr bättre än budgeterat. Sektorernas sammanlagda budgetavvikelse visar en positiv avvikelse om 53 mkr, som kan jämföras med föregående års budgetavvikelse på plus 11,1 mkr

Samhällsbyggnad redovisar ett budgetöverskott på 20,2 mkr, varav slutredovisning av exploatering uppgår till 25 mkr. Exklusive denna post landar avvikelserna på minus 4,8 mkr, varav affärsdrivande verksamheterna minus 3 mkr. Resterande underskott beror på höga utredningskostnader inom plan och bygglov och höga kostnader för barmarksunderhåll och renhållning.

Teknik och förvaltningsstöd redovisar plus 8,6 mkr. I resultatet ingår en reavinst på 13,3 mkr för försäljning av kommunens fibernät. Räknas reavinsten bort redovisas istället ett underskott på 4,7 mkr som bland annat beror på högre kostnad för fastighetsskötsel och akut underhåll på kommunens fastigheter.

Budgetavvikelse per sektor, mkr

Sammanfattande finansiell analys

Sammanfattning av kommunens finansiella ställning utifrån aspekterna resultat, risk och kontroll.

Resultat

För att möta de stora pensionsutbetalningarna framöver har kommunfullmäktige från och med 2014 fastställt nya och högre finansiella mål för god ekonomisk hushållning. De finansiella målen och balanskravet uppnås. Inga jämförelsestörande poster förekommer för 2014. Det genomsnittliga resultatet under fyraårsperioden är cirka 48 mkr per år vilket motsvarar 3 procent av nettokostnaderna, vilket kan jämföras med kommunens mål på 2,5 procent.

Soliditetsnivån har under året förbättrats med sex procentenheter till 25 procent. Sett ur ett längre perspektiv har soliditeten stärkts från 13 procent 2009 till 25 procent 2014. För att möta den successivt minskande pensionsskulden bör soliditetsnivån om 40 år vara cirka 50 procent. Det kräver att de redovisade resultaten även fortsättningsvis ligger på samma nivå som de senaste åren.

Kassalikviditeten har sjunkit från 141 mkr till 0 och en kredit på 19,2 mkr har utnyttjats. Orsakerna till den sjunkande likviditeten är främst en amortering på 75 mkr och ett markinköp på 32 mkr. Kommunen har en checkkredit på 100 mkr. Kommunen kommer

även framöver ha höga investeringsnivåer.

Risk

Kommunens borgensåtaganden för år 2014 var 108,3 mkr. Borgensåtagande bedöms inte utgöra någon väsentlig risk. Pensionsskulden redovisas enligt fullfundsmodellen, vilket innebär att alla pensionsförpliktelser ingår i balansräkningen. Modellen medför ryckighet i resultatet mellan åren, samtidigt som verkligt resultat och förmögenhetssituation blir mer rättvisande. Under kommande period då pensionsskulden sjunker kommer ett finansieringsbehov att uppstå, som kräver en resultatförbättring med motsvarande belopp som skulden sjunker. Annars riskerar den långfristiga upplåningen att öka i samma takt som pensionsskulden minskar. Den höga investeringsnivån kommer sig av att Härryda kommun fortfarande är en växande kommun, vilket i sin tur efterfrågar nyinvesteringar.

Kontroll

Bedömningen är att kommunen har väl fungerande planerings- och uppföljningssystem med tydlig målstruktur. Kontrollen över ekonomin är god. Budgetföljsamhet är i de flesta fall god. De finansiella målen för god ekonomisk hushållning har justerats inför år 2014, för att undvika att upplåning finansierar de ökande pensionsutbetalningarna.

Utbildning och kulturs positiva budgetavvikelse uppgår till 11,3 mkr, varav förskolan redovisar en positiv budgetavvikelse på 7,9 mkr, vilket motsvarar vad som borde visas i överskott till följd av färre barn. Vuxenutbildningen lämnar ett överskott på 3,7 mkr, vilket bland annat beror på statsbidrag för yrkesvuxutbildningar.

Socialtjänstens överskott på 10,2 mkr innehåller både över- och underskott. Köpta platser för barn och unga samt personer med funktionsnedsättning som tillsammans redovisar en negativ avvikelse på 8,8 mkr. Även försörjningsstöd redovisar en negativ avvikelse på 4,9 mkr. Vård och omsorg redovisar ett överskott på 17,2 mkr, vilket till största del utgörs av en enhet på Ekdalagården som under året inte behövt användas, ej utnyttjade budgetmedel för behovsanpassad bemanning inom demensvården samt färre beviljade timmar inom personlig assistans.

Effektiv resursanvändning

Samtliga verksamheter har som mål att använda resurserna så effektivt som möjligt och ha en budget i balans. För att bedöma om målen uppnås krävs en analys av både total resursåtgång och resursåtgång per enhet och prestation. De indikatorer som förvaltningen tagit fram syftar till att ge en bild av hur effektivt verksamheten bedrivs oavsett total resursåtgång och kvalitet. En analys av indikatorerna visar att det inte finns något självklart samband mellan kostnadsnivån och hur verksamheten upplevs av medborgarna eller vilka resultat som kan uppmätas. Analys och uppföljning av redovisade kostnadsnivåer är en del av det löpande arbetet i förvaltningen.

Framtiden

Härryda kommun kommer av allt att döma att fortsätta att växa i en relativt jämn takt. Det innebär fortsatt utbyggnad av förskolor och grundskolor, och möjligen nyetableringar av fristående aktörer inom förskola och skola. De kommunala förskolorna och skolorna måste behålla sina goda resultat, vidareutveckla sitt kvalitetsarbete och bli bättre på att föra ut information om sina verksamheter. Arbetet med att skapa förutsättningar för att alla unga skall komma in i samhället på ett bra sätt kommer att kräva en utvecklad samverkan mellan näringsliv och utbildning.

Kommunen avviker på flera sätt från genomsnittskommunen och skillnaderna har ökat de senaste åren, med högre inkomster och bättre resultat. Det är sannolikt att skillnaderna kommer att fortsätta att öka även om det inte är önskvärt i ett längre perspektiv.

Lansering och utveckling av ett nytt bostadsområde i södra Landvetter kommer att bli en ekonomisk och organisatorisk utmaning. Ett fortsatt arbete med externa aktörer kommer att vara en viktig del i planeringen. Bristen på bostäder för flera grupper är fortsatt ett problem och hämmar en del av kommunens åtaganden.

Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) ekonomiska rapport i december år 2014 visar att resultaten faller kraftigt i kommunerna i år. Från ett resultat som motsvarade 3,5 procent av skatter och bidrag 2013 minskar det till 1,2 procent 2014. Orsaken till att resultatet faller beror främst på att återbetalade premier år 2013 från AFA Försäkring förbättrade resultaten.

För Härryda kommun är dock resultatet för år 2014 mycket bra. Resultatet innebär att kommunen står starkare rustad än vad som annars skulle vara fallet. I SKL:s kalkyl som tar hänsyn till demografiska behov i riket bedöms att det kommer att krävas skattehöjningar med 45 öre fram till år 2018 enbart för att nå ett resultat som motsvarar 1 procent av verksamhetens nettokostnader. Sammantaget är det en stor utmaning för kommunerna att finansiera ökande behov på grund av ändrad demografi och dessutom fortsätta att höja standard och servicenivå. Härryda kommun kommer troligen att ha lite bättre förutsättningar än den genomsnittliga kommunen.

Känslighetsanalys

Hur kommunens ekonomi kommer att utvecklas i framtiden påverkas av ett antal faktorer. Vissa av dem kan kommunen påverka genom egna beslut, andra inte. Det kan exempelvis vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen har ett ansvar för att ha en finansiell beredskap att hantera förändringar, både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen.

Känslighetsanalys, årseffekt

Förändringar	Mkr
Lönekostnader, en procent	±12,8
Skatteunderlag, en procent	±16,7
Utdebitering 10 öre	±8,2
Ränta med en procent	±2,4
Inflation, en procent	±4,3

Möjligheten att genom höjda taxor och avgifter öka intäkterna är begränsade, eftersom maxtaxor finns inom såväl barn- som äldreomsorg. Den största finansiella påverkan har skatteunderlagsutvecklingen i riket. Tabellen till vänster visar vilken effekt olika händelser har på Härryda kommuns ekonomi. Små förändringar innebär stora belopp, vilket visar hur viktigt det är med en marginal då budgeten fastställs.

Bedömning 2015

Lönekostnaderna förväntas öka med 3,2 procent, skatteunderlaget med 5,1 procent och utdebiteringen är oförändrad. Även räntenivån bedöms oförändrad. Fortsatt låg inflation. Den fortsatt höga investeringsnivån i kombination med stora exploateringsutgifter gör att en nyupplåning kommer att vara nödvändig.

Jämförelse inom regionen och riket

Kommunens finansiella profil

Kommunforskning i Västsverige tar fram finansiella profiler på kommunerna i bland annat Västra Götalandsregionen. Dessa profiler visar hur kommunerna i regionen inbördes förhåller sig till varandra. Det är relativa mått, vilket innebär att de bara visar hur de olika kommunerna ligger till i förhållande till varandra. Den senaste profilen avser år 2013. Profilen utgår ifrån fyra olika perspektiv; långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, finansiellt riskförhållande samt finansiell kontroll. Kommunen redovisade en marginell förändring mellan 2011 och 2013. Det innebär att utifrån profilen och jämfört med snittet hade kommunen likartat finansiellt utgångsläge 2013 som 2011.

Härryda kommun hade en svagare resultatutveckling mellan 2010 och 2012 än snittet i länet men ett starkare resultat 2013. Under 2013 hade kommunen det 25:e starkaste resultatet i länet, vilket innebär en förbättring jämfört med 2012 men en försvagning jämfört med 2011.

Härryda kommun uppvisar samma trend som snittet bland kommunerna i länet när det gäller solidite-

ten. Kommunen visare en förbättrad soliditet med tre procentenheter, från 16 procent till 19 procent, medan den genomsnittliga soliditeten i länet förbättrades med två procentenheter från 5 procent till 7 procent. Härryda kommun hade 2013 den 15:e starkaste soliditeten i länet. Det är en förbättring jämfört med 2011 och 2012. Även kassalikviditeten har stärkts, vilket är samma trend som i länet.

Nettoinvesteringarna var fortsatt högre i kommunen än snittet i länet. Kommunen hade en skattesats som var 84 öre lägre än genomsnittet i regionen, och var den åttonde lägsta.

Härryda kommun har under perioden en stabil resultatutveckling. Jämfört med snittet i Västra Götalands och Hallands län har kommunen en stark balansräkning samt en låg skattesats, vilket innebär ett stabilt finansiellt utgångsläge inför framtiden. För att inte öka lånefinansieringen behövs fortsatt goda resultat för att kunna finansiera kommunens höga investeringsnivå.

Härryda kommuns finansiella profil Den finansiella profilen utgår från fyra olika perspektiv och tas fram av kommunforskning i Västsverige, vilket gör det möjligt att jämföra med andra kommuner.

Jämförelser inom GR-kommuner

Flertalet kommuner inom Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) redovisar positiva resultat för 2014. Härryda kommun redovisar 3 381 kr per invånare, vilket är högre än genomsnittet på 1 894 kr per invånare.

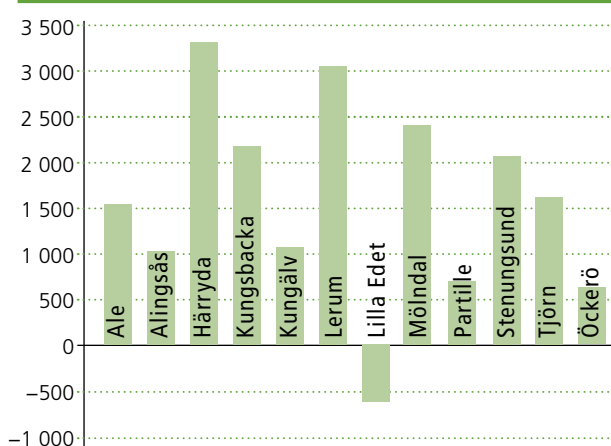
Verksamhetens nettokostnad för Härryda kommun är 44 953 kr per invånare och är den lägsta bland kommunerna. Genomsnittet är 47 167 kr per invånare och den högsta nettokostnaden har Lilla Edet med 50 004 kr per invånare.

Härryda hade en soliditet på 25 procent. Mölndals soliditet är högst, 35 procent. Tre kommuner har negativ soliditet.

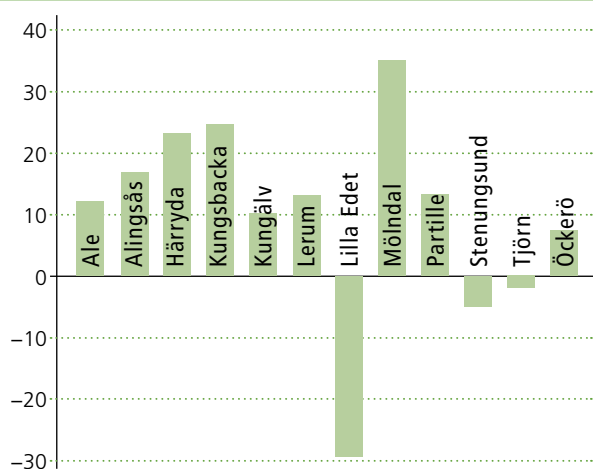
Den genomsnittliga låneskulden per invånare var 7 029 kr, vilket är något högre än Härryda kommuns låneskuld på 6 889 kr per invånare.

Kommunalskatten var i snitt 21,12 kr per intjänad hundralapp. Härryda kommun hade den tredje lägsta skattesatsen, 20,62 kr. Lägst hade Partille med 19,96 kr och Mölndal med 20,26 kr. Ingen kommun har beslutat om ändrad skattesats för 2015.

Verksamhetens resultat per invånare, kr

Soliditet fullfond, %

Sammanställning av GR-kommunernas bokslut 2014 exkl Göteborgs Stad

	Härryda	Ale	Alingsås	Kungs- backa	Kungälv	Lerum	Lilla Edet	Möndal	Partille	Stenung- sund	Tjörn	Öckerö
Resultat, mkr	122,7	44,0	40,5	179,3	49,6	120,9	-8,6	154,6	25,6	52,7	24,5	8,0
Soliditet fullfond	25,0 %	13,0 %	18,1 %	26,5 %	10,9 %	14,0 %	-29,2 %	35,3 %	14,3 %	-5,0 %	-2,0 %	8,0 %
Långfristiga skulder, mkr	250,0	120,0	0,0	600,0	610,0	911,8	245,0	0,0	0,0	284,0	0,0	0,0
Skattesats 2014	20,62	21,87	21,36	21,33	21,44	20,65	22,37	20,26	19,96	21,64	21,21	20,76
Skattesats 2015	20,62	21,87	21,36	21,33	21,44	20,65	22,37	20,26	19,96	21,64	21,21	20,76
Antal invånare	36 291	28 423	39 188	78 219	42 334	39 771	13 031	62 927	36 528	25 275	15 135	12 645
Verksamhetens resultat per invånare i kr	3 381	1 548	1 033	2 293	1 172	3 040	-660	2 457	701	2 085	1 619	633
Låneskuld per invånare i kr	6 889	4 222	0	7 671	14 409	22 926	18 801	0	0	11 236	0	0

Sammanställningen grundar sig på preliminära bokslutssiffror från respektive kommun.

Härryda kommun i jämförelse med riket

	Härryda kommun	Medelkommun
Antal invånare	35 732	33 258
Befolkningsförändring 2003–2013	+14,5 %	+7,4 %
Invånare under 18 år	26,0 %	20,2 %
Invånare över 64 år	15,5 %	19,4 %
Utrikes födda	9,9 %	15,9 %
Invånare med eftergymnasial utbildning (25–64 år)	47 %	40 %
Medianinkomst (20 år och äldre)	297 835 kr	248 690 kr
Köpt verksamhet	16 %	16 %
Kommunalskatt	20,62 kr	20,61 kr
Skatteintäkter per invånare	43 686 kr	38 823 kr
KOSTNAD PER INVÅNARE		
Förskoleverksamhet o skolbarnsomsorg	9 789 kr	6 397 kr
Utbildning	16 051 kr	15 538 kr
Individ - och familjeomsorg	2 423 kr	3 121 kr
Äldre och funktionshindrade	12 075 kr	16 730 kr
Kultur	985 kr	1 005 kr
Fritid	1 069 kr	1 296 kr
Infrastruktur	2 980 kr	3 318 kr
Nettokostnad totalt egentlig verksamhet	46 213 kr	48 639 kr
UTFALL		
Resultat enligt blandmodellen per invånare	2 616 kr	1 025 kr
Andel elever som uppnått målen i alla ämnen åk 9	87,7 %	77,0 %
Andel elever som fullföljt gymnasieskolan	82 %	77 %
Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid	6,0 %	5,9 %

Uppgifterna avser 2013.

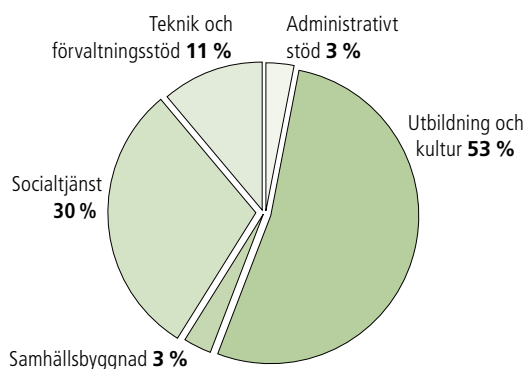
Konkurrens om arbetskraft fortsätter att öka

En genomsnittlig anställd i Härryda kommun är en kvinna på 46,5 år som tjänar 27 300 kronor i månaden. Trots satsningar från kommunen byter hon jobb allt oftare, en trend som syns i hela samhället.

För att kunna skapa den framtid medborgarna vill ha ställs allt högre krav på motiverade, engagerade och kompetenta medarbetare. Kärnan i kommunens personalarbete är därför att skapa de förutsättningar som behövs för såväl ett gott medarbetarskap som ledarskap.

Detta och behovet av en god kommunikation och samverkan lyfter det personalpolitiska programmet, som ska medverka till att kommunens mål kan uppfyllas om att Härryda kommun ska vara en bra arbetsgivare.

Fördelning av tillsvidareanställda per sektor

Personalstruktur

Antalet tillsvidareanställda är 2 603 den 31 december 2014, en ökning med 9 medarbetare jämfört med 2013. Kommunen har därutöver 302 visstidsanställda medarbetare. Anledningen till visstidsanställning beror oftast på vikariat på grund av föräldraledighet, sjukdom eller annan tjänstledighet, men kan också bero på att krav på viss behörighet inte är uppfyllda.

Medelåldern för alla anställda är 46,5 år vilket är samma som 2013. Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda var 95,5 procent. 2013 var den 95,2 procent. Av kommunens tillsvidareanställda har 83 procent heltid. Föregående år var det 86 procent.

Åldersstruktur bland tillsvidareanställda

Ålder	Antal 2014	Antal 2013	Antal 2012
-29 år	175	165	177
30-39 år	580	561	572
40-49 år	752	778	772
50-59 år	711	713	717
60 år-	385	377	362
Totalt	2 603	2 594	2 600

Arvoden, lön och ersättningar till ledning och styrelse

Exklusive sociala avgifter, mkr	2014	2013	2012
Arvoden kommunalråd (2 st)	1,4	1,4	1,4
Kommundirektör	1	1,0	0,9
Övrig ledningsgrupp (7 st)	5,4	5,1	4,9

Löner

Medianlönen för alla medarbetare var vid årets slut 27 300 kr per månad, en ökning av medianlönen med 933 kr per månad jämfört med 2013. Det motsvarar en ökning på tre och en halv procent.

Under 2013 genomfördes 50 249 utbetalningar av löner, arvoden och ersättningar till anställda och förtroendevalda.

Personalkostnader, mkr

	2014	2013	Förändring jmf med 2013
Lön	910,9	876,7	3,9 %
varav arvoden	5,6	4,5	24,4 %
varav övertid och mertid	9,9	9,7	2,1 %
Övrigt	8,2	9,1	-9,9 %
Sociala avgifter	284,1	274,2	3,6 %
Pensionskostnader inkl särskild löneskatt	51,7	49,9	3,6 %
Totalt	1 255,0	1 209,9	3,7 %

Kvinnor och män – en jämförelse

83 procent av alla tillsvidareanställda är kvinnor. Förhållandena är lika i alla kommuner och lika över åren. Vissa yrken är nästan helt dominerade av ett kön. Vid 2014 års lönekartläggning var 99 procent av alla förskollärare kvinnor och inom vaktmästargruppen var 96 procent män. En av få yrkesgrupper med en relativt jämn könsfördelning är gymnasielärare.

Av samtliga chefer på olika nivåer är ungefär två tredjedelar kvinnor och en tredjedel män. I gruppen sektorschefer och verksamhets-/funktionschefer är fördelningen jämn mellan kvinnor och män.

Personalomsättning och kompetensförsörjning

Personalomsättningen i kommunen har stigit något jämfört med föregående. Under året har 241 personer slutat sin tillsvidareanställning varav 46 personer har avgått med ålderspension. Om man bortser från dem som pensionerats, innebär det att 7,5 procent av den tillsvidareanställda personalen lämnat sin anställning. Motsvarande siffra 2013 var 6,0 procent.

I samverkan med de fackliga organisationerna har kommunen tagit fram en strategisk kompetensförsörjningsanalys som ligger till grund för rekryterings- och kompetensförsörjningsarbetet samt lönepolitiken. Under året har strategiska satsningar genomförts i form av lönehöjningar och kompetensutvecklingsinsatser för att i god tid sörja för den framtida kompetensen.

Medarbetarenkät

Under 2013 genomfördes en medarbetarenkät. På de frågor som avser Nöjd MedarbetarIndex (NMI) var resultatet 55, vilket är motsvarande föregående undersökning och ett resultat som enligt indexet motsvarar en nöjd personal. Medarbetarenkäten redovisas ner på respektive enhet och är ett verktyg för att diskutera och förbättra den psykosociala arbetsmiljön.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron för året var 6,3 procent. Det är en ökning motsvarande 0,2 procentenheter jämfört med 2013. Den korta frånvaron, dag 1–14, har minskat med 0,1 procentenheter och den längre frånvaron har ökat med 0,3 procentenheter.

En stor del av sjukfrånvaron, 26 procent, utgörs av deltidfrånvaro. Det innebär att medarbetare till någon del finns i arbete och håller kontakten med arbetsplatsen.

Under året hade 31,5 procent av medarbetarna inte någon sjukfrånvaro alls. Motsvarande siffra under 2013 var 29,5 procent.

Sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid 2014, %

Alla som under 2014 haft anställning, oavsett anställningsform.

	2014	2013	2012	2011
Total sjukfrånvaro	6,3	6,1	6,1	5,6
varav sjukfrånvaro över 60 dgr	42,9	40,2	37,6	35,0
Män	3,2	3,2	4,1	3,6
Kvinnor	7,0	6,7	6,5	6,0
Åldersgruppen <29 år	4,3	4,7	4,6	4,6
Åldersgruppen 30–49 år	6,4	6,2	6,7	5,8
Åldersgruppen >50 år	6,9	6,3	8,8	5,7

Företagshälsovård, personalstöd och hälsofrämjande arbete

Kommunen har ett omfattande personalvårds- och hälsofrämjande arbete i egen regi. Därför blir företagshälsovårdens främsta uppgift att arbeta med pågående rehabiliteringsärenden, men är även med i olika typer av hälsofrämjande projekt. Kommunens upphandlade företagshälsovård är PE3 och tillsammans med dem bedrivs bland annat projekt för att öka hälsan med hjälp av utbildning, hälsoprofilsbedömningar och sjuk- och friskamälan inom delar av förvaltningen. Medarbetare som behöver stöd och råd inom områdena ekonomi, juridik, relationer och hälsa får kostnadsfri telefonrådgivning hos Falck. Rådgivningen är öppen dygnet runt, året om.

Härryda kommun
skall vara en bra
arbetsgivare.

Kommunstyrelsens mål

Det personalpolitiska programmet (PPP) beskriver de förhållningssätt som ska genomsyra organisationen. PPP är uppbyggt kring tre grundperspektiv: medarbetarskap, ledarskap samt kommunikation och samverkan. Programmet ska vara levande och det är viktigt att alla deltar och engagerar sig i arbetet. Utifrån PPP sker ett löpande utvecklingsarbete inom olika personalpolitiska områden. PPP ska medverka till att Härryda kommun kan uppfylla kommunstyrelsens prioriterade mål för medarbetare.

Kommunen eftersträvar att få så många medarbetare som möjligt att inse vikten av att leva ett hälsosamt liv. Inom förvaltningen finns den personalvårdsstödjande enheten Oasen som arbetar bland annat med hälsofrämjande arbete, arbetslagsutveckling, handledning, samtalsstöd till enskilda och massage för att förebygga ohälsa och främja hälsa i verksamheterna. Genom hälsofrämjande arbete är målet att på sikt medverka till ett totalt bättre hälsoläge bland medarbetarna. Inom Oasen finns en hälsoutvecklare som tillsammans med ett nätverk av cirka 120 hälsoinspiratörer runt om på arbetsplatserna arbetar för att främja en hälsosam livsstil utifrån ledorden trivsel, gemenskap och hälsa. Under året har hälsoutvecklaren bland annat anordnat ”15 med Paulo”, en webbaserad utmaning med funktionell träning och olika föreläsningar med hälsofrämjande tema.

Kommunen har även ett nära samarbete med Härryda kommuns kultur- och idrottsförening (HKIF) som anordnar en mängd olika aktiviteter som främjar hälsan för medarbetare.

Utbildning och information

Nya medarbetare introduceras genom studiebesök på kommunala arbetsplatser samt utbildningen ”I allmänhetens tjänst” där deltagarna lär sig vad en anställning i kommunal verksamhet innebär. Nya chefer genomgår utbildning på ett och ett halvt år som tydliggör hur kommunen ser på chefskap. För chefer med några års erfarenhet i kommunen erbjuds en vidareutbildning i sitt chefskap.

Semester och övertidsskuld

Semesterlöneskulden som utgörs av inestående outtagna semesterdagar uppgick vid årets slut till 51,3 mkr, vilket är en ökning med 2,3 mkr jämfört med föregående år. Skulden för outtagen övertid uppgick till 2,7 mkr, vilket är en minskning med 0,3 mkr jämfört med 2013. Ferielöneskulden för lärarkollektivet inklusive upphållslöneskuld var 20,1 mkr, en ökning med 1,1 mkr jämfört med 2013. Den sammanlagda skulden uppgick därmed till 74,1 mkr.

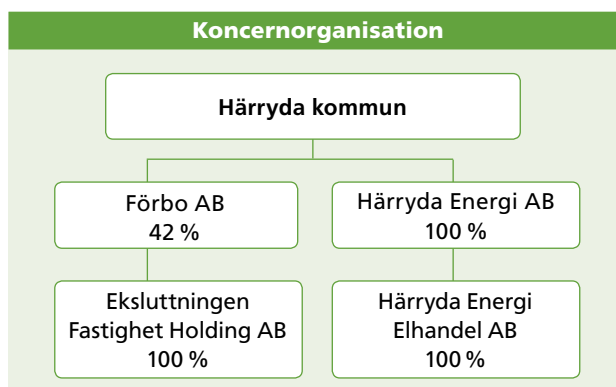
Framtiden

En ökad sjukfrånvaro ses i organisationen, något som går igen i samhället i stort. Också Försäkringskassan bekräftar att ökningen av antalet individer med sjukfrånvaro som sträcker sig över tre månader stannat av men att längden på sjukskrivningarna har ökat.

Utbyggnad av infrastrukturen i Västsverige skapar stor konkurrens om arbetskraft. Konkurrensen har ökat jämfört med tidigare år. Det är nu svårare att rekrytera sjuksköterskor, arkitekter, ingenjörer, vissa lärargrupper samt förskollärare.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning upprättas i syfte att ge en bild av kommunens åtaganden oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. Resultatet för koncernen var plus 157 mkr, vilket motsvarar 6 procent av omsättningen på 2,5 miljarder. I redovisningen ingår förutom kommunen även Härryda Energi och Förbo. Kommunens andel av totalen är 91 procent.

Koncernredovisning

Årets viktigaste händelser

Förbo utförde under året fastighetsunderhåll för motsvarande 144 mkr samt investerade i 65 mkr i nyproduktion. Under november flyttade bolaget in i egna lokaler på Råda torg i Mölnlycke. 70 nya lägenheter har färdigställts under 2014.

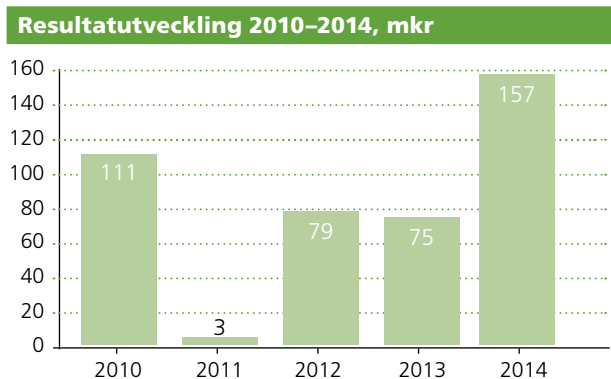
Dotterbolaget till bolaget Ekslutningen Fastighet Holding AB såldes under året till Tornstaden i samband med att mark på Säteriet avyttrades, vilket medförde en reavinst på 20 mkr.

Härryda energi AB har fortsatt arbetet med att modernisera elnätet. Bolaget har inte drabbats av några större stormar och strömavbrott under året.

Årets resultat är 157,6 mkr

Koncernens resultat för 2014 uppgick till 157,6 mkr, vilket är 82,5 mkr bättre än 2013. Jämfört med budget är det 81,4 mkr bättre. I resultatet ingår slutredovisning

Resultat, mkr			
	Bokslut 2014	Budget-avvikelse 2014	Bokslut 2013
Resultat före koncerneliminering			
Härryda kommun	122,7	84,8	50,0
Härryda Energi AB	1,1	-3,2	5,4
Andel av Förbo AB:s resultat	33,8	-0,2	19,7
Summa	157,6	81,4	75,1
Resultat efter koncerneliminering			
Härryda kommun	128,3		55,4
Härryda Energi AB	-4,0		0,3
Andel av Förbos AB:s resultat	33,3		19,4
Summa	157,6		75,1

Från och med 2014 sker redovisningen inom bolagen enligt det nya regelverket K3, vilket bland annat innebär att komponentavskrivning tillämpas. Bytet av redovisningsprincip inom bolagen är av marginell effekt i koncernredovisningen. Siffrorna för Förbo AB är justerade för 2013, vilket innebär 5 mkr i förbättrat resultat för koncernen. Härryda kommun tillämpar inte komponentavskrivning.

av exploateringsprojekt på 25 mkr och två reavinster på sammanlagt 22 mkr avseende försäljning av kommunens fibernät samt markförsäljning inom Förbo AB.

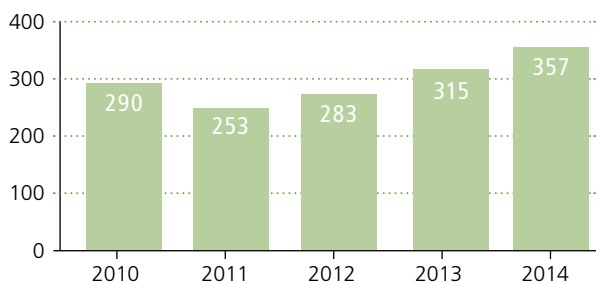
Verksamhetens kostnader och intäkter

Bruttokostnaderna uppgick till 2 295 mkr, vilket är en ökning med 87 mkr jämfört med 2013. Nettokostnaderna ökade med 43 mkr till 1 570 mkr. 91 procent av

bruttokostnaderna hänför sig till den primärkommunala verksamheten, vilket är en ökning med en procentenhet. Verksamhetens intäkter uppgick till 725 mkr vilket motsvarar en ökning med 43 mkr. Den kommunalekonomiska utjämnings i den primärkommunala verksamheten är 1 769 mkr och en ökning med 2,4 procentenheter, vilket är en mindre ökning jämfört med föregående år.

Verksamhetens kostnader uppgick till 94 procent av de totala intäkterna och är en förbättring med tre procentenhet jämfört med 2013. Finansiella kostnader är 42 mkr och är en minskning med 67 procent, vilket beror på en engångspost på 64 mkr 2013 till följd av en sänkning av diskonteringsräntan avseende pensionskulden inom kommunen. Finansiella intäkter uppgick till 4 mkr och i nivå med 2013.

Nettoinvesteringar 2010–2014, mkr

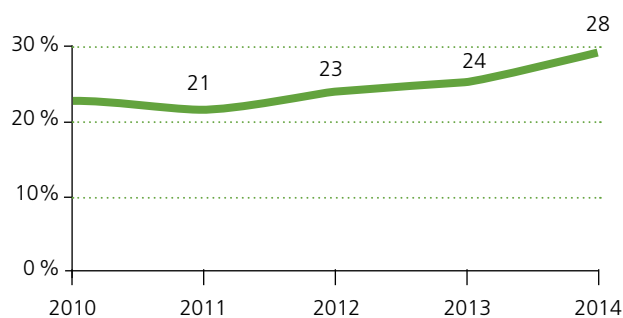
Investerat för 371 mkr

Bruttoinvesteringarna är 371 mkr. Investeringsbidrag uppgår till 10 mkr. Nettoinvesteringarna inom koncernen uppgår till 357 mkr. Av de redovisade investeringarna är 298 mkr hänförligt till kommunen. Av årets investeringar har 82 procent finansierats via koncernens interna kassaflöde. Det är en förbättring med 18 procentenheter.

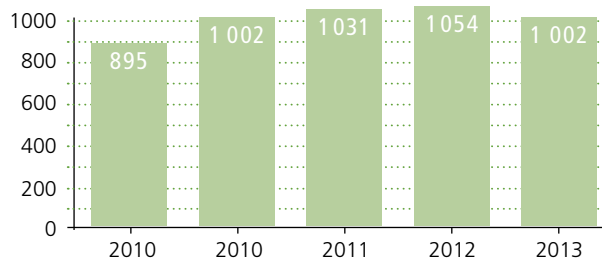
Soliditeten 28 procent

Soliditeten har stärkts med fyra procentenheter till 28 procent. Skuldsättningsgraden, det vill säga den del av tillgångarna som finansierats via räntebärande och icke räntebärande skulder, är 72 procent, en minskning med fyra procentenheter jämfört med 2013. Under året har nya lån upptagits med 24,9 mkr och den långsiktiga skulden till va-kollektivet ökade med 4,3 mkr och 76,6 mkr amorterades. Koncernens likvida medel uppgick till 5,4 mkr, vilket är en minskning med 138,1 mkr

Soliditetsutveckling, 2010–2014

Långfristiga skulders utveckling 2010–2014, mkr

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt består enligt 6 kap. 1 § kommunallagen i att leda och samordna verksamheterna samt ha uppsikt över övriga nämnder och kommunala bolag. Kommunstyrelsen har redan tidigare i beslut om arbetsformer, ks §98/2011, formaliserat hur uppsiktsplikten ska fullgöras. Kommunstyrelsens presidium träffar Härryda Energi AB fyra gånger per år och Förbo AB 1–3 gånger per år utifrån särskild fastställd rutin. Denna uppsikt går enligt beslutet ut på att kontrollera att verksamheten som bedrivs i bolagen styrs och följs upp på i princip samma sätt som den verksamheten som bedrivs i förvaltningsform samt lyfta frågor om verksamhetens förenlighet med det fastställda kommunala ändamålet och huruvida den utförs inom ramarna för de kommunala befogenheterna. Det har vid följgörandet av uppsiktsplikten enligt ovan nämnda rutiner inte framkommit annat än att verksamheten under 2014 i berörda hel- och delägda bolag bedrivits inom av fullmäktige uppställda ändamål och inom de kommunala befogenheterna. Vad som framgår av bolagens årsredovisningar och övrig rapportering leder inte heller till någon annan slutsats.

Aktier och andelar i dotterföretag 2014-12-31

	Antal aktier och andelar	Bokfört värde, kr	Ägar- andel, %
Kommunens koncernbolag			
Förbo AB	80 470	8 047 000	42
Härryda Energi AB (HEAB)	70 554	7 055 400	100
Summa koncernbolag		15 102 400	
Samägda företag			
Kommuninvest ek förening		870 165	0
Renova AB		152 400	1
Gryaab AB		256 000	3
Kommentus		1 900	–
Föreningen Folkets Hus i Mölnlycke		1 000	–
Bohusläns Företagareförening		200	
Summa samägda föreningar		1 281 665	–
Summa totalt		16 384 065	

Samägda företag och organisationer

Härryda kommun har ett flertal samägda företag där kommunen saknar betydande inflytande.

Räddningstjänsten Storgöteborg

Räddningstjänsten Storgöteborg är ett kommunalförbund som består av räddningstjänsterna i Göteborg, Kungsbacka, Härryda, Mölndal, Partille och Lerum. Härryda kommuns ägarandel är fem procent. Utbetalningarna till Räddningstjänsten för 2014 är 22 mkr.

Kommuninvest ekonomisk förening

Kommuninvest ekonomisk förening ägs av svenska kommuner och landsting. Föreningen äger kreditmarknadsbolaget Kommuninvest AB. Bolaget arbetar med att ge medlemmarna utlåning och rådgivning. Härryda kommuns andel är 0,3 procent. Kommunens upplåning hos Kommuninvest uppgår till 250 mkr och Härryda Energis upplåning till 90 mkr.

Renova AB

Företaget ägs av Ale, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Mölndal, Partille, Tjörn, Stenungsund, Öckerö och Lerums kommuner. Renova AB handhar produkter och tjänster inom återvinning och avfall. Härryda kommuns ägarandel är en procent. Kommunens utbetalningar till Renova AB för 2014 är 21 mkr.

Gryaab AB

Gryaab AB är ett kommunalt bolag som har ansvar för reningen av avloppsvattnet i Göteborgsregionen. Bolaget ägs gemensamt av Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal och Partille kommuner. Härrydas ägarandel är tre procent. Kommunens utbetalningar till Gryaab AB för 2014 är 10 mkr.

Kommunala entreprenader

Härryda kommuns driftskostnader för köp av verksamhet är 364 mkr. Det är förskoleverksamhet, utbildningsplatser, vårdplatser och snöröjning.

Köp av huvudverksamhet, mkr

	2014	2013
Köpt huvudverksamhet totalt	364	343
De största parterna är:		
Föreningar och stiftelser	23	22
Kommunägda företag	20	10
Övriga företag	205	189
Kommuner	101	111
Landsting	7	5
Stat och myndighet	7	5
Kommunalförbund	1	1

Politisk organisation

Härryda kommun har en politisk organisation där kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för all verksamhet. Förvaltningen är organiserad utifrån den politiska organisationen.

Årets viktigaste händelser

Under året genomfördes två val. I maj till Europaparlamentet och i september till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige. Valdeltagandet i Härryda kommun till Europaparlamentet var 57,93 procent, vilket är en ökning med 7,3 procentenheter jämfört med förra valet 2009.

Valdeltagandet till kommunfullmäktige var 87,52 procent, vilket är en ökning med 1,68 procentenheter jämfört med valet 2010. Valresultatet innebär att Alliansen styr i samverkan med Sportpartiet.

Uppdrag

Kommunfullmäktiges uppgifter framgår av kommunallagen. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen som mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt, årsredovisning och andra viktiga ekonomiska frågor. Kommunfullmäktige ska också vara ett forum för idéer, debatt och information, ge ledamoten möjlighet till aktiv påverkan och ge allmänheten möjlighet till insikt i besluten. I fullmäktige finns fyra fasta beredningar och tillfälliga beredningar vid behov. De fasta beredningarnas uppgift är att arbeta fram förslag till politiska inriktningsmål för verksamheterna samt löpande följa upp/utvärdera och till fullmäktige föreslå förändringar av fastställda politiska inriktningsmål.

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska vidare ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunens företag och kommunalförbund. Styrelsen ska också bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige, ha hand

om den ekonomiska förvaltningen och verkställa fullmäktiges beslut. Som nämnd svarar kommunstyrelsen för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunstyrelsen har ett ekonomiutskott.

Valnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter vid val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar med mera.

Miljö- och bygglovsnämnden ska fullgöra de lagstadgade uppgifter som bland annat föreskrivs i miljöbalken och livsmedelslagen.

Överförmyndarnämnden ska fullgöra de uppgifter som enligt gällande författningar ankommer på överförmyndarnämnd.

Den sociala myndighetsnämnden ska fullgöra de uppgifter som enligt gällande författningar ankommer på socialnämnd.

Revisorerna ska fullgöra de uppgifter som enligt gällande författningar ankommer på den kommunala revisionen och bedriva verksamheten i enlighet med "Kommunal revision – vägledande principer".

Den gemensamma IT-nämnden är inrättad i samverkan med Bollebygds kommun, med Härryda kommun som värdkommun, och har i uppgift att leverera ändamålsenlig funktion för drift och IT-stöd till kommunernas förvaltningar.

Ekonomi

Driftanalys

Den politiska organisationen visar ett överskott på 0,1 mkr. Både kostnaderna och intäkterna är högre än föregående år, vilket beror på valen under året.

Framtiden

Den gemensamma IT-nämnden avvecklas under 2015.

Resultaträkning, mkr	2014	2013	2012
Avgifter och försäljningsintäkter	0,0	0,0	0,0
Bidrag	1,1	0,0	0,0
Summa intäkter	1,1	0,0	0,0
Personalkostnader	7,5	6,0	6,0
Avskrivning/internränta	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	3,2	2,7	2,7
Summa kostnader	10,7	8,7	8,7
Nettokostnader	9,6	8,7	8,7
Budgetavvikelse	0,1	-0,1	-0,2

Drift	2014	2014	2014
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Politisk organisation	9,7	9,6	0,1
Summa	9,7	9,6	0,1
Varav			
Kommunfullmäktige	1,6	1,5	0,1
Kommunstyrelsen	2,5	3,0	-0,5
Valnämnd	1,0	0,8	0,2
Miljö- och bygglovsnämnd	0,2	0,3	-0,1
Överförmyndarnämnd	0,0	0,0	0,0
Social myndighetsnämnd	0,2	0,2	0,0
Revisorer	1,3	1,1	0,2
Fasta beredningar	1,2	1,0	0,2

Informationsmått	2014	2013	2012	2011
Kommunfullmäktige				
Antal sammanträden per år	10	10	10	10
Antal ärenden per år	214	199	213	176
Antal ledamöter	51	51	51	51
Antal ersättare	31	31	31	31
Kommunstyrelsen				
Antal beslutssammanträden per år	10	10	10	10
Antal informationsammanträden per år	9	9	9	9
Antal sammanträden med genomgång av kommunens verksamhetsberättelse per år	2	2	2	2
Antal ärenden per år	355	375	334	345
Antal ledamöter	13	13	13	13
Antal ersättare	13	13	13	13
Gemensam IT-nämnd med Bollebygds kommun				
Antal ledamöter	3	3	3	3
Antal ersättare	3	3	3	3
Antal sammanträden per år	4	4	4	5
Valnämnd				
Antal ledamöter	7	7	7	7
Antal ersättare	5	5	5	5
Miljö- och bygglovsnämnd				
Antal ledamöter	7	7	7	7
Antal ersättare	3	3	3	3
Överförmyndarnämnd				
Antal ledamöter	3	3	3	3
Antal ersättare	1	1	1	1
Social myndighetsnämnd				
Antal ledamöter	5	5	5	5
Antal ersättare	3	3	3	3
Revisorer				
Antal ledamöter	7	7	7	7
Antal ersättare	0	0	0	0

Fortsatt goda resultat i skola och förskola

Fler nybyggda förskolor, nytt kulturhus och ett gymnasium som fortsätter att locka elever från när och mer fjärran. Dessutom har Skolinspektionen varit på besök.

Årets viktigaste händelser

Härryda kommun är en attraktiv och expansiv kommun med stor andel unga invånare. Under året har den nya förskolan Rullstenen nära Djupedalsskolan färdigställt och en annan, Tallgården, byggs i Säteriområdet. Dessutom byggs Säteriskolan om och moderniseras. Det nya kulturhuset i Landvetter färdigställs.

Ett asylboende har öppnat i Rävlanda vilket lett till att förskole- och grundskoleverksamhet för asylsökande barn och elever har startats.

Under 2014 har Skolinspektionen granskat samtliga verksamheter inom utbildningsområdet. Resultatet av granskningen visar på god måluppfyllelse i jämförelse med andra kommuner. Av kommunens 30 skolenheter inom grundskola och gymnasium fick 24 ingen kritik av inspektionen, vilket måste ses som ett mycket gott resultat. Samtidigt visar granskningen på ett antal områden där kvaliteten kan förbättras. Särskilt lyfts det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå fram. Förskoleverksamheten kan utveckla det interkulturella arbetet och modersmålsstödet. Fritidshemmens uppdrag ska tydliggöras.

Hulebäcksgymnasiet fortsätter att vara ett attraktivt gymnasium och 2014 var ett händelserikt år på skolan med stort fokus på demokratiarbete och arbetet med de mänskliga rättigheterna. Estetiska programmet fick klartecken från Skolverket att driva spetsutbildning inom slagverk.

Genom Folkhälsoenhetens uppdrag, att återkoppla resultatet av Lupp*-enkäten till politiker och till förvaltningen, har förutsättningar skapats för att göra verksamhetsförändringar utifrån ungdomarnas enkätsvar. För att ytterligare stärka ungdomars inflytande i kommunen, anställdes några unga kommunutvecklare under

sommaren, med uppdrag att utifrån Lupp-resultatet se över kommunens arbete kring ungas inflytande och komma med förslag på förbättringar. Utifrån deras rapport har Fritid ungdom arbetat fram en handlingsplan.

**Lupp står för Lokal uppföljning av ungdomspolitik*

Måluppfyllelse

Totalt sett har sektorn en god måluppfyllelse. Av sektorns 26 verksamhetsmål bedöms 19 som uppfyllda och 7 som delvis uppfyllda.

Förskolan, grundskolan och gymnasiet har sammantaget en god måluppfyllelse där alla verksamhetsmål är uppfyllda eller delvis uppfyllda. Förskolan visar på fortsatt goda resultat i brukarenkäterna. Vårdnadshavarna ger mycket högt betyg när det gäller barnens möjlighet till lärande och utveckling. Dokumentationen av barnens lärande kan utvecklas ytterligare.

I relation till riksgenomsnittet har Härrydas grundskolor goda resultat. Andelen elever som lämnar grundskolan med behörighet till gymnasieskolan och betyg i alla ämnen ligger på en förhållandevis hög nivå. Resultaten på de nationella proven i årskurs 3, 6 och 9 har förbättrats. Det är främst pojkarnas resultat som förbättrats och därmed har skillnaderna i studieresultat mellan könen minskat kraftigt.

I jämförelse med riket har Hulebäcksgymnasiet färre avhopp, högre slutbetyg och fler elever som går vidare till högskolestudier. Trots dessa goda resultat kvarstår ambitionen att öka kvaliteten i verksamheten och att ytterligare förbättra måluppfyllelsen. Det systematiska kvalitetsarbetet och arbetet med att följa upp elevernas

Uppdragsbeskrivning

Sektorn omfattar förskola, grundskola, gymnasium, vuxenutbildning, kultur samt PFF (planering, fritid ungdom och folkhälsa). Mål och uppdrag finns i internationella, nationella och lokala styrdokument samt i lagar och förordningar.

utveckling både på grupp- och på individnivå ska fortsätta att utvecklas.

Kulturverksamheten visar på goda resultat överlag. Öppettiderna ökar, antalet kulturarrangemang likaså och fler elever deltar i Kulturskolan. En utmaning är att fler elever köar för att få den aktivitet man önskar i Kulturskolan. Vuxenutbildningen visar överlag på god målpuppfyllelse med ett ökat antal studerande inom de flesta områden. Antalet beviljade Yrkeshögskoleutbildningar blev fem mot budgeterade sex, vilket ändå måste ses som ett bra resultat mot bakgrund av den alltmer hårdnande konkurrensen.

Ekonomi

Driftnalys

Sektorn visar ett överskott om 11,3 mkr vilket motsvarar en procentuell avvikelse om 1,1 procent. Inom sektorn finns såväl positiva som negativa avvikelser.

Ledningens underskott beror på ökade personalkostnader av engångskaraktär.

Verksamheterna förskola, grundskola och gymnasiet har under året haft färre barn/elever i verksamheten än budgeterat. Förskolans överskott på 7,9 mkr beror på att efterfrågan av platser varit lägre än planerat och motsvarar den uteblivna kostnaden för dessa platser. Grundskolan borde visa ett överskott om drygt 3 mkr men ett antal grundskoleenheter gör att underskott och kostnaderna för köpta platser ligger 3,8 mkr över budget. Köpta platser är svårbudgeterade och hänger till viss del samman med att ett ökat antal barn placerats på HVB-hem under året. Grundskolan visar därmed totalt sett ett underskott om 0,6 mkr. Gymnasiet har underskott på köpta gymnasiesärskoleplatser på 3,7 mkr men lyckas ändå i det närmaste nå ett nollresultat. Det förklaras bland annat av att övriga köpta platser kostat mindre än budgeterat. Inför 2015 har budgeten justerats för köpta gymnasiesärplatser för att täcka det behov som ses idag.

Informationsmått	2014	2013	2012	2011
Årsarbetare	1 370	1 350	1 390	1 348
Förskola				
Inskrivna barn i kommunal verksamhet	2 309	2 313	2 320	2 225
Bruttokostnad per inskrivet barn, tkr	119	117	118	113
Avgiftsfinansieringsgrad, %	7	8	8	8
Grundskola				
Elever år 1–9 i kommunens skolor	3 881	3 748	3 648	3 667
Nettokostnad per invånare 6–15 år, tkr	92	90	89	87
Gymnasium				
Antal elever på Hulebäcksgymnasiet	1 715	1 705	1 712	1 711
varav från andra kommuner	1 029	974	927	954
Vuxenutbildning				
Heltidsläsande elever i gymnasial vuxenutbildning	247	199	190	250
Undervisningskostnad per heltidsläsande elev, tkr	31	36	37	26
Kultur				
Elever, i kulturskola	1 364	1 353	1 306	1 084
Bruttokostnad per elev och år, tkr	9,0	8,8	8,6	9,3
Avgiftsfinansieringsgrad, %	15,0	14,8	14,7	14,5

Kulturen håller sin budget och vuxenutbildningen lämnar ett överskott, vilket bland annat beror på statsbidrag för yrkesvuxutbildningar som kommit verksamheten till del i slutet av året. Överskottet på PFF (Planering, Fritid ungdom och Folkhälsa) förklaras av lägre personalkostnader då vakanser inte ersatts och på ett överskott inom övergripande IT. Folkhälsoenheten lämnar ett överskott som bland annat beror på att Initiativ Härryda inte använt sina medel under året.

Jämfört med 2013 års bokslut ökar kostnaderna med en procent och intäkterna med sex procent. Intäktsökningen beror på fler sålda platser inom gymnasiet och vuxenutbildningen. Kostnaderna har ökat i kronor lika mycket som intäkterna. Det är lönekostnaderna som står för ökningen där lönerrevisionen och elevökningen inom grundskolan förklarar merparten. Ökningen inom grundskolan har varit över 200 elever mellan 2013 och 2014.

Investeringsanalys

Investeringsbudgeten uppgår till 19,8 mkr och nettoinvesteringarna till 10,6 mkr. De stora överskotten återfinns inom verksamheterna förskola, grundskola och kultur.

Överskottet beror på tidsförskjutningar av inventarieinköp. I Säteriområdet planeras dels renovering av Säteriskolan, dels en ny förskola (Tallgården). Tallgården kommer inte att tas i bruk förrän i februari 2015, varför förskolan lämnar ett överskott. Några större inventarieinköp till upprustningen av Säteriskolan kommer att göras först 2015. Under året har det nya kulturhuset i Landvetter färdigställt men invigning sker inte förrän i slutet av januari 2015 och merparten av inventarieinköpen kommer att göras då.

Resultaträkning, mkr	2014	2013	2012
Avgifter och försäljningsintäkter	159,1	147,1	139,8
Bidrag	49,1	49,5	49,2
Summa intäkter	208,2	196,7	189,1
Personalkostnader	662,6	645,6	644,4
Avskrivning/internränta	12,8	15,5	16,3
Övriga kostnader	513,1	516,3	486,0
Summa kostnader	1 188,5	1 177,4	1 146,7
Nettokostnader	980,3	980,7	957,6
Budgetavvikelse	11,3	8,4	3,6

Drift	2014	2014	2014
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning	7,2	7,5	-0,3
Förskola	286,1	278,3	7,8
Grundskola	482,3	482,9	-0,6
Gymnasium	138,5	138,7	-0,2
Vuxenutbildning	20,6	17,9	2,7
Kultur	36,0	35,9	0,1
Planering, Fritid ungdom, Folkhälsa	20,9	19,2	1,7
Summa	991,6	980,3	11,3

Investering	2014	2014	2014
Nettoutgifter, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Förskola/Grundskola	11,4	7,7	3,7
Gymnasium/Vuxenutbildning	2,3	1,5	0,9
Kultur	5,8	1,5	4,3
PFF/ledning	0,2	0,0	0,2
Summa	19,7	10,6	9,1

Framtiden

Kommunen växer med inflyttning och fler födda barn. Den största ökningen i förskole- och grundskoleåldern sker i Landvetter. En utbyggnad av förskoleverksamheten i Landvetter planeras då skolorna behöver få tillbaka lokaler som förskolan utnyttjat. En helt ny skola för de yngre årskurserna, Backaskolan, ska stå klar i Östra Backa ht 2017. Elevunderlaget för gymnasiet i Härryda kommun kommer fortsatt att minska för att vända 2017. Med en överetablering av platser både inom kommunala och fristående gymnasier innebär detta att Hulebäcks-gymnasiet fortsatt måste vara en attraktiv och högkvalitativ skola i konkurrensen om eleverna.

Skolinspektionens tillsyn under 2014 visar på en god kvalitet i de olika utbildningsverksamheterna. Merparten av de granskade skolenheterna får ingen kritik. Däremot behöver arbetet med att systematiskt följa upp elevernas resultat på individ- och gruppnivå förbättras. Det nya kvalitetsledningssystem, som gäller från och med 2015 och som ska förse kommunstyrelsen med information och analyser av verksamheten är en del i det arbetet.

Kulturhuset i Landvetter tas i bruk 2015 med bibliotek, kulturskola, samlingslokaler samt fritids- och föreningslokaler. Detta kommer att höja kvaliteten på kulturutbudet i Landvetter. En utredning av hur Hindås stationshus kan bli ett kulturcentrum ska göras under året. Vuxenutbildningen har ett brett uppdrag där de konkurrensutsatta utbildningarna inom Yrkesvux och Yrkeshögskolan bidrar till att ytterligare bredda utbudet. Den mycket stora konkurrensen med andra kommuner och privata aktörer gör dock att utvecklingen är svår att förutsäga.

Underskottet på gymnasiets köpta särskoleplatser har rättats till i budgeten för 2015 och grundskolan får en ökning på nästan 10 mkr i sin budget med en satsning mot de yngre årskurserna och mot särskilt stöd. Detta ger goda förutsättningar för ökad måluppfyllelse i ett längre perspektiv.

Goda resultat genom samverkan och bemötande

Utbildning i bemötande har inneburit fler nöjda brukare och suget efter datakurser är fortsatt stort bland äldre. Kompetensen kring våld i nära relationer ökar men det gör tyvärr också utredningarna om barn som far illa.

Årets viktigaste händelser

Vård och omsorg har genomfört reflektionsträffar utifrån äldreomsorgens värdegrund, med hjälp av särskilt utbildade värdegrundsledare. Utbildningsinsatser samt möjlighet att reflektera över etiska dilemman har lett till att personalens bemötande blir mer medvetet och förbättrat. Brukarna upplever en klar förbättring och hela 98 procent uppger sig vara nöjda med bemötandet. Arbetet med att sprida kunskap om informationsteknologin för ökad livskvalitet och delaktighet i samhället har fortsatt under 2014 vilket resulterat i att antalet äldre som deltar på Ipadkurser och internetcaféer har ökat.

Kommunen har ökat sitt flyktingmottagande. Under 2014 kom 17 ensamkommande asylsökande barn, motsvarande siffra har de senaste åren varit fem barn per år. Placering i värdfamiljer har fungerat väl men för att klara framtida behov öppnas ett boende i egen regi våren 2015.

Hela socialtjänsten har fortsatt arbetet med att höja kompetensen inom området våld i nära relationer. Under hösten tillsattes en särskild socialsekreterare för att bättre kunna ge stöd till dem som är utsatta för våld.

För att skapa trygghet för patienten och undvika onödig slutenvård har hemsjukvård och vårdplaneringsteam utvecklats under året. Förbättringar har skett dels genom förändrad organisation internt och dels genom ökad samverkan med hälso- och sjukvården.

För att bättre kunna möta behoven hos personer med komplicerat missbruk och psykisk ohälsa bedriver kommunen en samverkansmottagning tillsammans med hälso- och sjukvården. Mottagningen heter Brofästet och fick under hösten mer ändamålsenliga lokaler i Mölndal.

Genom ett framgångsrikt EU-projekt har fler personer

med funktionsnedsättning fått en praktikplats på en arbetsplats utanför den dagliga verksamheten.

Måluppfyllelse

Sektorn för socialtjänst redovisar en god måluppfyllelse för 2014. 20 av 33 verksamhetsmål är helt uppfyllda och 13 är delvis uppfyllda.

Individ- och familjeomsorg samt funktionshinder har 12 helt uppfyllda mål och 8 delvis. Antalet anmälningar och utredningar om barn som far illa har ökat. Verksamheten har haft svårt att bemanna med erfaren personal och har inte klarat lagreglerad utredningstid i samtliga utredningar. Prioriteringar har gjorts som inneburit att placerade barn med svår problematik haft besök av socialsekreterare mer frekvent än fyra gånger per år, men målet rörande besöksfrekvens för samtliga barn uppnås inte. Verksamheten förstärks 2015 med ökat metodstöd och fler socialsekreterare.

Arbetslösheten är låg i kommunen och endast 1,9 procent av befolkningen får försörjningsstöd men för den grupp som är i behov av försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder ökar svårigheterna att komma ut på arbetsmarknaden. Därför är målen endast delvis uppfyllda. Under 2015 fortsätter kommunens arbete att utveckla riktade arbetsmarknadsåtgärder i form av projekt och i samarbete med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Kommunens möjligheter till bättre samordning internt undersöks i syfte att stärka samverkan med det lokala näringslivet och andra aktörer.

Inom funktionshinderverksamheten är måluppfyllelsen god och den sker i stort sett inom ramen för budgeterade medel. Budgetavvikelsen har minskat jämfört med föregående år. För att förverkliga målet att daglig verksamhet utformas på ett sätt som förbereder för förvärvsarbete har verksamheten aktivt deltagit i ett EU-projekt, Göteborgsregionen Arbete och Funktionshinder, GRAF. GRAF syftar till att åstadkomma en förändring av arbetsmetoder och strukturer kring funktionsnedsättning och arbete. Projektet är framgångsrikt och under 2014 har en ökning av antalet personer med utflyttad verksamhet skett.

Vård och omsorg har god måluppfyllelse, fyra mål är helt uppfyllda och tre delvis. Den största förbättringen sker inom området bemötande där 98 procent av brukarna uppger sig vara nöjda. När det gäller brukarens och anhörigas kunskap om vem som är kontaktman uppnås inte målet. Tavlor med kort och namn och fortsatt regelbunden kontakt med anhöriga fortsätter för att öka kännedomen om kontaktmannskapet. Målet om kontinuitet uppnås inte. För att minska antalet personer som utför insatserna hos den enskilde har ett utvecklingsarbete startat och pågår under 2015.

Hälsa och bistånd har full måluppfyllelse gällande målen för palliativ vård och stöd till anhöriga vid närståendes bortgång. Mätningar visar att andelen smärtskattade patienter ökar samt att andelen som erbjuds efterlevandesamtal ligger bland de högsta i regionen. Målet kring verkställighet av LSS-beslut inom kommuner är delvis uppfyllt då andel köpta platser är högre än föregående år. Kostnaden för köpta platser 2014 är i nivå med 2013 men den totala kostnaden för funktionshinderverksamheten är lägre 2014, vilket ger en högre procentuell andel av kostnaderna.

Ekonomi

Driftnalys

Sektorn för socialtjänst lämnar för 2014 ett positivt resultat på 10,2 mkr. Ledning och administration redovisar ett underskott på 0,7 mkr, vilket främst beror på överförmyndarverksamheten som är underbudgeterad.

Individ- och familjeomsorg samt funktionshinder redovisar ett underskott på 10,1 mkr. Underskottet består till största delen av köpta platser för barn och unga samt personer med funktionsnedsättning som tillsammans redovisar en negativ avvikelse på 8,8 mkr. Även försörjningsstöd redovisar en negativ avvikelse på 4,9 mkr. Detta vägs upp av en positiv avvikelse för ensamkommande flyktingbarn på 1,4 mkr samt en positiv avvikelse för bostäder med särskild service och daglig verksamhet på 2,0 mkr.

Vård och omsorg redovisar ett överskott på 17,2 mkr, vilket till största del utgörs av en enhet på Ekdalagår-

Resultaträkning, mkr	2014	2013	2012
Avgifter och försäljningsintäkter	115,9	114,5	120,0
Bidrag	54,7	43,8	50,4
Summa intäkter	170,6	158,3	170,4
Personalkostnader	381,9	376,9	386,5
Avskrivning/internränta	4,0	4,2	4,0
Övriga kostnader	296,0	285,3	282,5
Summa kostnader	681,8	666,4	673,0
Nettokostnader	511,3	508,1	502,6
Budgetavvikelse	10,2	-6,0	-12,2

Drift	2014	2014	2014
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning och administration	19,5	20,2	-0,7
Vård och omsorg	185,4	168,2	17,2
Hälsa och bistånd	89,3	85,6	3,8
Individ- och familjeomsorg			
Funktionshinder	227,2	237,3	-10,1
Summa	521,4	511,3	10,2

Investering	2014	2014	2014
Nettoutgifter, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Socialtjänst	4,2	2,6	1,6
Summa	4,2	2,6	1,6

Informationsmått	2014	2013	2012	2011
Årsarbetare, antal	728	732	744	716
Äldreboende, platser	267	267	267	268
Hemtjänst				
Hemtjänst personer, per 1 okt	678	648	675	669
Ekonomiskt bistånd				
Hushåll med ekonomiskt bistånd	421	393	386	340
Genomsnittlig kostn per hushåll, tkr	48,0	45,0	43,5	44,8
Hem för vård eller boende				
Placerade barn/unga, årsplatser	23,8 ¹	18,4 ¹	14,2	12,0
Placerade vuxna, årsplatser	6,3	5,7	9	3
Kostnad mkr, netto	14,9	14,7	18,4	19,8
Bostäder för funktionsnedsatta				
Lägenheter	85 ²	82 ²	81	83
Daglig verksamhet LSS, personer	87	102	99	91

¹ inkl ensamkommande flyktingbarn

² exkl Båtsmanstorpet som under perioden används inom individ- och familjeomsorg

den som under året inte utnyttjats, ej utnyttjade budgetmedel för behovsanpassad bemanning inom demensvården, visst överskott på larmverksamheten samt färre beviljade timmar inom personlig assistans. De särskilda boendena redovisar ett överskott på 2,7 mkr.

Hälsa och bistånd redovisar ett överskott på 3,8 mkr, vilket främst beror på hemtjänsten som totalt lämnar en positiv avvikelse på 1,3 mkr. Detta beror både på att den egna verksamheten har minskat kostnaderna per timme, samtidigt som handläggarenheten har stärkt kontrollen över antalet beviljade timmar bland annat genom införandet av schabloner för olika insatser.

Investeringsanalys

Sektorns investeringsbudget 2014 uppgick till sammanlagt 4,2 mkr inklusive ombudgeteringar. Under året har investeringar för 2,6 mkr gjorts, vilket innebär ett överskott mot budgeten med 1,6 mkr. Överskottet beror främst på att investeringar i ökad funktionalitet i sektorns verksamhetssystem för bland annat ökad mobilitet, samt IT-stöd för sektorns kvalitetsledningssystem försenats. Anslaget för arbetsmiljöåtgärder och reinvesteringar lämnar tillsammans ett överskott gentemot budget medan sektorns utbyte av larmen på kommunens särskilda boenden för äldre har fortsatt att generera utgifter även under 2015.

Framtiden

Under våren 2015 öppnas en ny gruppboende för personer med funktionsnedsättning. Det förbättrar kommunens möjligheter att erbjuda en bostad på hemmaplan och minskar behovet av att köpa platser i annan kommun. En medborgardialog har genomförts för att få ett bättre underlag för framtida planering och beslut gällande bostäder för personer med funktionsnedsättning.

Fler ensamkommande barn och ungdomar anländer till Sverige och prognosen visar på en fortsatt ökning. Därför öppnas under våren ett tillfälligt boende för asylsökande barn på Ekdalagården. För att lösa situationen på längre sikt planeras en nybyggnation av ett boende med 10 platser i Hindås.

När det gäller utbyggnad av äldreboenden planeras en tillbyggnad på Bygården i Landvetter. Utbyggnaden sker i två etapper och de första nio lägenheterna står inflyttningsklara i maj 2015. Väntetiden för att få en plats på ett äldreboende var under 2014 i genomsnitt 51 dagar. Lagen kräver att ett erbjudande sker inom 90 dagar. Det betyder att det råder en bra balans mellan behov av och tillgång till bostäder för äldre. En bedömning av framtida behov görs genom att noggrant följa beslut, väntetider och befolkningsutveckling.

Anmälningar om barn som far illa ökar. Detta som en följd av att kommunen växer och fler barnfamiljer flyttar in. Kunskapen och ansvarstagande vid oro eller misstanke om ett barn som far illa ökar i samhället i stort, vilket är en positiv utveckling. I syfte att skapa en långsiktig stabilitet sker en förstärkning i verksamheten med ökat metodstöd och fler socialsekreterare.

Sektorn för socialtjänst fortsätter att utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete i linje med förvaltningens gemensamma kvalitetsledningssystem. Utbildningsinsatser i LEAN påbörjades under hösten 2014 och fortsätter under 2015.

Uppdragsbeskrivning

Sektorn har bland annat hand om social omsorg om äldre, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, kommunal hälso- och sjukvård, individ- och familjeomsorg, familjerådgivning, invandrar- och flyktingmotagande, arbetsmarknadsåtgärder, medicinskt ansvar och tillsyn, tillstånds-prövning och tillsyn enligt alkohol-, lotteri- och tobakslagstiftning.

Planerad expansion och gott företagsklimat

Företagsklimatet är fortfarande i topp. Att bo nära kollektivtrafikstråk blir allt lättare och centrumutvecklingen på flera orter fortsätter.

Årets viktigaste händelser

Avseende Landvetter stad har två större markköp vunnit laga kraft. Utvecklingen av Mölnlycke och Landvetter centrum samt Landvetter Airport City har fortsatt.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god; av 25 verksamhetsmål är 22 mål uppfyllda och tre mål delvis uppfyllda. Härryda kommun hamnade för andra året i rad på plats nio av 290 kommuner i Svenskt Näringslivs ranking.

Samtliga mål inom mark och bostad är uppfyllda utom antalet påbörjade bostäder. Antalet påbörjade bostäder skiljer från budget genom att ett antal större projekt förskjutits över året. Projekten flerbostadshus och småhus i Enebacken och 40 småhus på Säteriet i Mölnlycke, flerbostadshus i Hällingsjö samt flerbostadshus i kvarteret 2 i Landvetter beräknas samtliga påbörjas under 2015.

På grund av ökat inflöde av anmälningar om olovligheter och att dessa varit mycket utrednings- och tidskrävande överskrider handläggningstiden tio veckor för bygglovsärendena till Miljö- och bygglovsnämnden. Totalt antogs 20 detaljplaner 2014 (2013 antogs 13 planer). 17 av dessa handlades inom två år från det att uppdrag gavs av kommunstyrelsen. Ökade utredningskrav är huvudorsaken till att handläggandet av övriga planer överskridit två år.

Gator och parkverksamheten har en stadig volymtillväxt med en generell god måluppfyllelse. Kollektivtrafikresandet ökar och tillgängligheten och möjligheten att bo och parkera nära attraktiva kollektivtrafikstråk ökar. Kvalitetsindex bland resenärerna i den särskilda kollektivtrafiken ökar.

Ekonomi

Driftanalys

De skattefinansierade verksamheterna inom samhällsbyggnad visar en positiv budgetavvikelse på 23,3 mkr. Ledning och administration visar ett underskott på 0,7 mkr, vilket beror på utredningar kopplade till Götalandsbanan. På grund av att inga nya Leader-projekt beviljades 2014 visar Näringsliv en positiv budgetavvikelse på 0,6 mkr. Mark och bostad visar ett överskott på 25,1 mkr, vilket främst beror på slutredovisning bland annat av exploateringsprojektet Företagsparken 1. Bostadsanpassningen visar ett underskott på 1,2 mkr jämfört med budget. Plan och bygglov visar, på grund av höga utredningskostnader, ett underskott. Gator och park visar ett underskott på 2,2 mkr vilket främst beror på höga kostnader för barmarksunderhåll och renhållning. På grund av färre utredningar samt lägre kostnader för färdtjänsten och fria resor i den allmänna kollektivtrafiken för personer som är 65 år eller äldre redovisar verksamheten för kollektivtrafik ett positivt resultat.

Investeringsanalys

De skattefinansierade verksamheterna inom samhällsbyggnad visar ett underskott på 5,9 mkr. Ledning och administration har inte förbrukat några investeringsmedel under året. Mark och bostad har förvärvat ett markområde i Landvetter södra, efter särskilda beslut i kommunfullmäktige, vilket medfört ett underskott på -33,4 mkr. Gator och park redovisar ett överskott på 27,4 mkr, vilket beror på att flera projekt av olika anledningar försenats. Exempel på projekt är cirkulationsplats vid Benarebyvägen – Djupedalsängsvägen, Landvetters Backa och Stenhuggeriet.

Exploatering

För varje exploateringsprojekt gör sektorn en bedömning av projektets förutsättningar att genomföras inklusive dess ekonomi. Inga exploateringsprojekt startar om de inte bedöms genomförbara med en godtagbar ekonomi. Löpande inkomster exempel vid tomtförsäljning och utgifter exempel markarbete avseende pågående

exploateringsprojekt/område redovisas och bokförs på balansräkningen som tillgång eller skuld. Först när projektet, efter flera år, är färdigställt bokförs resultatet. Under 2014 har exploateringsprojektet Företagsparken i slutredovisats. *Specificerad redovisning av exploateringsverksamheten redovisas på sidorna 45 och 64.*

Framtiden

Arbetet med att förverkliga byggandet av Landvetter stad pågår, bland annat genom fortsatta utredningar av vatten- och trafikförsörjning i området. En kommunikationspolicy kommer att tas fram under våren 2015.

Trafikverket har inlett ett fördjupat arbete för byggande av ny järnväg mellan Göteborg och Borås med berörda kommuner längs sträckan samt med Göteborgsregionens och Sjuhärads kommunalförbund. Arbetet kommer att intensifieras under 2015, för att möjliggöra en byggstart mellan Mölnlycke och Bollebygd 2020. Parallellt med detta har ett arbete inletts inom ramen för den så kallade Sverigeförhandlingen avseende finansiering av höghastighetsjärnvägen samt byggande av bostäder.

Utvecklingen av Mölnlycke och Landvetter centrum fortsätter. Med anledning av kommunfullmäktiges beslut om utveckling av Mölnlycke fabriker med bostäder och sporthall kommer planarbetet att fortgå under 2015. Arbetet med Landvetter Airport City fortgår. 2015 kommer arbetet med övertagande av enskilda vägar inom tätorter att fortsätta.

Uppdragsbeskrivning

Sektorn för samhällsbyggnad svarar för miljösamordning, näringsliv, räddningstjänst, detalj- och översiktsplaner, bygglovgivning, kartor och mätning, försörjning av mark för bostäder, kommunala verksamheter och allmänna anläggningar. Sektorn handhar även bostadsanpassningsstöd, byggande och förvaltning av vägar, park- och grönområden samt allmänna platser, trafiksäkerhet, skolskjutsar med mera.

Resultaträkning, mkr	2014	2013	2012
Avgifter och försäljningsintäkter	54,2	57,2	71,6
Bidrag	3,4	1,4	2,1
Summa intäkter	57,6	58,6	73,7
Personalkostnader	28,3	33,3	35,5
Avskrivning/internränta	18,9	17,7	16,3
Övriga kostnader	104,0	108,3	121,3
Summa kostnader	151,2	159,3	173,1
Nettokostnader	93,6	100,7	99,4
Budgetavvikelse	23,3	9,5	2,5

Drift	2014	2014	2014
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning och administration	4,9	5,6	-0,7
Miljösamordning	1,9	1,8	0,1
Näringsliv	3,7	3,1	0,6
Räddningstjänst	22,4	21,8	0,6
Mark och bostad	9,3	-15,8	25,1
Plan och bygglov	2,2	4,7	-2,5
Gator och park	64,1	66,3	-2,2
Kollektivtrafik	8,4	6,1	2,3
Summa	116,9	93,6	23,3

Investering	2014	2014	2014
Nettoutgifter, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning och administration	0,1	0,0	0,1
Mark och bostad	1,0	34,4	-33,4
Gator och park	53,4	26,0	27,4
Summa	54,5	60,4	-5,9

Informationsmått	2014	2013	2012	2011
Årsarbetare	52	48	69	65
Mark och bostad				
Bostadsanpassningsbidrag per ärende, kr	12 991	16 829	15 635	17 572
Trafikbelysning				
Per styck, exkl kapitaltjänst, kr	1 002	680	808	825
Näringsliv				
Svenskt Näringslivs ranking*	9	9	14	12

* Ranking av lokalt företagsklimat i landets 290 kommuner.

Insamlat matavfall ökar återvinningen

Återvinning ligger i tiden, vare sig det handlar om second hand, farligt avfall eller att göra biodiesel av matfetsrester.

Årets viktigaste händelser

Under året infördes utdelning av ”Miljötratten” för att uppmuntra till inlämning av matfetsrester. Fettet kan återvinnas till bland annat biodiesel. För att uppmuntra återanvändning och minimera avfallsmängder har en second hand-bil införts som följer med på turerna med farligt avfall-bilen.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen för avfallsverksamheten är god, alla mål är uppfyllda. Återvinningen ökar, framför allt med anledning av insamlingen av matavfall.

Ekonomi

Driftanalys

Avfallsverksamheten visar ett underskott på 3,2 mkr jämfört med budgeterat underskott på 2,8 mkr, vilket balanseras mot verksamhetens resultatfond.

Investeringsanalys

Avfallsverksamheten visar ett överskott på 2,0 mkr främst med anledning av att några nya återvinningsstationer inte byggts under året.

Framtiden

Avfallsverksamheten kommer att fortsätta arbetet med att renovera återvinningsstationer. Arbetet med återbrukshuset på Bråta fortskrider och står förhoppningsvis klart 2016.

Resultaträkning, mkr	2014	2013	2012
Avgifter och försäljningsintäkter	28,3	27,6	26,9
Bidrag	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	28,3	27,6	26,9
Personalkostnader	1,0	1,3	1,4
Avskrivning/internränta	1,3	1,2	1,0
Övriga kostnader	29,2	27,6	24,9
Summa kostnader	31,5	30,1	27,3
Nettokostnader	3,2	2,5	0,4
Budgetavvikelse	-3,2	-2,5	-0,4

Drift	2014	2014	2014
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Avfall	0,0	3,2	-3,2
Summa	0,0	3,2	-3,2

Investering	2014	2014	2014
Nettoutgifter, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Avfall	3,0	1,0	2,0
Summa	3,0	1,0	2,0

Informationsmått	2014	2013	2012	2011
Årsarbetare	2	2	3	3
Insamlad mängd matavfall, ton	1 326	1 139	682	317
Hushållsavfall till förbränning, kg per invånare	145	148	163	186
Kostnadstäckningsgrad, %	90	92	99	109

Uppdragsbeskrivning

Avfallsverksamhetens uppdrag är att svara för hantering av hushållsavfall inklusive slam.

Fortsatt arbete med ombyggnationen av Finnsjöns vattenverk

Arbetet med att säkra vatten av god kvalitet för kommande generationer har fortsatt under 2014.

Årets viktigaste händelser

Ombyggnationen av Finnsjöns vattenverk samt arbetet med att ta fram en vattendom för Västra Nedsjön har fortsatt under året. I december fastställdes vattendom för grundvattentäkt i Hällingsjö.

Måluppfyllelse

Vattenverksamheten har uppfyllt ett av sina två verksamhetsmål. Ett av målen är inte uppfyllt, anledningen är att skillnaden mellan producerad och debiterad dricksvattenmängd har ökat i förhållande till föregående år, bland annat på grund av flera vattenläckor.

Ekonomi

Driftanalys

Vattenverksamheten visar ett överskott på 0,1 mkr som kommer att balanseras med en avsättning till resultatfonden. Intäkterna för 2014 ökade med 4,0 mkr och kapitalkostnaderna med 2,0 mkr jämfört med föregående år. Kostnaderna för drift och underhåll är 2,0 mkr högre och avgiften till Gryaab är 0,8 mkr högre i förhållande till föregående år.

Investeringsanalys

Vattenverksamheten visar ett överskott på 13,1 mkr, vilket till största delen beror på att ny dricksvattenledning i Rådasjön inte färdigställdes under året.

Framtiden

Ombyggnationen av Finnsjöns vattenverk kommer att fortsätta och arbetet med ny dricksvattenledning i Rådasjön samt ny tryckstegringsstation vid Råda Stock kommer att färdigställas. Västra Nedsjön ska komplettera framtida vattenförsörjning med ett nytt ytvattenverk och nya överföringsledningar mellan kommunens östra och västra delar, vilket är ett arbete som kommer att pågå i flera år framöver.

Resultaträkning, mkr	2014	2013	2012
Avgifter och försäljningsintäkter	56,3	52,2	47,3
Bidrag	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	56,3	52,2	47,3
Personalkostnader	10,2	8,9	8,4
Avskrivning/internränta	12,2	10,2	8,6
Övriga kostnader	33,0	34,3	30,1
Summa kostnader	55,4	53,4	47,1
Nettokostnader	0,9	1,2	-0,2
Budgetavvikelse	0,1	-1,2	0,2

Drift	2014	2014	2014
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Vatten	0,8	0,9	-0,1
Summa	0,8	0,9	0,1

Investering	2014	2014	2014
Nettoutgifter, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Vatten	51,5	38,4	13,1
Summa	51,5	38,4	13,1

Informationsmått	2014	2013	2012	2011
Årsarbetare	19	17	13	13
Rörlig avgift, kr/m ³	21,25	20,16	18,75	15,00
Försält vatten, kr/m ³	35	35	31	32
Kostnadstäckningsgrad, %	102	98	100	95

Uppdragsbeskrivning

Vattenverksamhetens uppdrag är att svara för byggande och förvaltning av vatten- och avloppsledningar med tillhörande stationer och verk.

Särredovisning av va-verksamheten Lag om vattentjänster (sfs 2006:412) ställer krav på att vattenverksamheten särredovisas och att särskild balans- och resultaträkning upprättas. En fullständig redovisning görs i en särskild handling "Verksamheten för vattentjänster. Årsredovisning 2014". För en sammanställning se sidan 66.

God planering leder till bra blandning av bostäder och verksamheter

Sektorn för samhällsbyggnad, mark och bostad arbetar aktivt med exploatering av mark för bostäder och ser till att det finns tillgång till mark för infrastruktur och verksamhetsetableringar. I kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning anges att bostadsbyggandet ska utformas så att en befolkningsökning på cirka 1,5 procent kan mötas med bostäder i alla upplåtelseformer.

Mark och bostad upprättar och reviderar, tillsammans med övriga verksamheter inom samhällsbyggnad, varje år kommunens bostadsförsörjningsprogram. I programmet redovisas olika exploateringsområden för bostäder, tid för byggstart, antal bostäder och typ av upplåtelseform. Projekten är samordnade efter övriga förutsättningar som investeringar för infrastruktur och upprät-

tande av detaljplan. För varje exploateringsprojekt görs en bedömning av projektets förutsättningar att kunna genomföras och dess ekonomi. Inga exploateringsprojekt startar om de inte bedöms genomförbara med en godtagbar ekonomi.

I huvudsak sammanfaller detaljplaneområde och gatukostnadsområde med exploateringskontots inkomster och utgifter. Löpande inkomster, till exempel vid tomtförsäljning, och utgifter, till exempel för markarbete, för pågående exploateringsprojekt redovisas och bokförs på balansräkningen som en tillgång eller skuld. Först när projektet, efter flera år, är färdigställt bokförs resultatet. I bokslutet per den 31 december överstiger inkomsterna utgifterna med 67,3 mkr, vilket är positivt.

Aktuella exploateringsprojekt Under 2014 pågick 22 projekt varav Företagsparken 1 avslutades (slutredovisades).

INDUSTRIMARK

Företagsparken 1 Solsten Slutredovisas 2014. Justering av gator och övrig allmänplatsmark kvarstår för färdigställande av området

Företagsparken 2 Försäljning av industrimark pågår. Av färdigplanerad mark återstår cirka 4 000 m², intressent finns.

Fläskebo Av färdigplanerad industrimark återstår bara 2 000 m² vilken intilliggande verksamhet avser att förvärva. Osält område fungerar idag som parkering för Landvetter Ryttarsällskaps ridbanor. Ridbanorna flyttas från området till Tahult våren 2015.

Hindås industriområde Försäljning av industrimark pågår, cirka 20 000 m² mark finns tillgängligt.

Björkåsen Försäljning av industrimark pågår, cirka 3 500 m² finns tillgängligt. I första hand är området lämpligt för en mindre etablering.

Björrod Försäljning av industrimark pågår, totalt inom Björrodsområdet finns cirka 245 000 m² mark tillgängligt. Området lämpar sig för såväl större som mindre etableringar. Förfrågningar finns.

Bårhults företagspark Detaljplan för utvidgning av befintligt verksamhetsområde är överklagad.

MARK FÖR BOSTÄDER

Hönekulla by 13 parhus och 33 bostadsrätter har färdigställts 2012, 32 hyresrätter och 27 bostadsrätter byggs under 2014, därefter återstår justering av gata innan området är färdigställt.

Stenhuggeriet Detaljplan har vunnit laga kraft. Utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp samt standardhöjning av gata beräknas starta våren 2015, ett fåtal nya småhustomter föreslås.

Kobacka Detaljplan har vunnit laga kraft. Projektering av kommunalt vatten och avlopp samt standardhöjning av gata pågår.

Norra Önneröd Kommunens småhustomter är slutsålda. 18 bostadsrätter, 47 hyreslägenheter i flerbostadshus samt 38 småhustomter har sålts av kommunen.

Landvetters Backa:

Västra Backa Detaljplanearbete pågår. Utbyggnad av bostäder. Relativt få nytilkommande bostäder föreslås.

Östra Backa Detaljplan antagen. Detaljplanen innehåller utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp och gata samt bostadsutbyggnad. Bland annat tillkommer 22 kommunägda småhustomter, 39 kommunägda lägenheter i flerbostadshus, grupp-bostad, skola och förskola föreslås.

Nya Landvetter centrum Detaljplanearbete pågår för översyn av gatustrukturer samt studie av förutsättningar för nytilkommande flerbostadshus. 64 bostadsrättslägenheter har färdigställts under 2012.

Grönsångarvägen Utbyggnad av gata, vatten och avlopp pågår. Kommunen äger 12 småhustomter, beräknad försäljningsstart hösten 2016.

Råda torg Huvudkontor för Förbo samt 18 hyreslägenheter har färdigställts under 2014.

Stenbrottet Byggstart gata och våren 2015. Markanvisningstävling för bostäder våren 2015, byggstart hösten 2016.

Hällingsjö centrum Byggstart 12–14 hyreslägenheter våren 2015.

Solåsen Hindås Utrednings- och detaljplanearbete pågår. Området planeras för kommunal gata, vatten och avlopp samt tillkommande bostäder.

Börjesgården Kommunens 18 småhustomter är slutsålda. Slutjustering av gatorna kvarstår för färdigställande av området.

Enebacken Utbyggnad av gator, vatten och avlopp i etapp 1 pågår. Byggstart av 18 småhus och 48 lägenheter upplättna med hyresrätt byggstartar våren 2015. Detaljplanläggning av etapp 2 pågår.

Fagervallen Hindås Kommunens 46 småhustomter och mark för 60 hyreslägenheter är slutsålda. Byggnation av bostäder pågår.

En tabellsammanställning finns att läsa på sidorna 64–65.

Kommunens kontaktcenter ökar tillgängligheten

Under 2014 har kommunhuset byggts ut och mjölken blivit ekologisk. Kontaktcenter fortsätter att ge kommuninvånarna snabba svar.

Årets viktigaste händelser

Måltidsservice har börjat servera ekologisk mjölk vilket medfört att andelen ekologiska råvaror ökat.

Satsningen på ett kontaktcenter har fortsatt under året och sektorn kan konstatera att det bidragit till att kommuninvånarna snabbt fått svar på enkla frågor.

Utbyggnad av kommunhuset har medfört att knappt 100 medarbetare kunnat flytta in i nya funktionella kontor och att kommunen minskat andelen hyrda lokaler.

Måluppfyllelse

Av sektorns 23 mål bedöms 70 procent vara uppfyllda, 17 procent delvis uppfyllda och 13 procent ej uppfyllda. Olika typer av undersökningar har i stor utsträckning varit en grund för bedömningen av måluppfyllelsen. Exempelvis redovisas goda resultat inom måltidsservice och städservice vilket indikerar en hög kvalitet inom dessa verksamheter. Övriga funktioner redovisar också god måluppfyllelse med undantag av skadegörelse och underhållsskuld vilka har ökat under året. Dessutom uppnås inte målet med att alla ungdomsföreningar har en policy avseende hälsa och livsstil.

Ekonomi

Driftanalys

Sektorn redovisar en nettokostnad som uppgår till 41,0 mkr, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på 8,6 mkr. Överskottet förklaras främst av försäljningen av kommunens fibernät som genererade en reavinst på 13,3 mkr. Vidare kommer åtagandet, enligt KF beslut § 141 2010-09-22, att lämna ett bidrag på 2,5 mkr åt en förening i Rävlanda för anläggande av en konstgräsplan inte att fullföljas då kommunen istället planerar att anlägga den i egen regi under år 2016. Detta innebär en resultatförstärkning på 2,5 mkr år 2014.

Det förekommer också negativa budgetavvikelser inom sektorn. Bland annat till följd av högre kostnader för fastighetsskötsel, ökad skadegörelse på kommunens fastigheter, stigande livsmedelspriser, ej budgeterade gångtider för städpersonalen samt högre kostnader för inhyrd kommunikation gällande IT.

Investeringsanalys

Sektorns investeringar uppgår till 174,7 mkr, vilket motsvarar ett överskott på 43,8 mkr. Avvikelsen beror främst på att ett flertal projekt inom fastighet inte överensstämmer tidsmässigt med budgeten. De projekt som berörs är i huvudsak tillbyggnad av Bygården och Fagerhults förskola, ombyggnad av Högdalskolans kök och Säteriskolan, upprustning av Hindås stationshus och ventilationsanläggningar i förskolor samt energieffektiviseringar. Den planerade förskolan i östra Backa är framflyttad på grund av försenad detaljplan i förhållande till budget. Utgifterna för förskolorna Rullstenen och Tallgården samt kulturhuset i Landvetter har blivit lägre än budgeterat vilket främst beror på fördelaktiga upphandlingar.

Den positiva budgetavvikelsen för ledning beror på tidsförskjutningar avseende inköp av inventarier till den nybyggda delen av kommunhuset.

Underskottet inom mark och anläggningar förklaras av fördyringar gällande allvädersbanor i Landevi till följd av oförutsedda markförhållanden. Det beror också på ej budgeterade utgifter för ersättning av fyra tennisbanor vid Björnmossen, Pixbo, på grund av exploatering. Dessutom tillkommer utgifter utöver budget för konst-

Informationsmått	2014	2013	2012	2011
Årsarbetare	284	283	230	234
Förvaltnad yta, m ²	196 770	193 239	196 352	194 908
varav hyrda lokaler	21 509	23 639	26 260	27 182
Area per kommuninv, m ²	5,0	5,0	5,5	5,5
Bruttokostnad per kommuninv, kr	5 829	5 759	5 382	5 224
Städad area, m ²	130 670	131 852	134 100	129 300

gräsplaner i Härryda och Djupedal på grund av dyrare upphandlingar. Anslaget för lekplatser har inte använts fullt ut då den planerade lekplatsen i Mölnlycke kommer att uppföras under 2015.

IT redovisar en negativ budgetavvikelse på 0,3 mkr då investeringsbehovet varit högre med anledning av övergången till Windows 8 och Office 2013.

Framtiden

Utvecklingen av kontaktcenter fortsätter, bland annat genom att tre tjänster från socialtjänsten förs över under 2015. Måltidsservice effektiviserar verksamheten med drygt 0,5 mkr för att finansiera stigande livsmedelspriser.

En mindre organisationsförändring har genomförts för att få fordonscentralens verksamhet i balans. Även insatser för att bryta den ökade skadegörelsen kommer att genomföras under 2015.

Resultaträkning, mkr	2014	2013	2012
Avgifter och försäljningsintäkter	377,7	338,4	317,3
Bidrag	4,7	3,4	3,8
Summa intäkter	382,4	341,8	321,1
Personalkostnader	123,5	104,6	96,4
Avskrivning/internränta	101,7	93,9	87,7
Övriga kostnader	198,2	152,0	147,6
Summa kostnader	423,4	350,5	331,7
Nettokostnader	41,0	8,7	10,6
Budgetavvikelse	8,6	1,2	3,3

Drift	2014	2014	2014
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning	6,2	-6,5	12,7
Fastighet	1,9	4,6	-2,7
IT	0,9	1,2	-0,3
Mark och anläggning	35,5	34,1	1,4
Måltidsservice	2,1	3,4	-1,3
Städservice	2,4	3,4	-1,0
Säkerhet	0,7	0,9	-0,2
Summa	49,7	41,0	8,6

Investering	2014	2014	2014
Nettoutgifter, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning	2,2	1,3	0,9
Fastighet	202,1	152,4	49,7
IT	3,8	4,1	-0,3
Mark och anläggningar	9,5	16,1	-6,6
Måltidsservice	0,6	0,4	0,1
Städservice	0,5	0,4	0,1
Summa	218,6	174,7	43,8

Uppdragsbeskrivning

Sektorn ska med sina specialkompetenser kostnadseffektivt lämna efterfrågat stöd och service till förvaltningen. Sektorn sköter också kommunens grönytor, gångbanor, snöröjning, kon-

taktcenter samt föreningsstöd. Via säkerhetsfunktionen svarar sektorn för att kommunen har en organisation som är utbildad/övad för att kunna förebygga och vid behov hantera oöns-

kade händelser som kommunen kan drabbas av. Genom den gemensamma IT-nämnden ansvarar sektorn också för driften av IT-verksamheten i Bollebygds kommun.

Tre medborgardialoger genomförda under året

Efter att tre sektorer provat medborgardialog under året införs det nu som ett av flera verktyg för att öka medborgarnas inflytande.

Årets viktigaste händelser

Under 2014 har medborgardialog prövats inom tre sektorer för att öka medborgarnas möjlighet till inflytande. Dialog har genomförts i olika orter och utifrån olika frågeställningar. Resultatet har utvärderats och medborgardialog införs som ett kontinuerligt verktyg för att öka medborgarnas inflytande.

Måluppfyllelse

Sex av sektorns sju mål bedöms vara uppfyllda. Målet med att kommunen ska ha en korrekt och aktuell redovisning anses vara delvis uppfyllt då avsteg från vissa rekommendationer gjorts.

Ekonomi

Driftanalys

Sektorn visar ett överskott på 2,3 mkr jämfört med budget. Anledningen är vakanta tjänster samt att utredningsanslaget på ledning inte använts fullt ut. Kostnaderna är lägre 2014 än 2013, vilket beror på att det fanns tillfälliga anslag för exempelvis grönytor och miljöledningssystem 2013.

Investeringsanalys

Sektorn visar ett överskott på 3,8 mkr vilket beror på att anslaget för konstnärlig utsmyckning inte använts fullt ut på grund av tidsförskjutningar.

Framtiden

Härryda kommun växer och förvaltningen anpassar volymen till det ökade medborgarantalet. Sektorn för administrativt stöd fortsätter ett kontinuerligt arbete för att utföra uppdraget så effektivt som möjligt genom att ständigt se över organisation och processer.

Sektorn arbetar med förvaltningens gemensamma kommunikation på ett antal olika sätt. Detta kommer att utvecklas ytterligare för att tillgodose medborgarnas behov av information och kommunikation.

Uppdragsbeskrivning

Sektorn tillhandahåller service till den politiska organisationen, till förvaltningen samt till medborgare och övriga externa intressenter. Sektorns arbetsuppgifter omfattar kansli, ekonomi, upphandling, personaladministration samt miljö- och hälsoskydd.

Resultaträkning, mkr	2014	2013	2012
Avgifter och försäljningsintäkter	4,7	4,5	4,6
Bidrag	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	4,7	4,5	4,6
Personalkostnader	38,0	36,7	38,3
Avskrivning/internränta	0,2	0,3	0,6
Övriga kostnader	18,4	21,5	14,6
Summa kostnader	56,6	58,6	53,4
Nettokostnader	51,9	54,0	48,8
Budgetavvikelse	2,3	1,7	-0,8

Drift	2014	2014	2014
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning	9,8	8,7	1,1
Kansli	9,4	9,9	-0,5
Ekonomi och upphandling	12,4	12,0	0,4
Personal	18,5	17,4	1,1
Miljö- och hälsoskydd	4,1	3,9	0,2
Summa	54,2	51,9	2,3

Investering	2014	2014	2014
Nettoutgifter, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning	3,8	0,0	3,8
Summa	3,8	0,0	3,8

Informationsmått	2014	2013	2012	2011
Årsarbetare	67	68	67	63
Diarieförda ärenden	769	1 035	970	911
Utbetalda löner	50 249	47 008	48 442	46 739
Fakturor	56 277	54 075	53 496	53 623
Debiteringar	98 868	98 238	96 648	93 795

Smarta nät kopplar om sig själva

Färre anslutningar än förväntat och en mild vinter påverkar resultatet för Härryda Energi. I arbetet med att modernisera elnätet satsas extra på smarta nät som snabbt kan ge strömmen tillbaka vid avbrott.

Årets viktigaste händelser

Ett mångårigt arbete med att modernisera elnätet samt göra det säkrare med färre avbrott för kund pågår. Som ett led i detta har ett antal ombyggnadsprojekt startats upp under 2014 i Hindås där högspänningsledningarna byggs om till kabel i marken. Ett av projekten är ett pilotprojekt där vi satsar extra och inför den senaste tekniken vad gäller smarta nät. Styrutrustning som monteras i elnätet ska själv rapportera var fel inträffar och automatiskt koppla om så att kunderna snabbt återfår strömmen.

Modernisering av en större transformatorstation i Landvetter har påbörjats med projektering och upphandling. Härryda Energi har i dialog med kommunen genomfört en utredning för att ta fram alternativa planer till den 130 kV ledning som planerats till vårt område. Orsaken är att den planerade 130 kV ledningen sannolikt ej kan realiseras tillräckligt tidigt för att säkerställa elmatningen i området.

Bolaget blev förskonade från större stormar och avbrott under 2014. Flera strömavbrott inträffade på grund av åldrande stationsanläggningar.

Elhandeln har under året utvecklats ytterligare.

Härryda Energi, AB (HEAB) mkr	2014	2013
Summa intäkter	89	92
Summa kostnader	88	84
Resultat före bokslutsdispositioner	1,1	5
Balansomslutning	227	223
Soliditet, procent	50	50
Ägarandel, procent	100	100
Antal årsarbetare	28	27

Måluppfyllelse

Härryda Energi har genomfört huvuddelen av de åtgärder som planerats inför året. Ett antal investeringsprojekt har försenats på grund av yttre omständigheter, till exempel tillstånd från länsstyrelsen.

Ekonomi

Resultatet är något över 1,1 mkr och 3,2 mkr sämre än budget. Orsaken är lägre anslutningsavgifter än prognosticerat, vilket beror på färre tillkommande nya anslutningar än förväntat. En annan orsak är den milda vintern som medfört lägre eldistribution.

Investeringarna blev 16 mkr, vilket är betydligt lägre än budget. Orsaken är förseningar i några projekt.

Härryda Energi har gjort anpassningar till de nya bokföringsreglerna, byte till K3. I praktiken innebär detta en delvis annan indelning i komponenter med tillhörande avskrivningstider i de större transformatorstationerna. För övriga delar hade Härryda Energi redan tidigare en komponentindelning som passar in i de nya reglerna. De ekonomiska konsekvenserna blir därför begränsade av de nya reglerna.

Elhandeln omsättning är 1,2 mkr.

Framtiden

Härryda Energi står inför stora utmaningar för att möta behovet av ökad kapacitet i elnätet samt behovet av modernisering av åldrande anläggningar. De kommande åren kommer därför att innebära stora investeringar. För att möta ökat kapacitetsbehov planerar Härryda Energi att införa ett fördelningsnät baserat på 40 kV driftspänning.

Uppdragsbeskrivning

HEAB är ett helägt bolag som har till uppgift att distribuera ledningsbunden energi inom kommunens område. Uppdraget tillåter även att tillhandahålla elförsäljning.

Förbo på plats i Mölnlycke

Förbos huvudkontor flyttade in i egna lokaler på Råda torg i Mölnlycke. 70 nya bostäder blev klara. Dessutom gjordes en rejäl satsning på underhåll i det befintliga beståndet.

Årets viktigaste händelser

70 familjer flyttade under året in i helt nya lägenheter, varav 47 på Anna-Lisas gård i Landvetter. En ombyggnad av lokaler gav eftertraktade lägenheter på Marstrand. I Mölnlycke centrum invigdes i november Förbos nya hus med 18 lägenheter och bolagets huvudkontor.

Förbo utförde 2014 fastighetsunderhåll motsvarande 144 mkr samt investerade 65 mkr i nyproduktion. För att matcha den ökade omfattningen av underhåll har organisation förstärkts med två områdeschefer. Renoveringen av Brattåsvägen i Landvetter påbörjades, ett hus är klart och arbetet fortsätter. Även förnyelsen av Säteriet i Mölnlycke kommer att fortsätta under 2015 efter att 2014 har ägnats åt utvärdering. I områdets norra del såldes mark till Tornstaden som där ska bygga 40 radhus som bostadsrätter.

Måluppfyllelse

Förbo gör med ett och ett halvt års mellanrum nöjd-kundenkäter. Det långsiktiga målet är att nå minst 70, på en indexskala 0–100, för förvaltningsarbetet. Årets resultat visar en stabil nivå på 70,1.

Förbo deltar sedan 2009 i SABO-företagens Skåneinitiativ, vilket innebär att företagen antar en kollektiv utmaning att minska energianvändningen med 20 procent från 2007 till 2016. Inom ramen för Skåneinitiativet har energianvändningen i Förbo minskat med 9,5 procent.

Ekonomi

Under 2014 förändrades redovisningen av anläggningstillgångar i och med införandet av komponentredovisning. Det innebär att jämförelsetalen för år 2013 förändrats.

Resultat efter finansiella poster uppgick till 89 mkr, vilket är 1 mkr högre än budget. I resultatet ingår vinst från försäljning av mark med 20 mkr. Hyresförhandlingen innebar en höjning med 1,55 procent från 1 mars. Hyresnivån för bostadslägenheter uppgick i genomsnitt till 1 032 kr per m². Kostnaderna för drift påverkades positivt av den milda vintern. Av låneportföljen har 46 procent en räntebindning kortare tid än ett år. Likvida medel och outnyttjade checkkrediter uppgick vid periodens slut till 55 mkr.

Framtiden

Bolaget är väl rustat för ökat underhållsbehov och högt tempo i nyproduktion under de närmaste åren. Resultatet för 2015 beräknas bli lägre som en följd av ökat underhåll och ökade avskrivningar. Hyresförhandling avseende 2015 pågår fortfarande.

Uppdragsbeskrivning

Förbo ägs av Härryda (42,0%), Mölndals (27,6%), Lerums (21,4%) och Kungälv kommun (9,0%). Bolaget ska främja ägarkommunernas bostadsförsörjning. Verksamheten ska bedrivas affärsmässigt och med möjlighet till boendeinflytande, förenat med ett etiskt, miljömässigt och socialt ansvarstagande. I stort sett hela beståndet är bostäder och specialbostäder.

Förbo AB, mkr	2014	2013
Summa intäkter	464	429
Varav försäljning fastigheter	20	–
Summa kostnader	–375	–376
Resultat före bokslutsdispositioner	89	52
Balansomslutning	2 275	2 189
Soliditet, procent	33	31
Ägarandel, procent	42	42
Antal årsarbetare	58	59

Dotterbolaget Eksluttningen Fastighet Holding AB ägde under 2014 dotterbolaget Eksluttningen Fastighets AB som såldes till Tornstaden i samband med att mark på Säteriet avyttrades. Bolaget Eksluttningen Fastighet Holding AB bedriver ingen verksamhet och kommer att avslutas 2015.

Uppllysning om redovisningsprinciper

**Härryda kommun tillämpar god redovisnings-
sed och följer i allt väsentligt Lagen om kom-
munal redovisning samt rekommendationer
från Rådet för kommunal redovisning (RKR).**

Kommunen

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet reducerad med avskrivningar. För att aktiveras som investering måste anläggningstillgången ha en livslängd på minst tre år och anskaffningsvärde över 20 tkr. Avskrivningar och internränta bokförs den månad investeringen aktiveras. Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. Linjär avskrivning tillämpas i enlighet med den beräknade ekonomiska livslängd som anges i tabellen nedan. Inköp av datorer redovisas som korttidsinventarier och kostnadsförs direkt i samband med anskaffningen. Komponentavskrivning tillämpas inte, vilket innebär att kommunen avviker från RKR nr 11.4.

Avskrivningstider

Mark, kulturbyggnader	0 år
Verksamhets- och publika fastigheter	10–33 år
Affärsfastigheter	20–50 år
Övriga fastigheter	20–33 år
Maskiner, inventarier och IT-utrustning (exkl datorer)	3–10 år
Bilar och övriga transportmedel	5–10 år
Immateriella anläggningar	5 år
Konstnärlig utsmyckning	0 år

Exploateringsstillgångar

Byggklar mark klassificeras som omsättningstillgång och i värdet ingår såväl inköp samt övriga tidigare nedlagda utgifter. Ränta påförs årligen exploateringsverksamheten. Först när exploateringsprojekten slutredovisas redovisas kostnader och intäkter på resultaträkningen, vilket avviker från RKR 18.1 och 11.4 samt RKR:s vägledning för markexploatering.

Redovisning av skatteintäkter

Redovisning och periodisering av skatteintäkter sker i enlighet med RKR nr 4.2. Det innebär att årets bokslut innehåller definitiv slutavräkning för 2013 och en preliminär slutavräkning för 2014 enligt prognos från Sveriges kommuner och landsting, SKL. Den kommunala fastighetsavgiften periodiseras till det år intäkten hänför sig.

Övriga intäkter

Årets anslutningsavgifter har intäktsförts i samma takt som avskrivningar görs på de investeringar som anslutningsavgifterna bidragit till att finansiera. Nästkommande års periodiserade anslutningsavgifter bokförs som en kortfristig skuld, resterande års skuld klassificeras som en långfristig skuld. Från och med 2014 hanteras investerings och gatukostnadsersättning enligt rekommendation RKR nr 18.1. Avviker från rekommendationen gör flyktingbidrag som intäktsförts det år det utbetalas. Bedömningen är att redovisningen blir mer korrekt utan periodisering då underlag för periodisering inte kan göras på ett tillförlitligt sätt. Övriga avgifter och driftbidrag periodiseras på aktuell period.

Pensioner

Härryda kommun redovisar enligt den så kallade fullfonderingsmodellen, vilket strider mot gällande lagstiftning. Motivet är att ge en mer rättvisande bild av kommunens finansiella ställning. Modellen innebär att pensionsåtagandet redovisas i balansräkningen som en avsättning och att hela den årliga förändringen bokförs som kostnad. Löneskatten ingår i pensionskulden.

Ränta och basbeloppsuppräknings redovisas som finansiell kostnad. Pensionsskuld avseende avgiftsbestämd ålderspension, som kommer att betalas ut i mars 2015, har bokförts som en kortfristig skuld i 2014 års bokslut. Visstidspensioner beräknas utifrån tecknade pensionsavtal. För aktiverade pensionsavtal ingår ränta och basbeloppsuppräknings enligt beräkningar hos KPA. Tecknade avtal enligt Alternativ kap-kl och Lönevaxling till pension redovisas som pensionsförsäkringsavgifter för enskilda arbetstagare. Kommunen använder beräkningsmodellen RIPS07. Kommunens pensions-

skuld inkluderar även förtroendevalda som inte ingår i den ordinarie pensionsskuldberäkningen. Ingen del av pensionsavsättningen har försäkrats bort.

Öppet för externa transaktioner

Kommunens redovisning har varit öppen för externa transaktioner till den 7 januari 2015. Därefter har kostnader och intäkter överstigande 50 tkr hänförs till redovisningsåret. Det förekommer inga väsentliga händelser efter räkenskapsperiodens utgång.

Särredovisning av va-verksamheten

Lag om vattentjänster (SFS 2006:412) ställer krav på att vattenverksamheten särredovisas och att särskild balans- och resultaträkning upprättas. *En redovisning görs på sidan 66.*

Leasing

Leasingavtal skall enligt rekommendation nr 13.2 klassificeras och redovisas som operationellt och finansiellt avtal, varav finansiell leasing redovisas som en tillgång i balansräkningen. Kommunen har inga större leasingavtal och de som finns klassificeras som operationella.

Redovisning av lånekostnader

Härryda kommun tillämpar huvudmetoden i enlighet med RKR:s rekommendation nr 15.1.

Jämförelsestörande poster

Inga jämförelsestörande poster förekommer 2014.

Jämförelsestörande poster 2013, 2012 och 2011

I 2013 års bokslut ingår två jämförelsestörande poster. AFA Försäkring återbetalade premier om 27,9 mkr för avtalsgruppsförsäkring samt avgiftsbefrielseförsäkring även för åren 2005 och 2006. Ytterligare en jämförelsestörande post om sammanlagt 64,1 mkr till följd av sänkt diskonteringsränta för kommunens pensionsförpliktelser ingår det året.

I bokslut för 2012 förekom det en jämförelsestörande post på 30,2 mkr, återbetalning av AFA premier 2007 och 2008. I kommunens bokslut 2011 ingår en jämförelsestörande post om 55 mkr till följd av sänkt diskonteringsränta för kommunens pensionsförpliktelser.

Posterna bokförs i linje med RKR nr 18.1 och redovisas i resultaträkningen. Enligt rådets yttrande klassificeras posten som en jämförelsestörande post enligt RKR nr 3.1.

Uppskrivning av bostadsrätter

En uppskrivning har gjorts av värdet på kommunens bostadsrätter med 17,8 miljoner kronor på grund av ett mycket lågt ingående bokfört värde på 0,1 miljoner kronor. Uppskrivningen är gjord mot eget kapital och är i linje med lagen om kommunal redovisning och rådet för kommunal redovisning.

Effekter av ändrade uppskattningar

Det förekommer inga effekter på den aktuella rapportperioden av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår bolag där kommunen har en ägarandel på minst 20 procent. Enligt RKR nr 8.2 har kommunen skyldighet att upprätta sammanställd redovisning om kommunens andel av de kommunala koncernföretagens omsättning är fem procent eller mer av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag, eller om kommunens andel av de kommunala koncernföretagens balansomslutning uppgår till fem procent eller mer av kommunens balansomslutning. Inget av dessa villkor är uppfyllda och därmed faller kravet på kommunens skyldighet att inkludera ytterligare bolag i den sammanställda redovisningen. Den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Härryda kommuns bokförda värden på aktier i dotterbolagen har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital. Endast Härryda kommuns ägda andel av dotterbolagens intäkt- och kostnadposter respektive tillgångs- och skuldposter ingår i sammanställningen. Interna transaktioner av väsentlig betydelse har eliminerats. Inga förändringar har skett under året i kommunkoncernens sammanställning.

Från och med 2014 sker redovisningen inom bolagen enligt det nya regelverket K3, vilket bland annat innebär att komponentavskrivning tillämpas. Byte av redovisningsprincip är av marginell effekt i koncernredovisningen varför inte justering sker. Siffrorna för Förbo AB är justerade för 2013.

RESULTATRÄKNING miljoner kronor	Not	KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2014	2013	2014	2013
Verksamhetens intäkter	1, 7	458,7	427,1	724,8	682,1
Verksamhetens kostnader	2	-1 994,5	-1 913,2	-2 161,4	-2 081,6
Avskrivningar	3	-95,7	-91,9	-133,6	-127,1
Verksamhetens nettokostnader		-1 631,4	-1 578,0	-1 570,1	-1 526,6
Skatteintäkter	4	1 595,3	1 561,0	1 595,3	1 561,0
Generella statsbidrag och utjämning	5	173,9	167,5	173,9	167,5
Finansiella intäkter	6	3,6	3,8	4,1	4,5
Finansiella kostnader	6, 7	-18,7	-104,3	-41,9	-129,1
Resultat före extraordinära poster		122,7	50,0	161,3	77,3
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0
Bokslutsdispositioner		0,0	0,0	-0,1	3,2
Skatt		0,0	0,0	-3,7	-5,4
Årets resultat		122,7	50,0	157,6	75,1
Budget		37,9	40,8		

KASSAFLÖDESRAPPORT miljoner kronor	Not	KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2014	2013	2014	2013
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	14	122,7	50,0	157,6	75,1
Justering för av- och nedskrivningar	3	95,7	91,9	133,6	127,1
Justering för överavskrivning	14	0,0	0,0	-2,4	-3,5
Justering för gjorda avsättningar	15	-19,6	62,1	-19,7	62,2
Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	8	0,0	0,0	2,3	-1,5
Medel från verksamheten före förändr. av rörelsekapital		198,7	204,0	271,4	259,3
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	12	5,8	11,7	-0,5	14,0
Ökning/minskning tomtmark till försäljning		-12,8	17,4	-13,4	17,5
Ökning/minskning kortfristiga skulder	17	25,4	0,0	25,1	-2,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten		217,1	233,2	282,6	287,9
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar	9	-298,5	-219,3	-372,5	-339,2
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar	9	0,1	18,1	0,1	18,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	9	2,4	13,5	4,6	13,6
Försäljning/investering av finansiella anläggningstillgångar	11	0,0	54,2	0,0	54,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-296,1	-133,5	-367,8	-253,3
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	16	14,9	5,9	24,9	64,5
Amortering av skuld	16	-76,6	-41,3	-76,6	-41,3
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	11	-0,1	35,6	-0,1	35,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-61,8	0,1	-51,8	58,8
Årets kassaflöde		-140,8	99,8	-137,0	93,4
Likvida medel vid årets början		140,8	40,9	142,3	48,9
Likvida medel vid årets slut		0,0	140,8	5,4	142,3

BALANSRÄKNING miljoner kronor	Not	KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2014	2013	2014	2013
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	10	1 765,3	1 563,2	2 731,5	2 499,7
Maskiner och inventarier	10	105,0	106,8	293,0	290,4
Finansiella anläggningstillgångar	11	39,1	21,1	24,0	6,0
Summa anläggningstillgångar		1 909,4	1 691,0	3 048,5	2 796,1
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR		0,0	0,0	0,0	0,0
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Tomtmark för försäljning		27,3	14,5	27,9	14,5
Fordringar	12	137,2	142,9	149,3	148,8
Likvida medel	13	0,0	140,8	5,4	142,3
Summa omsättningstillgångar		164,5	298,2	182,6	305,6
Summa tillgångar		2 073,9	1 989,3	3 231,0	3 101,7
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	14	511,3	370,8	909,4	736,4
varav årets resultat		122,7	50,0	157,6	71,1
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	15	815,5	835,1	816,6	836,3
Avsättning skatteskuld obes kattade reserver		0,0	0,0	27,6	25,1
Skulder					
Långfristiga skulder	16	329,4	391,1	1 002,4	1 054,1
Kortfristiga skulder	17	417,6	392,2	474,9	449,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		2 073,9	1 989,3	3 231,0	3 101,7
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Borgensförbindelser	18	108,3	99,2	18,3	19,2
Donationsfonder		0,3	0,3	0,3	0,3
Ställda panter		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga ansvarsförbindelser		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga upplysningar	19				
Koncerninterna ekonomiska förhållanden	20				

EKONOMISKA BEGREPP

Resultaträkningen Sammanfattar årets kostnader och intäkter och visar årets resultat.

Avskrivning Minskning av det bokförda värdet av en anläggningstillgång.

Kassaflödesanalys Hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet påverkar rörelsekapitalet.

Balansräkning Visar den ekonomiska ställningen vid årets slut fördelat på tillgångar och skulder.

Anläggningstillgångar Fast och lös egendom som kommunen stadigvarande innehar, exempelvis värdepapper, fastigheter och anläggningar.

Omsättningstillgångar Tillgångar som man oftast räknar med att inneha kortare tid än ett år. Lös egendom som inte är anläggningstillgång.

Eget kapital Skillnaden mellan tillgångar och skulder, det vill säga den del som finansierats av det egna resultatet.

Avsättningar En ekonomisk förpliktelse vars belopp eller förfallotidpunkt inte är helt bestämd.

Långfristiga skulder Skulder med löptider längre än ett år.

Kortfristiga skulder Lån och övriga skulder med en löptid av ett år eller kortare.

NOTER miljoner kronor	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2014	2013	2014	2013
NOT 1 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	7,3	6,6	90,3	93,4
Taxor och avgifter	144,1	139,4	138,2	133,5
Hyror och arrenden	32,2	31,6	212,6	205,4
Bidrag	112,9	97,9	112,9	97,9
Bidrag återbetalning av premier AFA, jämförelsestörande	0,0	27,9	0,0	27,9
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	122,6	112,5	122,6	112,5
Exploateringsintäkter	26,4	9,0	26,4	9,0
Realisationsvinster	13,3	2,1	21,8	2,5
Summa	458,7	427,1	724,8	682,1
NOT 2 Verksamhetens kostnader				
Löner, sociala avgifter, pensionskostnader	-1 255,0	-1 209,9	-1 292,9	-1 247,4
Bränsle energi och vatten	-26,1	-30,3	-43,8	-49,1
Köp av huvudverksamhet	-364,1	-343,5	-364,1	-343,5
Lokal- och markhyror	-29,4	-28,3	-25,3	-24,2
Lämnade bidrag	-52,1	-52,2	-52,1	-52,2
Realisationsförluster och utrangeringar	-0,7	-0,3	-0,7	-0,3
Övriga kostnader	-267,2	-248,8	-382,5	-364,9
Summa	-1 994,5	-1 913,2	-2 161,4	-2 081,6
NOT 3 Avskrivningar				
Avskrivningar immateriella tillgångar	0,0	0,0	0,0	
Avskrivning byggnader och anläggningar	-72,4	-67,9	-109,6	
Avskrivning maskiner och inventarier	-23,3	-24,0	-24,0	
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	
Summa	-95,7	-91,9	-133,6	-127,1
NOT 4 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	1 598,9	1 568,7		
Preliminär slutavräkning innevarande år	0,2	-8,6		
Slutavräkningsdifferens föregående år	-3,8	0,8		
Summa	1 595,3	1 561,0	1 595,3	1 561,0
NOT 5 Generella statsbidrag och utjämning¹				
Bidrag från utjämningsystemen och generella statliga bidrag				
Inkomstutjämningsbidrag	59,3	44,6		
Strukturbidrag	3,7	0,0		
Införandebidrag	1,3	0,0		
Regleringsbidrag	8,3	16,0		
Kostnadsutjämningsbidrag	36,4	36,9		
Bidrag för LSS-utjämning	4,6	10,5		
Kommunal fastighetsavgift	60,4	59,5		
Generella bidrag från staten	0,0	0,0		
Summa	173,9	167,5	173,9	167,5

¹ Det förekommer inga avgifter i utjämningsystemen.

Forts. NOTER miljoner kronor	KOMMUNEN		KONCERNEN	
NOT 6 Finansiella intäkter och kostnader	2014	2013	2014	2013
FINANSIELLA INTÄKTER				
Utdelning på aktier och andelar	1,5	1,9	1,5	1,9
Ränteintäkter	1,9	1,4	1,8	1,5
Övriga finansiella intäkter	0,3	0,6	0,8	1,1
Summa	3,6	3,8	4,1	4,5
FINANSIELLA KOSTNADER				
Räntekostnader	-9,7	-11,1	-32,8	-35,8
Ränta på pensionskund	-8,7	-87,7	-8,7	-87,7
Övriga finansiella kostnader	-0,3	-5,6	-0,4	-5,6
Summa	-18,7	-104,3	-41,9	-129,1
Not 7 Jämförelsestörande poster	2014	2013	2014	2013
FINANSIELLA KOSTNADER				
Sänkt diskonteringsränta	0,0	-64,1	0,0	-64,1
VERKSAMHETENS INTÄKTER				
Bidrag återbetalning av premier AFA	0,0	27,9	0,0	27,9
Summa	0,0	-36,1	0,0	-36,1
Not 8 Ej likvidpåverkande poster	2014	2013	2014	2013
Latent skatt obeskattade reserver			2,3	-1,5
Summa			2,3	-1,5
Not 9 Nettoinvesteringar	2014	2013	2014	2013
Bruttoinvesteringar	-298,5	-219,3	-372,5	-333,5
Investeringsbidrag och investeringsinkomster	10,7	18,1	10,7	18,1
Försäljning av anläggningstillgångar och utrangeringar	2,4	13,5	4,9	13,6
Summa	-285,4	-187,7	-356,9	-301,8
Not 10 Materiella anläggningstillgångar¹	2014	2013	2014	2013
MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR				
Anskaffningsvärde	2 775,1	2 501,2		
Akkumulerade avskrivningar	-1 009,8	-938,1		
Bokfört värde	1 765,3	1 563,2	2 731,5	2 499,7
Avskrivningstider	10–33 år	10–33 år		
MASKINER OCH INVENTARIER				
Anskaffningsvärde	347,4	327,3		
Akkumulerade avskrivningar	-242,4	-220,5		
Bokfört värde	105,0	106,8	293,0	290,4
Avskrivningstider	3–10 år	3–10 år		
MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR				
Redovisat värde vid årets början	1 563,2	1 467,0		
Investeringar	275,0	177,0		
Redovisat värde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	-0,3	-13,0		
Nedskrivningar	0,0	0,0		
Återförda nedskrivningar	0,0	0,0		

Not 10 fortsätter på nästa sida.

¹ Kommunens samtliga leasingavtal klassificeras som operationella. Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. Pågående investeringar avskrivs ej.

Forts. NOTER miljoner kronor	KOMMUNEN		KONCERNEN	
Forts. NOT 10 Materiella anläggningstillgångar	2014	2013	2014	2013
Avskrivningar	-72,4	-67,9		
Överföring från eller till annat slag av tillgång	-0,2	0,0		
Övriga förändringar	0,0	0,0		
Redovisat värde vid årets slut	1 765,3	1 563,2	2 731,5	2 499,7
MASKINER OCH INVENTARIER				
Redovisat värde vid årets början	106,8	107,2		
Investeringar	23,4	24,1		
Redovisat värde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	-2,0	-0,5		
Nedskrivningar	0,0	0,0		
Återförda nedskrivningar	0,0	0,0		
Avskrivningar	-23,3	-24,0		
Överföring från eller till annat slag av tillgång	0,2	0,0		
Övriga förändringar	0,0	0,0		
Redovisat värde vid årets slut	105,0	106,8	293,0	290,4
NOT 11 Finansiella anläggningstillgångar	2014	2013	2014	2013
Aktier, andelar	16,4	16,4	1,3	1,4
Obligationer, förlagsbevis m.m	4,2	4,2	4,2	4,2
Långfristiga fordringar VA- och gatukostnadslån	0,4	0,4	0,4	0,4
Övriga långfristiga fordringar	0,1	0,0	0,1	0,0
Bostadsrätter	17,9	0,1	17,9	0,0
Summa	39,1	21,1	24,0	6,0
Aktier	15,5	15,5	0,4	0,5
varav Förbo AB	8,0	8,0	0,0	0,0
varav Härryda Energi AB	7,1	7,1	0,0	0,0
Andelar¹	0,9	0,9	0,9	0,9
Summa aktier och andelar	16,4	16,4	1,3	1,4
NOT 12 Fordringar	2014	2013	2014	2013
Kundfordringar	19,9	18,7	14,0	6,8
Förutbetalda kostnader	20,6	20,5	19,8	21,5
Upplupna intäkter	48,8	56,6	65,0	71,0
Diverse kortfristiga fordringar	47,9	47,1	50,5	49,5
Interimsfordringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Fordran skattekonto	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	137,2	142,9	149,3	148,8
NOT 13 Likvida medel²	2014	2013	2014	2013
Kassa	0,0	0,0	0,0	
Bank	0,0	155,0	0,0	142,3
Bank, koncernkonto	0,0	-14,3	5,4	
Kassa koncernkonto	0,0	0,0	0,0	
Summa	0,0	140,8	5,4	142,3

¹ Bland andelar redovisas andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening som uppgår till 870 165 kr. Kommuninvest ekonomisk förening har därefter beslutat om insatsemmissioner om sammanlagt 4 967 335 kr för Härryda kommun. Härryda kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick per 2014-12-31 till 5 837 500 kr.

² Kommunen har en checkkredit på 100 mkr som utnyttjades med 19 mkr. Av den utnyttjade krediten användes 9 mkr av HEAB.

Forts. NOTER miljoner kronor	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2014	2013	2014	2013
NOT 14 Eget kapital¹				
IB eget kapital	370,8	320,8	736,4	664,8
Uppskrivning Bostadsrätter	17,8	0,0	17,8	
Årets resultat	122,7	50,0	157,6	69,5
Utdelning, HEAB och Förbo AB	0,0	0,0	-1,2	-0,2
Omräknad effekt av införade av komponentavskrivning Förbo AB				5,6
Överavskrivning/omföring uppskjuten skatteskuld	0,0	0,0	-1,2	-3,3
Summa utgående balans	511,3	370,8	909,4	736,4
NOT 15 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser inkl löneskatt²				
Särskild avtals-/visstidspension	1,2	2,0		
Nya regler för pension för förtroendevalda (OPF-KL) har antagits i kf 2014-06-16 §94	0,0	0,0		
Avsättning pensioner före 1998	571,9	590,4		
Avsättning efter 1998	109,3	104,1		
Summa pensioner	682,4	696,5		
Löneskatt ³	133,1	138,6		
Summa avsatt till pensioner	815,5	835,1	816,6	836,3
Antal personer med särskild avtals-/vistidspension				
Politiker	2	2		
Tjänstemän	1	3		
Aktualiseringsgrad	86,0 %	83,0 %		
<i>Specifikation – Avsatt till pensioner</i>				
Varav avsättning pensioner före 1998				
Ingående avsättning	707,9	664,4		
Årets utbetalningar	-24,2	-24,1		
Ränte- och basbeloppsuppräknig exkl. diskonteringsränta	7,1	20,6		
Diskonteringsränta	0,0	52,8		
Övrig post	-1,5	0,0		
Förändring av löneskatt	-6,2	-5,8		
Summa avsatt till pensioner intjänad fr o m 1998, UB	683,1	707,9	683,1	707,9
Varav pensionsavsättning intjänad fr o m 1998				
Ingående avsättning	124,8	105,3		
Årets utbetalningar	-3,3	-3,0		
Nyintjänad pension inklusive efterlevande pensioner	6,2	7,4		
Ränte- och basbeloppsuppräknig exkl. diskonteringsränta	1,6	3,0		
Diskonteringsränta	0,0	11,2		
Övrig post	-0,2	0,0		
Förändring av löneskatt	1,8	0,9		
Summa avsatt till pensioner intjänad fr o m 1998, UB	130,9	124,8	130,9	124,8

¹ Kommunen tillämpar inte Resultatutjämningsreserv.

² Nya regler för pension för förtroendevalda (OPF-KL) har antagits i kf 2014-06-16, § 94.

³ För 2014 har 5,6 procent inklusive löneskatt beräknats på arvoden för ny mandatperiod för nya politiker i kommunfullmäktige.

Forts. NOTER miljoner kronor	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2014	2013	2014	2013
NOT 16 Långfristiga skulder				
Ingående skuld	391,1	426,5	1 054,1	1 030,9
Nyupplåning under året	14,9	5,9	24,9	64,5
Årets amorteringar	-76,6	-41,3	-76,6	-41,3
Summa	329,4	391,1	1 002,4	1 054,1
Lån i banker och kreditinstitut	250,0	325,0	923,0	988,0
FÖRUTBETALDA INTÄKTER SOM REGLERAS ÖVER FLERA ÅR				
Investeringsbidrag ¹	4,3	0,0	4,3	0,0
Gatukostnadsersättningar ¹	6,2	0,0	6,2	0,0
Anslutningsavgifter	68,9	66,1	68,9	66,1
Summa förutbetalda intäkter	79,4	66,1	79,4	66,1
Summa långfristiga skulder	329,4	391,1	1 002,4	1 054,1
UPPGIFTER OM LÅN I BANKER OCH KREDITINSTITUT				
Andel som förfaller inom 1 år	20 %	23 %	36 %	27 %
Andel som förfaller inom 1–4 år	60 %	47 %	53 %	56 %
Andel som förfaller efter 4 år	20 %	30 %	11 %	17 %
Andel lån med rörlig ränta	40 %	31 %	40 %	29 %
Andel lån med fast ränta	60 %	69 %	60 %	71 %
Genomsnittsränta	2,5 %	2,9 %		
KREDITGIVARE				
Kommuninvest	250,0	325,0	340,0	405,0
Övriga	79,4	66,1	662,4	649,1
Summa	329,4	391,1	1 002,4	1 054,1
NOT 17 Kortfristiga skulder	2014	2013	2014	2013
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	0,0	0,0	0,5	0,0
Leverantörsskulder	73,3	70,9	95,9	95,5
Moms och särskilda punktskatter	3,5	3,4	4,0	6,1
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	18,8	18,6	19,2	18,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	200,1	190,2	230,7	217,7
<i>varav semester- och övertidsskuld</i>	<i>74,1</i>	<i>70,6</i>	<i>76,5</i>	<i>72,9</i>
<i>varav upplupen pensionskostnad, avgiftsbestämd ålderspension</i>	<i>43,7</i>	<i>40,9</i>	<i>43,7</i>	<i>40,9</i>
<i>varav upplupen särskild löneskatt, avgiftsbestämd ålderspension</i>	<i>20,5</i>	<i>19,8</i>	<i>20,5</i>	<i>19,8</i>
Exploateringsverksamhet	94,6	100,7	94,6	100,7
Utnyttjad checkkredit	19,2	0,0	19,3	0,0
Övriga kortfristiga skulder	8,3	8,4	10,6	11,2
Summa	417,6	392,2	474,9	449,8

¹ Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar periodiseras fr o m 2014 linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har. Uppgifter för 2013 har inte räknats om.

Forts. NOTER miljoner kronor	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2014	2013	2014	2013
Not 18 Borgensförbindelser¹				
KOMMUNÄGDA FÖRETAG				
GRYAAB	0,0	0,0	0,0	0,0
Härryda Energi AB	90,0	80,0		
Räddningstjänsten Storgöteborg	7,8	8,3	7,8	8,3
Renova	0,5	0,6	0,5	0,6
Summa Kommunägda företag	98,4	88,9	8,4	8,9
FÖRENINGAR				
Pixbo Tennisklubb	2,8	2,9	2,8	2,9
Hindås Tennisklubb	4,0	4,0	4,0	4,0
Landvetter tennisklubb	2,6	2,7	2,6	2,7
Summa föreningar	9,3	9,6	9,3	9,6
Egna hem och småhus	0,6	0,7	0,6	0,7
Summa borgensförbindelser	108,3	99,2	18,3	19,2
Not 19 Övriga upplysningar				
Upplysning om markförvärv ²				

Not 20 Koncerninternerna förhållanden

Resultaträkning, kassaflödesanalysen, balansräkningen samt vissa noter avseende koncernsammanställningen har 2013 justerats till följd av införande av införande av redovisningsmodell K3 i bolagen. Mindre justeringar gjorts inom Förbo AB.

Enhet	Ägd andel	Försäljning, mkr		Lån, mkr		Räntor och borgensavgifter, mkr		Borgen, mkr	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Kommunen		6,0	11,5	10,0		1,4		90	
Förbo AB	42 %	5,0	4,3				0,3		
Härryda Energi AB	100 %	6,4	1,6		10,0		1,1		90

¹ Härryda kommun har i augusti 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 280 kommuner och landsting som per 2014-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnde borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Härryda kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2014-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 299 065 476 978 kronor och totala tillgångar till 290 729 650 160 kronor. Kommunens andel av förpliktelserna uppgick till 560 867 338 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 546 614 884 kronor.

² Kommunfullmäktige beslutade i § 43/2014 att godkänna förslag om överenskommelse om fastighetsreglering med Göteborgs Stifts Prästlönetillgångar om markförvärv av del av fastigheten Landvetter 2:1. Det omfattar ett markförvärv om cirka 329 hektar skogsmark i området Landvetter Stad. Ersättningen för markförvärvet uppgår till 43 798 000 kronor. Markområdet är beläget inom framtida utbyggnadsområde Landvetter Södra i kommunens gällande översiktsplan. Lantmäteriets förrättningsbeslut för tillträde och utbetalning av ersättning beräknas fattas under våren 2015.

Kommunfullmäktige beslutade i § 114/2014 att godkänna ytterligare ett förslag om överenskommelse om fastighetsreglering inom framtida utbyggnadsområde Landvetter Södra i kommunens gällande översiktsplan. Genom beslut förvärvade Härryda kommun under hösten 2014 ytterligare cirka 23 ha för 3 010 800 kronor.

STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT tusen kronor

	BUDGET 2014		UTFALL 2014		Budget- avvikelse	Pågående Avslutat	Beräknas avslutas
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Netto		
Sektor för utbildning och kultur							
Investering förskola	0	4 733	0	3 093	1 640		
Investering grundskola	0	6 700	0	4 616	2 084		
Investering gymnasium/vuxenutbildning	0	2 350	0	1 455	895		
Investering kultur	0	5 997	0	1 473	4 524		
Summa utbildning och kultur	0	19 780	0	10 637	9 143		
Sektor för socialtjänst							
Summa socialtjänst	0	4 237	0	2 588	1 649		
Sektor för samhällsbyggnad							
Upprustning Råda Torg	0	-7 576	3 000	15 437	-20 013	P	2016
Landvetter Centrum	0	3 648	0	6 806	-3 158	P	2015
Buller och trafiksäkerhetshöjande åtgärder	0	1 700	1 909	3 001	608	A	
Allmän markreserv	0	1 000	0	34 436	-33 436	A	
Övrigt skattefinansierat	0	55 670	5 735	11 355	50 049		
Summa skattefinansierat	0	54 442	10 644	71 035	-5 950		
Investeringar vatten- och avloppsverk	0	13 000	0	11 149	1 851	P	2015
Investeringar befintliga va-ledningar	0	8 000	0	9 422	-1 422	A	
Investeringar nya va-ledningar	0	2 000	0	7 661	-5 661	A	
Dricksvattenledning Rådasjön	0	10 000	0	391	9 609	P	2015
Va-investeringar i samband med exploatering	0	15 172	0	8 453	6 719	P	2015
Övrigt avgiftsfinansierat	0	6 361	0	2 358	4 003		
Summa avgiftsfinansierat	0	54 533	0	39 434	15 099		
Summa samhällsbyggnad	0	108 975	10 644	110 469	9 149		

Forts. **STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT** tusen kronor

	BUDGET 2014		UTFALL 2014		Budget- avvikelse	Pågående Avslutat	Beräknas avslutas
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Netto		
Sektor för teknik och förvaltningsstöd							
Tallgårdens förskola, 6 avd nybyggnad	0	30 665	0	23 351	7 314	P	2015
Rullstenens förskola, 6 avd nybyggnad	0	10 669	0	7 288	3 381	P	2015
Fagerhults förskola, 3 avd tillbyggnad	0	3 364	0	1 410	1 954	P	2015
Säteriskolan, ombyggnad	0	17 574	0	15 938	1 636	P	2015
Landvetter kulturhus, nybyggnad	0	46 660	0	41 058	5 602	P	2015
Bygårdens äldreboende, 9 lgh tillbyggnad	0	12 069	0	5 759	6 310	P	2015
Tillbyggnad samt ombyggnad av kommunhuset	0	40 771	0	39 083	1 688	P	2015
Upprustning ventilationsanläggningar förskolor/skolor	0	10 000	0	5 220	4 780	P	2016
Ombyggnad kök	0	567	0	1 109	-542	P	
Högadalskolan kök	0	3 500	0	2 290	1 210	P	2015
Garantiarbeten	0	936	0	1 461	-525	P	
Energieffektivisering	0	4 829	0	2 407	2 422	P	
Furubacken energiprojekt	0	2 169	0	1 346	823	P	2015
Infrastruktur IT	0	3 000	0	3 441	-441	P	
Maskiner, inventarier och fordon	0	2 923	0	2 181	742	A	
Konstgräs i Härryda	0	0	0	1 359	-1 359	A	
Allvädersbanor Landevi	0	3 479	0	5 270	-1 791	P	2015
Tennisbanor Pixbo	0	0	0	3 659	-3 659	P	2015
Näridrottsplats	0	1 850	0	1 599	251	A	
Övrigt teknik och förvaltningsstöd	0	23 544	93	9 610	14 027		
Summa teknik och förvaltningsstöd	0	218 569	93	174 839	43 823		
Sektor för administrativt stöd							
Summa administrativt stöd	0	3 754	0	0	3 754		
Totalt kommunen	0	355 315	10 736	298 532	67 518		

EXPLOATERING tusen kronor

Sektor för samhällsbyggnad			Bokslut 2014-12-31			
Namn	Beskrivning/Status		Budget 2014	IB 2014	UB 2014	Resultat- redovisning
Företagsparken 1	Slutredovisas 2014. Har exploaterats med 16 fastigheter, ca 270 000 kvm mark och gett ca 1 500 arbetstillfällen.	Inkomst	0	59 427		59 710
		Utgift	0	28 350		28 353
		Netto	0	-31 077	0	-31 357
Företagsparken 2	Pågående försäljning av byggklar industrimark, ca 4 000 kvm återstår.	Inkomst	2 000	45 979	48 505	
		Utgift	0	29 394	31 501	
		Netto	-2 000	-16 585	-17 004	0
Fläskebo	Pågående försäljning av byggklar industrimark, ca 2 000 kvm återstår.	Inkomst	800	49 709	49 928	
		Utgift	0	25 434	32 573	
		Netto	-800	-24 275	-17 355	0
Hindås industriområde	Pågående försäljning av byggklar industrimark, ca 20 000 kvm finns för försäljning.	Inkomst	1 000	2 150	2 164	
		Utgift	400	614	708	
		Netto	-600	-1 536	-1 456	0
Björkåsen	Pågående försäljning av byggklar industrimark, ca 3 500 kvm återstår.	Inkomst	1 000	3 358	8 616	
		Utgift	0	4 339	4 447	
		Netto	-1 000	981	-4 169	0
Björrod	Pågående försäljning av byggklar industrimark, ca 245 000 kvm finns tillgängligt.	Inkomst	0	16 741	19 296	
		Utgift	0	14 577	14 573	
		Netto	0	-2 164	-4 723	0
Bårhults företagspark	Detaljplan överklagad, byggstart gata och va tidigast sommaren 2015.	Inkomst	4 000	204	204	
		Utgift	15 000	3 021	7 776	
		Netto	11 000	2 817	7 572	0
Hönekulla by	Byggstarter pågår i deletapper i enlighet med upprättat exploateringsavtal.	Inkomst	0	34 882	34 985	
		Utgift	2 000	24 063	24 130	
		Netto	2 000	-10 819	-10 855	0
Stenhuggeriet	Detaljplan antagen maj 2014, utb. av gata och va startar våren 2015, två kommunala bostäder i parhus.	Inkomst	2 400	0	0	
		Utgift	1 000	1 084	1 452	
		Netto	-1 400	1 084	1 452	0
Kobacka	Utbyggnad av gata och va med start sommaren 2015. En kommunal tomt.	Inkomst	6 800	0	0	
		Utgift	1 000	315	805	
		Netto	-5 800	315	805	0
Norra Önneröd	Kommunens småhustomter slutsålda, justering av gata återstår för färdigställande av området.	Inkomst	10 000	31 608	50 293	
		Utgift	2 000	28 382	29 432	
		Netto	-8 000	-3 226	-20 861	0

Forts. **EXPLOATERING** tusen kronor

Sektor för samhällsbyggnad		Bokslut 2014-12-31				
Namn	Beskrivning/Status		Budget 2014	IB 2014	UB 2014	Resultat- redovisning
Landvetters Backa	Detaljplaneläggning och gatu- kostnadsutredning pågår. Detaljplan för Östra Backa etapp 1 för antagande våren 2015.	Inkomst	0	0	0	
		Utgift	12 000	2 742	2 839	
		Netto	12 000	2 742	2 839	0
Nya Landvetter Centrum	Detaljplaneläggning av kvarteret 2 och 3 för antagande våren 2015.	Inkomst	2 000	12 630	12 683	
		Utgift	2 000	6 754	6 900	
		Netto	0	-5 876	-5 783	0
Grönsångarvägen	Utbyggnad av gata och va pågår. 12 kommunala tomter beräknas säljas 2016–2017.	Inkomst	0	0	0	
		Utgift	2 000	2 397	13 248	
		Netto	2 000	2 397	13 248	0
Råda Torg	Byggnation pågår.	Inkomst	0	3 054	3 077	
		Utgift	0	248	654	
		Netto	0	-2 806	-2 423	0
Stenbrottet	Byggstart gata och va våren 2015. Markanvisningstävling för bostäder våren 2015, byggstart hösten 2016.	Inkomst	0	0	0	
		Utgift	0	0	26	
		Netto	0	0	26	0
Hällingsjö centrum	Byggstart 12–14 hyreslägenheter våren 2015.	Inkomst	0	0	581	
		Utgift	0	0	16	
		Netto	0	0	-565	0
Solåsen Hindås	Detaljplanearbete och gatukost- nadsutredning pågår.	Inkomst	0	0	0	
		Utgift	0	3	1 376	
		Netto	0	3	1 376	0
Börjesgården	Kommunala småhustomter slutsålda. Justering av gatan återstår för färdigställande av området.	Inkomst	700	6 519	7 283	
		Utgift	0	4 176	4 171	
		Netto	-700	-2 343	-3 112	0
Enebacken	Etapp 1, byggstart gata och va sommaren 2014, 46 hyresrätter, 18 småhus byggstartar 2015.	Inkomst	15 000	3 022	11 397	
		Utgift	8 000	3 679	8 046	
		Netto	-7 000	657	-3 351	0
Fagervallen Hindås	Kommunala småhustomter slutsålda.	Inkomst	4 000	13 496	19 966	
		Utgift	1 500	17 031	17 070	
		Netto	-2 500	3 535	-2 896	0
Slutredovisas årligen	Avslutas årligen.	Inkomst	0	0	0	478
		Utgift	0	0	0	4 005
		Netto	0	0	0	3 527
			-2 800	-86 176	-67 235	-27 830

Va-verksamhetens resultaträkning, balansräkning och noter

RESULTATRÄKNING tusen kronor	Not	2014	2013
Verksamhetens intäkter	1	54 287	50 347
Verksamhetens kostnader	2	-43 940	-43 246
Avskrivningar	3	-6 375	-5 336
Verksamhetens nettokostnader		3 972	1 765
Finansiella intäkter	4	1 990	1 863
Finansiella kostnader	5	-5 845	-4 826
Resultat före extraordinära poster		117	-1 198
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Årets resultat		117	-1 198
BALANSRÄKNING tusen kronor			
Tillgångar			
Affärsfastigheter		208 332	175 945
Maskiner och inventarier		2 802	3 157
Summa anläggningstillgångar	6	211 134	179 102
Fordringar		3 081	2 659
Summa omsättningstillgångar	7	3 081	2 659
Summa tillgångar		214 215	181 761
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	8	3 368	3 251
varav årets resultat		117	-1 198
Avsättningar			
Avsättning för pensioner		3 970	4 583
Summa avsättningar		3 970	4 583
Långfristiga skulder	9	205 331	172 065
Kortfristiga skulder	10	1 546	1 862
Summa skulder		206 877	173 927
Summa eget kapital och skulder		214 215	181 761

Särredovisning av va-verksamheten

Lag om vattentjänster (SFS 2006:412) ställer krav på att vattenverksamheten särredovisas och att särskild balans- och resultaträkning upprättas. En fullständig redovisning görs i en särskild handling "Verksamheten för vattentjänster Årsredovisning 2014".

NOTER tusen kronor	2014	2013
1 Verksamhetens intäkter	54 287	50 347
Brukningssavgifter	52 898	48 933
Övriga intäkter	1 389	1 414
2 Verksamhetens kostnader	43 940	43 246
Entreprenad-köp av verksamhet	19 339	19 813
Personalkostnader	10 151	8 911
Övriga kostnader (konsulter, el, förbrukningsmaterial m m)	13 700	14 522
Omstruktureringskostnader anläggning och underhåll	750	0
3 Avskrivningar	6 375	5 336
Affärsfastigheter	5 635	4 568
Maskiner och inventarier	740	768
4 Finansiella intäkter	1 990	1 863
Ränta på ej resultatförda anläggningsavgifter	1 990	1 863
5 Finansiella kostnader	5 845	4 826
Ränta på investeringsutgifter	5 845	4 826

NOTER tusen kronor	2014	2013
6 Verksamhetens anläggningar	211 134	179 102
Materiella anläggningstillgångar		
Affärsfastigheter	208 332	175 945
Maskiner och inventarier	2 802	3 157
7 Fordringar	3 081	2 659
Kundfordringar i kommunens debiteringssystem	3 081	2 659
8 Eget kapital	3 368	3 251
Verksamhetens resultatfond där överskott i resultaträkningen fonderas	3 368	3 251
9 Långfristiga skulder	205 331	172 065
Lån från kommunen	139 400	108 775
Kvarvarande skuld avseende anläggningsavgifter	65 931	63 290
10 Kortfristiga skulder	1 546	1 862
2015 års periodiserade anläggningsavgifter	1 474	1 391
Kunder	72	471

Hur mår vi? Jo tack, relativt bra.

Folkhälsan i Härryda kommun är generellt sett god men ojämnt fördelad mellan kvinnor och män samt mellan olika grupper i samhället. Generellt gäller att personer med lång utbildning har en bättre hälsa än personer med kort utbildning, med undantag för indikatorn nedsatt psykiskt välbefinnande där resultatet är det omvända.

- I Härryda kommun uppger 77 procent av befolkningen att de har ett gott allmänt hälsotillstånd. Det är en ökning sedan 2009 och även högre än riket.
- Endast åtta procent av kommuninvånarna röker dagligen vilket kan jämföras med elva procent i landet. Kvinnor röker i större utsträckning än män även om en minskning har skett bland både män och kvinnor. Även bland blivande mammor har en minskning noterats.
- 95,6 procent av alla elever i Härryda kommun uppges vara behöriga till gymnasieskolans nationella yrkesprogram 2014. Det är en ökning jämfört med 2009 samt i jämförelse med riket.
- Långtidsarbetslösheten har ökat under den senaste mätperioden. Den är dock nära hälften jämfört med den nationella nivån både avseende kvinnor och män.
- 71 procent av männen är fysiskt aktiva minst en halvtimme om dagen. För kvinnorna är siffran 68 procent. Bland kvinnorna har andelen med stillasittande fritid ökat sedan 2009 samtidigt som deltagartillfällena i idrottsföreningar minskat. Bland män är förhållandena de omvända.
- 81 procent av kvinnorna i Härryda uppskattar sin tandhälsa som god. Motsvarande siffra bland männen är 76 procent. För båda könen är det en högre andel än i riket och en förbättring har skett avseende männens tandhälsa sedan senaste mätningen.

- Det har skett en minskning av äldre män som upplever besvär av ensamhet; från 65 procent till 54 procent. Bland kvinnor är nivån relativt oförändrad 59 procent. Jämfört med riket är det dock en högre andel av de äldre i Härryda som upplever besvär av ensamhet.
- 17 procent av befolkningen beräknas ha nedsatt psykiskt välbefinnande. Siffran är oförändrad sedan 2009. Fördelat mellan män och kvinnor är siffran 15 respektive 18 procent.

Exempel på kommunens arbete

Kommunens prioritering av förebyggande insatser avseende tobak, alkohol och narkotika har framförallt inneburit ett intensivt arbete när det gäller föräldrastödsinsatser och opinionsbildning men också insatser för att begränsa tillgängligheten av tobak och alkohol. Insatserna syftar framförallt till att påverka vuxna till en mer restriktiv inställning till att förse ungdomar med tobak och alkohol. Arbetet fortsätter 2015 eftersom resultaten visar att insatserna har gett effekt. Livskraften är ett exempel på en verksamhet som bland annat bidrar till att höja kunskapsnivån angående hälsosamma levnadsvanor och underlättar för kommuninvånarna att ta del av befintligt utbud av hälsofrämjande och förebyggande insatser. Kommunen erbjuder också ett flertal mötesplatser för äldre och antalet personer som besökte mötesplatserna ökade med nära 200 personer under året som gick.

ÖPPNA JÄMFÖRELSE FOLKHÄLSA 2014

Uppgifterna är hämtade från Öppna jämförelser folkhälsa 2014. Jämförelser sker med föregående sammanställning som gjordes 2009. Uppgifterna baseras framförallt på befolkningen i åldern 16–84 som besvarat enkäten Hälsa på lika villkor.

Fortsatt fokus på miljöfrågor

Under 2014 har miljöarbetet tagit nya steg i rätt riktning. Över hälften av kommunens anställda har fått miljöutbildning. Kommunens nybyggda fastigheter byggs energisnåla och förvaltningen har köpt in en elbil.

Härryda kommun kom på 15:e plats i tidningen Miljöaktuelltts kommunrankning, vilket innebär ett rejält lyft från förra årets 62:a plats. Rankningen gjordes utifrån enkätfrågor och nyckeltal. Särskilt höga poäng gav arbetet med Vatten, Social hållbarhet, Ekologisk hållbarhet och Avfall.

Det interna miljöarbetet fortsätter att utvecklas. 70 verksamheter har en miljöhandlingsplan. 13 enheter är miljödiplomerade. Miljödiplomering är en etablerad metod för att förbättra miljöarbetet, där granskning görs av extern revisor. Övriga enheter genomför miljödialog, där miljöpåverkan identifieras och åtgärder sammanställs. Samtalsledare för miljödialog är utsedda.

En film om miljöarbete i Härryda kommun synliggör förvaltningens arbete. Två unga miljöreportrar intervjuar personal. Informativa roliga animeringar i filmen ger en positiv känsla av att vi vill och kan.

Av 27 verksamhetsmål för miljö blev 16 uppfyllda och fyra delvis uppfyllda.

Energi

Härryda, Mark och Bollebygds projekt för energieffektivisering avslutades. Projektet lockade till energieffektivt tänk inom kommunala fastigheter och transporter. En framgångsrik metod var att verksamheter fick tillbaka en krona för varje sparad kilowattimme. Sedan 2010 har tolv verksamheter sparat 250 000 kWh, vilket motsvarar cirka 10 eluppvärmda villors årsförbrukning.

Tre av fyra nybyggda fastigheter blev mycket energisnåla. Tallgårdens förskola, kommunhuset och kulturhuset i Landvetter har energikrav som är tuffare än vad Boverkets byggregler anger. Energitrav sattes vid försäljning av kommunala tomter i Hönekulla by.

NYCKELTAL ENERGI

GATUBELYSNING

Under 2014 används LED-lampor vid byte av trasiga lampor eller vid nybyggda gator och gång- och cykelvägar. 2014 förbrukades 294 kWh per stolpe, vilket är något mindre än 2013 års 299 kWh per stolpe.

UPPVÄRMNING AV KOMMUNENS LOKALER

2013 stod olja för 2 procent av uppvärmningsbehovet, el 7 procent, värmepump 19 procent och fjärrvärme 72 procent. Andelen värmepump fortsätter att sakta öka.

NYCKELTAL TRAFIK

CYKELBANOR

Under 2014 byggdes 1 035 meter gång och cykelbana, varav 320 meter utmed Platåvägen, 175 meter i Norra Öneröd och 540 meter utmed Herrgårdsvägen.

Trafik

Pendelparkering för bilar och cyklar byggdes vid Vägskillnaden vid väg 156 nära Ryamotet, med finansiering från Västsvenska paketet. Även hållplatserna gjordes mer tillgängliga här. Hulebäcksgymnasiet byggdes om och fick bättre kapacitet.

Buss till Göteborg Landvetter Airport drogs in och för linjen Landvetter-Sandsbacka gjordes stora nedskärningar. Kompletteringstrafik med taxi infördes senare under året.

Cykelbarometern vid Benarebyvägen visade att 71 000 cyklar passerade här. I slutet av året färdigställdes tre nya cykelmätstationer, två i Mölnlycke och en i Landvetter.

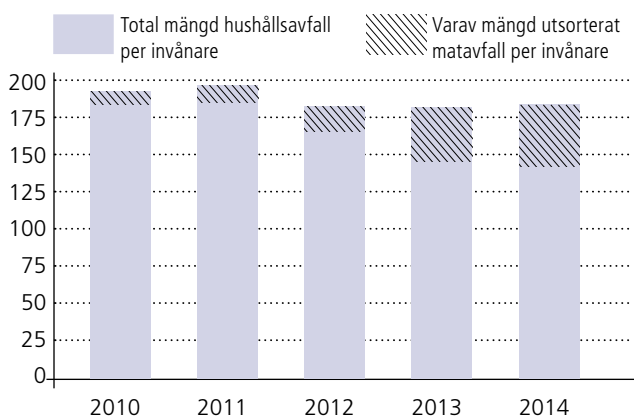
I tävlingen "På egna ben" deltog 176 elever från åtta klasser. Deltagandet är lägre än 2012 års toppnotering med drygt 400 elever. Barnen har samlat poäng genom att gå eller cykla till skolan och om föräldrarna ställer bilen. I Cykelutmaningen deltog 140 personer från Härryda kommun och 75 personer från åtta företag.

Inom förvaltningen kördes mer bil. Antal körda mil i

tjänsten ökade med tolv procent mellan åren 2009 till 2014. Koldioxidutsläppen minskar något per kilometer från Fordoncentralens bilar, genom mer energieffektiva bilar och fordonsgas. En elbil och två elcyklar finns i bil- och cykelpoolen. 32 anställda hyr en miljöbil som personalbil.

Insamlad mängd hushållsavfall, kg per år

Boende och delaktighet

Avfallsmängderna vid Bråta återvinningscentral är 8 200–8 500 ton. För att uppmuntra till inlämning av matfetsrester delades "Miljötratten" ut. Fettet återvinns bland annat till biodiesel. Invånarna kan skänka begagnade saker till en second hand-bil. Bilens första tur kördes i september, samtidigt som farligt avfall-bilen. Sakerna lämnas vidare till second handförsäljning i Mölnlycke.

500 kommunanställda har fått miljöutbildning. Det innebär att 57 procent av personalen har utbildats på två år.

Härryda kommun är en Fairtrade City. Dubbelt så många fikade fairtrade i år under "Fairtrade Challenge", 4 300 personer.

Härryda kommun deltog i Earth Hour med att släcka gatubelysningen och uppmana personalen att släcka. I år engagerades barn på elva skolor och förskolor i projektet "Elsnål dag". De minskade elförbrukningen med 17 procent.

NYCKELTAL BOENDE OCH DELAKTIGHET

INSAMLAD MÄNGD HUSHÅLLSAVFALL

Alla hushåll och verksamheter kan sedan hösten 2013 samla in matavfall till biogas. 54 procent samlar in sitt matavfall, 15 procent lämnar osorterat hushållsavfall och övriga hemkomposterar.

MILJÖCERTIFIERADE/MILJÖDIPLOMERADE VERKSAMHETER

Elva företag är miljödiplomerade, något mer än 2013. Med Härryda kommuns 13 enheter finns 23 miljödiplomerade verksamheter i kommunen. Business Region Göteborg samordnar seminarier för företag. 33 företag har ISO 14001, vilket är två fler än 2013.

SKOLOR OCH FÖRSKOLOR

14 skolor och förskolor har Grön Flagg och en skola har utmärkelsen "Skola för hållbar utveckling". Det är fem färre än föregående år.

NYCKELTAL NATUREN

NATURVÅRDSPROJEKT

Projektet "Värna skyddsvärda träd" avslutades under året. Två pågår; "Samverkan hästtjejer och boende i Landvetter" och "Delsjön-Härskogenkilen – mellankommunalt samarbete kring en av de gröna kilarna i Göteborgsregionen". Göteborgs ornitologiska förening lämnade in en ny ansökan "Inventering av Yxsjö-Skärsjöområdet".

Naturen

En app och ridstig togs fram genom Leader-projektet. Med appen i en smartmobil besvaras frågor utmed den skyltade naturstigen från Råda säteri. Målgruppen är främst barn och ungdomar. Ridstigen, på en kilometer, blev klar i Gallhållans naturreservat i Landvetter. Härryda kommun utsågs till årets klättrare i Naturvårdsverkets nominering "Sveriges friluftskommun". Hindås skola har en skolskog.

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR 2014

Liksom föregående är utnyttjar undertecknad sin rätt som självständig revisor att inlämna en egen revisionsberättelse. Denna skiljer sig från övriga revisorers enbart när det gäller behandlingen av kommunstyrelsens arbete och ansvar.

Under året har nio revisionsgranskningar rapporterats, av vilka fyra humit redovisas i fullmäktige. Av en uppföljning av revisionsgranskningar 2011–2012 framgår att kommunstyrelsen inte avkräver verksamheterna att tydliggöra sina åtaganden med anledning av revisionens rekommendationer i vad gäller tidpunkt när, hur och av vem åtgärderna skall vara genomförda. Detta innebär osäkerhet om beslutade åtgärder är i samklang med rekommendationerna och verkligheten blir genomförda inom rimlig tid, samt hur detta följs upp av styrelsen. Samma underlåtenhet från styrelsens sida gäller de revisionsgranskningar som humit behandlas under 2014, t.ex. beträffande biståndsbedömarnas situation och rese- och representationspolicy.

Vid försäljning av mark accepterar styrelsen att EU:s regler om föregående oberoende markvärdering (som ratificerats av Sverige) oflast ej följs, samt att oberoende markvärdering aldrig görs vid köp av mark, om inte säljaren så begär. Detta förhållningssätt kan innebära en onödig risk för felaktigheter i prissättning eller misstankar om detta, och i värsta fall öppna möjligheter och frestelser för oegentligheter.

Båda dessa kritiska påpekanden tyder på en tvekan hos kommunstyrelsens politiker i att utöva berättigad styrning över i sakämnet kunnigare tjänstemän. Detta vore så pass allvarligt, att en anmärkning kunde ha övervägts. Jag bedömer emellertid att verksamheten i övrigt sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt, med tillräckliga interna kontroller, och tillstyrker därför att fullmäktige beviljar ledamöterna i styrelse, nämnder och beredningar ansvarsfrihet, samt att kommunens årsredovisning för 2014 godkänns.

Mölnlycke den 2 mars, 2015

Nils Bengtsson
Revisor

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR 2014

Vi, av fullmäktige utsedd revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedd läkmanarevisorer verksamheten i kommunens bolag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till fullmäktige. Revisoremans ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente och god revisionspraxis i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

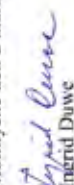
I bilaga redovisas de sakkunnigas rapport avseende granskningen av årsredovisningen 2014. Övriga revisionsrapporter hänförliga till revisionsåret 2014 har fortlopande överlämnats till kommunfullmäktige för kännedom.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunen följer Kommunallagen. Lagen om kommunal redovisning (KRL) och redovisningsrekommendationer för området. Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningspraxis. De avvikelser från gällande lagstiftning och rekommendationer som noterats redovisas på ett öppet sätt i årsredovisningen.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är i allt väsentligt förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppsatt. Genomförda granskningar visar att verksamheten relativt väl uppnår fullmäktiges målsättningar även om förslag till förbättringar av rutinerna lämnats. Vi noterar att våra förslag i de flesta fall har beaktats eller kommer att beaktas.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ledamöterna i styrelse, nämnder och beredningar ansvarsfrihet. Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2014 godkänns.

Mölnlycke den 2 mars 2015

Ingrid Duwe

Marcus Tonell

Allan Andersson

Peter Wägsjö

Kjell Archede

IngBritt Magnusson

Bilaga: Granskning av årsredovisning 2014

Läkmanarevisorerens granskningsrapporter om de kommunala bolagen avlämnas i särskild ordning.

DINA PENGAR

2014

Kortversion av Härryda kommuns
årsredovisning

Dina pengar
– kortversionen av års-
redovisningen skickas ut till
alla hushåll och företag i
kommunen. Saknas den här?
Då kan du hämta den på
biblioteket, beställa den på:
031-724 61 03 eller läsa den
här: harryda.se/dinapengar

